

VSEBINA

SKUPNA SEJA VSEH ZBOROV
SKUPŠČINE REPUBLIKE SLOVENIJE

(33. seja - 22. april 1992)

PRED DNEVNIM REDOM:

STRAN

1. Ugotavljanje prisotnosti poslancev	1
2. Določanje dnevnega reda	1

GOVORNIK:

Franc Golija	1
--------------------	---

3. Sprejem dnevnega reda	2

DNEVNI RED:

1. Razprava o konstruktivni nezaupnici vladi
oziroma o predlogu, da se za novega predsednika
vlade izvoli dr. Janeza Drnovška
(1. točka dnevnega reda)	2

GOVORNIKI:

Jožef Školč	3
dr. Janez Drnovšek	3
Janez Kopač	7
neidentificiran govornik	10
Anton Tomažič	10
Jože Zupančič	10
Ivan Dretnik	10
Andrej Magajna	11
Ivan Bizjak.....	13
dr. Anton Žunter	15
Anton Tomažič	16
Zvone Žagar	19
mag. Ervin Anton Schwarzbartl.....	20
Marjan Podobnik	21
Ignac Polajnar	22
Ciril Kolešnik	25
dr. Rajko Pirnat	25
Karel Franko	26
Miloš Urbančič	27
dr. Jože Magdič	27
Žarko Pregelj	28
Emil Milan Pintar	29
dr. Franc Zagožen	31
Franci Feltrin	32
Ivan Tomše	33
dr. Ciril Ribičič	34
Franc mag. Kovač	35
Jaša L. Zlobec	36

mag. Dušan Semolič	37
Vitomir Gros	37
Janko Halb	41
Marcel Štefančič	42
Peter Jamnikar	43
Janez Gajšek	44
Ivan Vodopivec	45
Andrej Šter	46
Janko Deželak	48
Danijel Starman	49
mag. Angelca Žerovnik	51
Franco Juri	51
dr. Cvetko Gradišar	53
Franc Ogris	54
Alojzij Metelko	55
dr. Peter Glavič	55
Tone Kramarič	56
mag. Spomenka Hribar	58
dr. Stanko Buser	58
Janez Žampa	59
Štefan Kociper	60
Ivan Krefl	61
Darja Lavtižar-Bebler	61
Tone Partljič	62
Mirko Krajec	64
Alojz Peterle	64
dr. Janez Drnovšek	66
 2. Predlog, da Slovenska skupščina naslovi najostrejši apel na Republiko Srbijo, Miloševića in bivšo JLA, da nemudoma ustavijo absurdno uničevanje na teh suverene države Bosne in Hercegovine	
 GOVORNIK:	
Rudi Šeligo	69
 3. Odobritev zapisnika 32. skupne seje vseh zborov (2. točka dnevnega reda)	69
 4. Razprava o interpelaciji o delu in odgovornosti ministra za zunanje zadeve dr. Dimitrija Rupla (3. točka dnevnega reda)	70
 5. Seznam govornikov	II/1

**SKUPNA SEJA
VSEH ZBOROV SKUPŠČINE REPUBLIKE SLOVENIJE**

33. seja

(22. aprila 1992)

Sejo je vodil dr. France Bučar, predsednik skupščine.
Seja se je začela ob 15.05 uri.

PREDSEDNIK DR. FRANCE BUČAR: Spoštovane poslanke in poslanci! Začenjam 33. skupno sejo vseh zborov Skupščine Republike Slovenije, ki sem jo sklical na podlagi 134. člena Poslovnika Skupščine Republike Slovenije. Najprej ugotovimo sklepčnost. Prosim poslane Družbenopolitičnega zbora, da potrdijo svojo navzočnost! 37 navzočih delegatov. Se pravi, da še ni sklepčen.

Prosim, Zbor občin? 49 navzočih poslancev. In Zbor združenega dela? 46 navzočih poslancev. Še enkrat poskusimo ugotoviti sklepčnost Družbenopolitičnega zbora. 35 navzočih poslancev. Družbenopolitični zbor? 47 navzočih poslancev.

Na podlagi teh rezultatov ugotavljam, da je seja sklepčna, ker je na seji navzoča večina poslancev iz vsakega zabora.

Predlog dnevnega reda ste prejeli. Poslance vseh zborov sem s sklicem seje z dne 13.4.1992 obvestil, da bomo na današnji skupni seji glasovali tudi o nezaupnici Vladi na podlagi predloga, ki ga je vložila skupina poslancev 27.3.1992, na podlagi prvega odstavka 116. člena Ustave Republike Slovenije. O tem predlogu ste bili obveščeni že na sejah zborov 6.3.1992. Torej predlog je tak, kot vam je bil dostavljen. Želi o predlogu dnevnega reda kdo razpravljati? Prosim, gospod Golja.

FRANC GOLIJA: Spoštovane poslanke in poslanci! Zahtevamo, da na današnji 33. seji vseh treh zborov Skupščine Republike Slovenije ob obravnavi predloga konstruktivne nezaupnice dr. Drnovška, posredujete v razpravo in presojo in odločitev naslednje proceduralno vprašanje, in sicer, ali je možno uvrstiti na dnevni red, obravnavati in odločati o konstruktivni nezaupnici, ne da bi nosilec konstruktivne nezaupnice predložil program kandidata za novega mandatarja vlade, v skladu z določili Poslovnika Skupščine Republike Slovenije.

Obrazložitev. Že tretjič v kratkem času se srečujemo z obravnavo konstruktivne nezaupnice brez kakršnihkoli materialov ozziroma brez programa kandidata za mandatarja. Če je to kljub protestom Skupščina storila v primeru Voljča in v primeru Bavarja, se nam zdi popolnoma nevzdržno in v nasprotju s poslovnikom, da bi to dopustila tudi v primeru kandidata dr. Drnovška.

Verjamemo namreč, da bi gospod dr. Drnovšek lahko pravočasno pripravil ustrezni program in ga pravočasno posredoval poslancem slovenske skupščine. To bi prav lahko storil, saj bi lahko tisti del svojega dragocenega časa, ki ga je porabil za politično trgovino in usklajevanje strankarskih interesov, raje

posvetil pravočasnemu oblikovanju programa. S pravočasno oblikovanim in predloženim programom bi lažje pridobil podporo potrebnega števila poslancev, kot pa z dvomljivimi posli političnih kupčij.

Ne glede na takšno naše mnenje pa iz načelnih razlogov odklanjamo takšno metodo izsiljevanja kateregakoli mandatarja in zato zahtevamo, da se omenjeno proceduralno vprašanje razčisti še pred določitvijo dnevnega reda današnje skupne seje.

Zaradi spoštljivosti do te skupščine pozivamo dr. Drnovška, da sam predlaga preložitev obravnave njegove kandidature na naslednjo skupno sejo. Do takrat pa nam posreduje svoj program. Naj poskusi postati predsednik vlade na podlagi programa, ne pa političnih kupčij.

Meni bi bilo v veselje, če bi dr. Drnovšek razložil, kako misli sanirati javni dolg, kako misli izvesti sanacijo bank, kako misli v tem parlamentu realizirati zakon o privatizaciji in če bi nam to razložil na primeren način, tako da bi bilo prepričljivo, bi ga tudi podprli. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. FRANCE BUČAR: Hvala lepa. Glede na to, da 116. člen tega posebej ne zahteva, vendarle dajem temu zboru v odločitev, ali glede na to, da nimamo še posebnega programa kandidata za novega mandatarja, dajem na glasovanje to vprašanje. Ali smo pripravljeni danes o tem razpravljati, glede na položaj kot je.

Kdo je za predlog? Vidim, da večini ni jasen predlog. Gre za to, ali je ta zbor danes pripravljen razpravljati glede na intervencijo glede proceduralnega vprašanja o tem, da danes vendarle razpravljamo o tej točki, to se pravi, da razpravljamo in glasujemo o novem mandatarju. Ta predlog dajem na glasovanje.

Kdo je za? (106 poslancev.) Je kdo proti? (51 poslanc.) Se je kdo vzdržal? (25 poslancev.)

Ugotavljam, da je zbor pripravljen danes razpravljati in glasovati o tej točki.

Je še kakšno vprašanje glede dnevnega reda? Če ni, dajem ta predlog dnevnega reda na glasovanje.

Kdo je za? (128 poslancev.) Je kdo proti? (19 poslanc.) Se je kdo vzdržal? (24 poslancev.)

Ugotavljam, da je predlog dnevnega reda sprejet, in sicer po naslednjem vrstnem redu. Najprej razpravljamo in glasujemo o konstruktivni nezaupnici po 116. členu. Potem gre za odobritev zapisnika in nato razpravljamo tudi o interpelaciji, ki je bila vložena glede odgovornosti ministra za zunanje zadeve, dr. Dimitrija Rupla.

Dnevni red, kot je izglasovan, je naslednji: naprej razprava in glasovanje o konstruktivni nezaupnici po 116. členu. 2. točka je odobritev zapisnika prejšnje seje. In nato interpelacija o delu in odgovornosti ministra za zunanje zadeve, dr. Dimitrija Rupla.

Prehajamo na 1. TOČKO DNEVNEGA REDA - RAZPRAVA O KONSTRUKTIVNI NEZAUPNICI VLADI OZIROMA PREDLOGU, DA SE ZA NOVEGA PREDSEDNIKA VLADE IZVOLI DR. JANEZA DRNOVŠKA. Sprašujem predstavnika predlagateljev, skupino poslancev, ali želi v

njihovem imenu še kdo posebej obrazložiti predlog. Prosim, gospod Školč.

JOŽEF ŠKOLČ: Spoštovani predsednik, hvala za besedo. Poslanke in poslanci! Bom izjemno kratek. Potrebno število dobrih stvari bom povedal na začetku, rubriko slabo, pa bodo, kar ne dvomim, izpolnili poslanci drugih strank.

Gospod Drnovšek je rojen 17. maja 1950 v Celju. Je doktor ekonomskih znanosti. Napisal je več znanstvenih razprav s področja kreditno-monetaryne politike in mednarodnih finančnih odnosov. V domačih in svetovnih strokovnih krogih je znan kot zagovornik tržne ekonomije in parlamentarne demokracije. Večkrat je bil na specializaciji v tujini, v ZDA in Zahodni Evropi.

Drugo, kar je potrebno povedati je, da se je na najvišjih državnih funkcijah takrat zavzemal za vključevanje Jugoslavije in s tem tudi vseh njenih republik v evropske integracijske procese. Doktor Drnovšek je sogovornik funkcionarjev in diplomatov številnih držav Evropske skupnosti, Organizacije združenih narodov in pa tudi finančnih korporacij.

Kot član predsedstva in predsednik Predsedstva SFRJ, se je po svojih močeh zavzemal za uveljavljanje demokratičnih procesov, ki so tekli v Sloveniji. Velja omeniti samo še to, da je prvi slovenski politik, ki je bil izvoljen na neposrednih volitvah.

Tu pred vami je z vsemi svojimi izkušnjami in pa z med strankarskim sporazumom, ki garantira malo, je pa največ, kar je kdorkoli ponudil tej skupščini v poskusu razreševanja politične krize v Sloveniji. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. FRANCE BUČAR: Hvala lepa. Sprašujem kandidata za predsednika Vlade, gospoda dr. Janeza Drnovška, če mogoče želi besedo? Prosim.

DR. JANEZ DRNOVŠEK: Spoštovane poslanke in poslanci! Gospodarske razmere v Sloveniji so vedno bolj neugodne za prebivalstvo. Padajoča proizvodnja, nezaposlenost, inflacijska stopnja, ki grozi, da bo ušla iz vajeti, nepričakovana trgovinska presežka v prvih letošnjih mesecih tako v trgovaju z evropskimi državami, kot v trgovaju z nekdanjimi jugoslovanskimi republikami, proračunski primanjkljaj, izgube v gospodarstvu, niso znanilci uspešne in skladne gospodarske politike.

Gospodarsko politični instrumentarij, ki ga uporabljajo poglaviti nosilci gospodarske politike, izraža razprešenost in neskladnost sprejetih odločitev. V obstoječi paleti delnih politik in gospodarsko političnih ciljev posameznih ustanov, ki celo v tej skupščini sprejetih sklepov o politiki v letošnjem letu ne jemljejo kot preveč obvezujoče, so globalne gospodarske razmere podvržene stalnim grožnjam nenadnih sunkov domačega izvora.

Politično suverenost smo pridobili in vedno večji del sveta jo priznava. Vendar zunanje in notranje gospodarske okoliščine Sloveniji niso preveč naklonjene. Svet je v gospodarski recesiji, ki številna podjetja razvitega sveta spravlja v resne težave. Hkrati se v državah bivšega socializma, v centralni in

Vzhodni Evropi soočajo s podobnimi problemi kot Slovenija. Vsi želijo hitro gospodarsko preobrazbo, prodor na zahodne trge, zahodni kapital, vključitev v evropske integracije.

Obenem pa so se slovenski trgi na prostoru bivše jugoslovanske države bistveno zožili. Dejstvo, da smo na samem robu območja, ki je postaleno eno izmed svetovnih križnih žarišč in posledic, ki jih zato čutimo, se v Sloveniji premalo zavedamo. To žarišče meče svojo senco tudi na nas.

Poleg vojne, ki spreminja nastajanje novih držav, spremljajo te procese tudi siceršni ukrepi držav, ki so usmerjeni na prevzemanje nadzora nad domaćim trgom in v zapiranje pred tujimi gospodarskimi subjekti. Očitno je, da Slovenija niti v svetu niti na območju nekdanje skupne države ne more računati na kakršenkoli privilegiran položaj. Svoje mesto si bo morala sama izboriti s trdim delom in s krepitevijo svoje pogajalske pozicije.

Poleg vsega tega naše razmere zapletajo nerešena vprašanja o dediščini bivše skupne države. Številna formalna razmerja, ki so bila vezana na nekdanje jugoslovanske pogodbe, bo potrebno urediti na novo. Pri tem je na prvem mestu finančno vprašanje, razdelitev bivših jugoslovenskih dolgov, ureditev odnosov z zahodnimi bankami, državnimi in meddržavnimi finančnimi institucijami.

Slovenska finančna pozicija še danes ni jasna, ne v odnosu do zahodnih držav in ne v odnosu do novih državnih tvorb na ozemlju nekdanje Jugoslavije. Potreben bo izjemni napor, da razčistimo in na novo odmerimo svoje odnose z mednarodno finančno skupnostjo in z nekdanjimi jugoslovenskimi republikami. Naša podjetja, naše banke tarejo številne izgube iz preteklosti. Finančni sistem je močno deformiran. Zaradi nerešenih vprašanj in izgub iz preteklosti ne more normalno delovati in zagotavljati našim podjetjem pogojev v borbi za zahtevna tržišča po svetu in tudi ne razvojnih možnosti. Nerešena so temeljna-lastninska in upravljalnska razmerja. Pravila igre so nejasna tako našim kot tujim podjetnikom. V takšni situaciji vsakdo išče svoje načine za preživetje, pri čemer velikokrat ne vemo, kaj se z družbeno lastnino dejansko dogaja, v kaj in na kak način se pretvarja.

Naša vlada in naša skupščina sta se v preteklem obdobju trudili, da najdeta izhod iz takšne situacije vendar pravih rezultatov ni. Zapletenost trodomnega skupščinskega odločanja in hkratna velika politična razcepjenost se izražata v počasnosti in neučinkovitosti reševanja ključnih problemov, s katerimi se sooča Slovenija na gospodarskem področju. V parlamentu ni več večinske koalicije, Vlada ima le manjšinsko podporo, tako da je možnost učinkovitega delovanja bistveno zmanjšana. Očitno je, da bi bil edini pravi izhod iz nastale politične situacije v čimprejšnjih volitvah, ki bi pokazale novo politično realnost ter v novem parlamentu, skladno z novo ustavo, ki bi omogočil učinkovitejše odločanje in hitrejše reševanje opisanih težav.

Vendar tudi pogovori o volitvah potekajo zelo počasi. Znašli smo se v razmerah, ko ni premikov v nobeno smer, ko se ljudi polašča vedno večje nezadovoljstvo in brezperspektivnost. V takšni situaciji sem se skupaj s poslanci Liberalno demokratske stranke odločil, da ponudimo tej skupščini v razpravo in

odločanje konstruktivno nezaupnico sedanji Vladi in predlog, da sam prevzamem mandatarstvo oz. sestavo nove vlade.

Ne bom skrival, da bi mi bilo ljubše, če bi do nove vlade oz. do novega mandatarstva prišlo na podlagi novih volitev. Ne glede na dejstvo, da nas od tega deli morda le pol leta, sedanje razmere ne prenesejo odlašanja in z njim povezane izgube časa. Odločitev o konstruktivni nezaupnici in z njo povezana odgovornost je pred vami. Na vas je, da odločite, ali boste zavrnili tudi to priložnost, da pride do sprememb, ki so nujne in potrebne.

Kaj ponujam v primeru če podprete naš predlog.

Prvič. Nobenih čudežev, pač pa skrajno resno angažiranje pri reševanju zlasti gospodarskih težav. Zavedam se, da bo z zamenjavo Vlade rešen le del problema. Še vedno ostaneta tako možnost težavnega in počasnega odločanja v Skupščini, kot tudi nujnost čim prejšnjih volitev. V tem času bosta Vlada in Skupščina morali okrepiti svoje kredibilnosti in avtoritetu. Zagotavljam, da si bom s svojo vlado prizadeval za čim hitrejšo izvedbo volitev in s tem za oblikovanje tiste mere politične stabilnosti, ki je potrebna za izhod iz krize.

Drugič. Zavzel se bom da z različnimi interesi usklajen koncept lastninske preobrazbe, pri katerem ste v zadnjem času intenzivno sodelovali, končno zaživi in doživi hitro praktično uporabo. Pri tem bom skrbel, da bo ta koncept povezan in umeščen med druge, nič manj pomembne probleme preobrazbe slovenskega gospodarstva, ki se nanaša na odnose med delodajalci in delojemalcii, razmejevanje državnega od drugih narodno gospodarskih sektorjev, prestrukturiranje bančnega in finančnega sektorja, odpiranje gospodarstva. Skratka problemov, katerih reševanje vpliva na povečanje vsesplošne učinkovitosti in konkurenčnosti slovenskega gospodarstva.

Tretjič. Povezal bom, če ne bo šlo drugače, tudi s pomočjo nujne spremembe nekaterih zakonov, delovanje obstoječih ustanov, ki so zadolžena za posamezne dele gospodarske politike ter ustanov, ki so bile oblikovane zaradi potrebne finančnega prestrukturiranja podjetij in bank. Odpraviti nameravam njihovo prevečkrat izkazano nagnjenost k posamičnemu in neskladnemu delovanju. Obstajoče rešitve ne zagotavljajo natančne in nedvoumne delitve področja njihovega dela odnosa do drugih ustanov sistema, zlasti Vlade, nadzora nad upravljanjem njihove dejavnosti ter njihove odgovornosti. Iniciral bom izdelavo premoženske bilance države kot enega od pogojev za odgovorno in razvidno delovanje države tako v tekoči gospodarski politiki, kakor pri procesih lastninske preobrazbe.

Zagotovil bom učinkovitejšo tekočo gospodarsko politiko, povezal in skrbel za skladnost njenih sestavnih delov. Vodilo in cilj moje politike bo, da morajo država in njene finance postati dejavnik stabilizacije slovenskega gospodarstva pri njegovem prehodu v normalno tržno in odprto gospodarstvo. Vlada in Banka Slovenije bosta morali preveriti in proučiti gospodarske, politične usmeritve, ki jih sledita in uskladiti denarno, kreditno in tečajno politiko na eni strani s fiskalno dohodkovno, cenovno in trgovinsko politiko na drugi strani. To usklajevanje je potrebno toliko bolj, ker so ukrepi, ki jih lahko

sprejema Vlada, proceduralno in časovno zahtevnejši, vrzeli, ki nastajajo zaradi različnih možnosti sprotnega ukrepanja pa se lahko premagujemo le s skupnim načrtovanjem gospodarske politike, medsebojnim usklajevanjem in skupnim delovanjem.

Proračun je sprejet, čeprav ni zaprt. Pravice na trošenje so razdeljene in prav kmalu se lahko zgodi, da bodo izsili ne nenačrtovano velik primanjkljaj. Vztrajal bom na smotrni in zakoniti uporabi javnega denarja. Če bom ocenil, da bodo potrebne hitre in odločne poteze za uskladitev proračunske politike in javnih izdatkov v celoti z gibanji na ostalih področjih, bom zahteval posebna pooblastila vladni. Potrebni posegi v gospodarsko strukturo in gospodarsko politiko, kakor tudi razmere v našem okolju, ne dovoljujejo prevelikega optimizma in bille bi neodgovorne obljube v hitrem povečevanju gospodarske aktivnosti in zaposlenosti.

Čas do volitev je možno in smotrno izrabiti za ustavitev negativnih trendov. Ustavitev negativnih trendov pomeni predvsem odločno protiinflacijsko politiko. Ta ne zahteva le restriktivne denarne in kreditne politike, temveč tudi politiko proračuna in javnega sektorja v celoti, ki bo skladna s politiko tečaja tolarja, s politiko finančnega restrukturiranja podjetij in bank, s plačilno bilančno politiko zmanjševanja teže domačih zaščitenih monopolov. Pri tem se bom naslonil na zamisel socialnega partnerstva in z njegovo pomočjo sooblikoval protiinflacijsko politiko dohodka ter v predsanacijskih in sanacijskih postopkih iskal rešilne priložnosti številnim podjetjem, ki so se znašla v težavah zaradi zunanjih vzrokov. S tem bi lahko vplivali na ustavitev naraščanja nezaposlenosti ter na sprejemanje dodatnih ukrepov za spodbujanje gospodarskih dejavnosti, ki bodo omogočale rast zaposlovanja. Vlada bo posebno pozornost namenila vsem možnostim za povečevanje zaposlovanja in bo spodbujala samostojno delo, nastajanje malih podjetij, delno zaposlovanje in samozaposlovanje.

Vladna politika spodbujanja in izkoriščanja kreativnih potencialov naših ljudi bo temeljila na enakopravnem sodelovanju žensk pri razreševanju gospodarskih in družbenih problemov. Čeprav je zadolževanje v tujini zaenkrat bolj želja kot pa objektivna možnost, bomo skrbno pretehtali pravo mero zadolževanja države v tujini, zlasti njenega vstopanje v tista razmerja, v katera morajo vstopiti banke in podjetja ter makroekonomske posledice zadolževanja. O tem, da bo potrebno temeljito in skrbno proučiti odločanje o zadrževanju v tujini, ne govorijo le nerešena vprašanja izdelitvene bilance preteklega skupnega življenja, temveč tudi navidezno, vnovično spontano nastajanje presežka v menjavi z nekdanjimi jugoslovanskimi državami. Ob povsem neurejenih odnosih s temi državami si ne moremo privoščiti presežka v medsebojni menjavi, ki bi ga financirali z lastnim zadolževanjem v tujini ali z domačimi sredstvi, ki jih potrebujemo za finančno preobrazno podjetij in bank. Gotovo je tudi to, da bo v tej luči potrebno preveriti in spremeniti tudi politiko tečaja tolarja ter elemente trgovinske in drugih politik, ki take tokove spodbujajo in omogočajo.

Svetli dnevi naše zunanje politike so v glavnem mimo. Veliki dogodki in mednarodna priznanja ne bodo več mogli biti v

ospredju naše mednarodne dejavnosti. Potrebujemo resno in vsakodnevno angažiranje pri pripravi in sklepanju mednarodnih aranžmajev, tako z Evropsko skupnostjo kot z drugimi mednarodnimi institucijami, zlasti finančnimi. Urgentno bo nadalnje razreševanje trgovinskega vprašanja z nekdanjimi jugoslovanskimi republikami. Pri tem opozarjam na odsotnost jasne vizije in strategije Slovenije v gospodarskih integracijah s tujino. Do sedaj izražene preference so bile bolj plod improvizacij, nastalih v razmerah iskanja izhoda iz jugoslovanske krize, kot pa izraz premišljenih in razdelanih državnih in gospodarskih interesov.

Nenazadnje pri oblikovanju razvojnih vizij in iskanju razvojnih strategij pri odpravi neželjenih posledic preteklega razvoja bo ena od temeljnih vodil vlade skrb za ekološko uravnotežen in okolju primeren razvoj. Vlada bo skrbela za čimprejšnjo zaokrožitev pravne ureditve varstva okolja. Vlada bo opredelila prometno in transportno ter komunikacijsko politiko in začela uresničevati sprejeto resolucijo o pomorski usmeritvi Slovenije. Pri tem bo sledila naravnim in prometnim možnostim in interesom ter potrebam slovenskega gospodarstva pri njegovem preusmerjanju na nove trge. To področje bo eno izmed prioritet v delovanju vlade.

Pri zagotavljanju enakopravnih pogojev življenja in dela pripadnikom italijanske in madžarske narodne manjštine bo tudi nova Vlada dosledno spoštovala, izvajala in zagotavljava mednarodno sprejete standarde in obveznosti in se maksimalno angažirala pri razreševanju vseh odprtih manjšinskih vprašanj.

Gospe poslanke in gospodje poslanci! Prepričan sem, da bo uresničitev začrtanih korakov bistveno prispevala k naši gospodarski in politični krepitvi. Ne bom govoril o tehničnih vidikih izvajanja navedenih nalog. Vsi se zavedamo, da so razmere težke in da je prevzem Vlade v takšnih okoliščinah izredno tvegano dejanje. Pripravljen sem prevzeti ta rizik. Če pri tem podjetju ne bom uspešen, se zavedam posledic. Ne želim vas posebej prepričevati in vplivati na vas z obljudbami, vsi vemo, za kaj gre. Prepričan sem, da je vsak od vas na to sejo prišel odločen in z jasno predstavo o tem, kaj storiti. Če bo rezultat glasovanja pozitiven - torej če boste podprli mojo kandidaturo, potem vas sedaj v svojem in v imenu posameznikov, ki so oz. bodo izrazili pripravljenost za sodelovanje v moji vladi, že danes pozivam k sodelovanju, da v korist Slovenije skušamo najti minimalno medsebojno razumevanje, ki nam bo omogočilo tiste skupne poteze, ki bodo Slovenijo potegnile iz brezna hude gospodarske in socialne krize. Če pa bo vaše glasovanje negativno in ne boste podprli moje kandidature, potem nam preostaja upanje, da se čimprej srečamo na volitvah. Hvala. (Aplavz.)

PREDSEDNIK DR. FRANCE BUČAR: Hvala lepa. Odpiram razpravo. Prosim poslance, ki želijo razpravljati, da se prijavijo. Torej začenjam razpravo, prvi se je prijavil k besedi Janez Kopač, prosim.

JANEZ KOPAČ: Hvala za besedo. Vsa ta gneča pred predsedujočim me je spomnila na to, da bi predlagal proceduralni sklep, da se omejijo razprave na 5 minut in predsedujoči,

(aplavz) upam, da boste, preden bi bil kakšen konkreten problem s kakšnim imenom in priimkom. No želel sem samo podati še nekaj poudarkov v zvezi s smisлом prehodne Vlade, kajti vsi pravijo, da bi Vlada bila prehodna, in pri tem se bom strogo poskušal omejiti od kritike delovanja obstoječe Vlade, kajti mislim, da to ni konstruktivno in apeliram na vse govorce, ki bodo še prišli za ta oder danes, da se žolčnih podrobnosti vzdržijo. Upam, da bo ta moj poziv naletel na odprta ušesa. Enkrat, ko smo-lahko rečem z mojo veliko pomočjo sprejeli republiški proračun, smo ga sprejeli ravno na podlagi strpnosti, ki upam, da bo tudi danes tukaj prisotna.

Ključna slovenska problema v tem trenutku sta zmanjševanje gospodarske aktivnosti, zaradi česar se seveda povečuje tudi brezposelnost in pa inflacija, ki nikakor ne pade. Inflacija je s tem problemom le delno povezan problem, in to predvsem v tistem smislu, da se vsi obstoječi stroški vzdrževanja tako drage države, kot tudi socialnega miru, prenašajo na tiste gospodarske subjekte, ki še prenašajo neko proizvodnjo in še vzdržujejo nacionalno ekonomijo pri svojem življenju. Zato se mi zdi ključno za to prehodno vlado, poleg tega, da zastavi neke reforme v skladu z vizijo, ki jo je pravkar predstavil gospod dr. Drnovšek, da svoje sile usmeri predvsem v dve smeri. Torej v zaustavitev upadanja obstoječih gospodarskih aktivnosti in pa v širitev novih dodatnih aktivnosti, ki jih je s celo vrsto drobnih inštrumentov, vendar pomembnih, v skladu ali pa po sledeh vizije, ravnokar predstavljeni, moč storiti. Zato se mi zdi, da je najpomembnejši ukrep za ohranitev obstoječega obsega gospodarske aktivnosti zmanjševanje stroškov obstoječih aktivnosti in pri stroških so predvse pomembni dragi krediti, ki jih ta vlada lahko, in jih menda bo, pozdravi skozi proces sanacij bank, skozi vključitev banke v multilateralno kompenzacijo, skozi omogočanje trgovanja s tujimi vrednostnimi papirji na Ljubljanski borzi vrednostnih papirjev in skozi celo vrsto drobnih inštrumentov, ki to omogočajo. Drugi način ali pa druga pot za zmanjševanje stroškov obstoječih aktivnosti je zmanjševanje stroškov dela in zmanjševanje socialnih tenzij, ki se pojavljajo v zvezi s stroški dela. Pri tem posebej poudarjam, da je moč znižati socialne tenzije v zvezi s stroški dela na vrsto konkretnih načinov in eden od njih je bil tukaj že mnogokrat obravnavan, gre za znižanje cene hrane, pa ne zaradi krivde proizvajalcev, ampak predvsem zaradi krivde trgovskih marž. No, tudi navsezadnje so prispevki za socialno varnost - vsi trije, ki jih poznamo - imajo manevrski prostor za svoje znižanje, imajo ga zato, ker je možno z njimi vzpostaviti racionalnejšo obliko sistema, ki ga pokrivajo in s katerim se financirajo. No in pa kot tretja oblika stroškov obstoječih gospodarskih aktivnosti, ki jih je moč znižati, so pa stroški države, in to neposredni stroški države. Ker če govorimo, da so socialni prispevki posredni stroški, potem so neposredni stroški davki. Pri davkih je problem s prometnim davkom, ker je premalo učinkovit, ker moramo iti na pot davka na dodano vrednost in s to reformo je potrebno začeti takoj, da se jo lahko pripravi do začetka prihodnjega leta. Potem je problem z davki v premajhnem izterjevanju, spet ponovno poudarjam, prometnega davka in pa cele vrste davščin, ki se danes nekontrolirano odlivajo v sfero sive

ali črne ekonomije. In vse to je moč izboljšati. Moč je znižati stroške države, da se obstoječi davčni viri ali pa obstoječi viri financiranja države razbremenijo svoje funkcije. Stroške države je moč znižati z uvajanjem koncesij kot inštrumenta delovanja javnega sektorja, tako gospodarskega sektorja kot sektorja družbenih dejavnosti, z učinkovitejšim izrabljanjem inštrumenta blagovnih rezerv, z racionalizacijo državne uprave, ki je navsezadnje tudi zahteva te skupščine že precej dolgo časa in pa z vrsto drugih konkretnih dejanj.

Vlada sama bo in mora in naj bi skozi različne inštrumentarije spodbujanja spodbujala prestrukturiranje gospodarstva. Pri tem je odprta možnost ustanovitve ali pa, rekel bom ustanovitve sklada za prestrukturiranje in revitalizacijo gospodarstva. Pri tem je možno, da vsak proračunski transfer pogojuje z navedbo standardov iz skupine ISO 9.000, ki bodo od 1.1. prihodnjega leta imperativ za poslovanje s podjetji iz Evropske gospodarske skupnosti, česar smo se do sedaj premalo zavedali, kajti čas se nezadržno izteka in je možno povečati oz. zaustaviti zmanjševanje gospodarske aktivnosti skozi različne oblike stimulacije, motivacije in ena od njih - posebej tukaj izpostavljena, je bila privatizacija, ki je vsekakor na prvem mestu v kakršnih koli strukturnih reformah.

Poleg tega, da je moč znižat stroške obstoječih gospodarskih aktivnosti, kar bo zagotovo vplivalo na zniževanje stopnje inflacije, ki se nikakor ne more znižati tudi zaradi nekoordiniranosti in včasih kakšne osebne konfliktnosti med obstoječimi strukturami v Vladi in pa v Banki Slovenije, pa lahko Vlada vpliva na zelo različne načine, zelo konkretnne, na celo vrsto novih aktivnosti, ki bodo zmanjšali obseg brezposelnosti. Pri tem naj mimograde omenim proračunske tenderje, ki smo jih ravnokar zapisali v zakon o proračunu prvič, mislim, po drugi svetovni vojni v novejši zgodovini Slovenije in ki bodo vsekakor zelo pozitivno vplivali na to, da bodo zmagovali tisti, ki ponujajo več in bolje in ceneje. Tukaj so velike možnosti sodelovanja s trgi bivše Jugoslavije, ki je - pokazalo se je - pomemben gospodarski partner še vedno in pa morda je bilo tam namenjeno premalo pozornosti. Sektor ekonomskih odnosov s tujino bo postal ključen in bo prispeval k povečevanju izvoza, ki je imperativ za preživetje kateregakoli večjega slovenskega podjetja. Potrebna nam je in možna je v zelo kratkem času krepitev novih finančnih institucij, ki so sposobne dolgoročnega finančiranja, kot npr. pokojninski sklad, pa zavarovalnice itn.

Ker sem sedaj že sam prekoračil tisto mejo, ki sem jo predlagal na začetku, bom končal. Hotel sem poudariti samo nekaj konkretnosti, ki so možne v zelo kratkem času in ki spodbujajo upanje. Omenil bi samo - dovolite mi tri, štiri stavke. Prvi je ta: Reševanje opisanih težav, bodo rekli mnogi, je v skladu s programom prestrukturiranja, strukturnega prilagajanja in gospodarske politike v letu 1992, ki smo jo v tem skupščini celo sprejeli. Res je, vendar ta vlada na žalost zaradi različnih težav tega programa ni mogla učinkovito izpeljevati. V tem je ravno smisel prehodne vlade: zbuditi intelektualne potenciale, ki čakajo; zaustaviti apatijo, ki obstaja; preprečiti vrsto slabih potez z boljšimi odnosi; uskladiti politiko z drugimi nosilci

ekonomske politike in tako omogočiti nov začetek razvojnega cikla, ki je v Sloveniji možen, možen je še letos in možen je mislim, da pod to novo vlado in pod tem programom, ki ga je predstavil doktor Drnovšek. Hvala lepa in oprostite za šest minut.

PREDSEDNIK DR. FRANCE BUČAR: Moram ugotoviti, da je govornik točno za sto procentov prekoračil svoj lastni predlog. (Smeh.) Jaz pa vendarle sprejemam njegov predlog, glede na to, da je prijavljenih 38 razpravljalcev, da bi omejili na 5 minut, če ste za to. Dajem ta predlog na glasovanje. Prosim!

NEIDENTIFICIRAN GOVORNIK: Gospod predsednik mislim, da to ne bi bilo v redu, kajti bila bi izjema, sedajle je predlagatelj govoril 10 minut, ostali naj pa potem samo 5 minut. Poleg tega bi rad povedal, da gre za splošno politično debato in najmanj vsaka stranka mora imeti več časa. Pet minut ni dovolj. Če bi se to zgodilo, potem se nam slabo piše, to bi pomenilo, da se nam, poslancem že zapirajo usta.

PREDSEDNIK DR. FRANCE BUČAR: Torej v vsakem primeru dam jaz predlog na glasovanje. Najprej dajem na glasovanje predlog, da omejimo razpravo na pet minut za posameznega razpravljalca.

Kdo je za? (110 poslancev.) Je kdo proti? (20 poslancev.) Se je kdo vzdržal? (17 poslancev.)

Ugotavljam, da je ta predlog sprejet s komentarjem, da je pač volja tega zabora odločilna, kako se bomo ravnali in obnašali.

Moram še to povedati, če smo se sedaj odločili za pet minut, dosledno bom vztrajal pri tem in ne me potem obdolžiti diktatorstva, če bom jaz vsakemu besedo vzel. Prosim gospod.

ANTON TOMAŽIČ: Gospod predsednik, dvignil sem roko predno smo glasovali o tem zadnjem predlogu. Predlagam, da imajo vodje poslanskih klubov vseeno malo daljši čas in to sem hotel prej predlagati. Vodjem poslanskih klubov 10 ali 15 minut, ostalim diskutantom pa 5 minut. To je moj predlog.

JOŽE ZUPANČIČ: Jaz se strinjam s tem, samo dajmo malo širše. Za tistega, za katerega se stranke odločijo. Eden naj bo, ampak za tistega, za katerega se v stranki odločimo.

PREDSEDNIK DR. FRANCE BUČAR: Hvala lepa. Predlog je bil alternativno podan 10 ali 15 minut. Torej, dajem predlog na glasovanje, da vodje strank oziroma tisti, ki govorijo v imenu stranke, ima na voljo 10 minut. Dajem ta predlog na glasovanje.

Kdo je za? (124 poslancev.) Je kdo proti? (5 poslancev.) Se je kdo vzdržal? (8 poslancev.)

Ugotavljam, da je ta predlog sprejet.

Nadaljujemo razpravo. Besedo ima Ivan Dretnik.

IVAN DRETNIK: Spoštovano predsedstvo, hvala za besedo! Ivan Dretnik, 50. volilna enota, kmetijsko področje, stranka ni važna. Spoštovane poslanke in poslanci, cenjeni visoki gostje in

vsi ostali! K razpravi sem se namenoma prijavil med prvimi zato, ker upam, da bodo moje preproste misli le vplivale na čim krajše razprave, zato se oproščam, če bom jaz sam kot predlagatelj govoril 5 frizerskih minut. Danes imamo pred seboj že tretjo isto nalogu. V tretje gre rado. Zato se bojim, da bi mi tudi danes v tretje ponovili cirkus. Tako je namreč naše zadnje razprave pri obeh nezaupnicah ocenila javnost, ki naše delo in tudi obnašanje budno spremlja. To kritiko moramo sprejeti, kajti naše obnašanje je res takšno, saj smo pri teh razpravah dobesedno prali samo umazano perilo. Nekateri pa so se posluževali najrazličnejših argumentov od nizkih udarcev, latinskih izrekov, svetopisemskih zgodb do Butalcev. Če vprašate mene, bom te argumente komentiral tako: nisem športnik, toda vem, da nizki udarci niso dovoljeni. Latinščina mi ni poznana, pač nisem šolan človek, malo bolj, ampak ne tako preveč so mi poznane svetopisemske zgodbice. Se najbolj pa so mi poznane zgodbe o Butalcih. Ljudje smo različni, jaz imam namreč to lastnost, da se prav dobro zapomnim kakšno neumnost. Zato vam še danes, čeprav sem te zgodbice bral pred 60-timi leti, vem povedati, kje je butalska vas. Tri ure hoda za pustno nedeljo imaš, pa si tam. Te zgodbice so me takrat zelo zanimali in privlačile, nisem si pa mogel misliti, da mi bodo še kdaj v življenju tako poučne, še najmanj pa to, da jih bom lahko kdaj uporabil v slovenskem parlamentu. V danem primeru je za nas najbolj aktualna zgodbica, kako so butalci volili župana. Zgodbica je vam poznana, zato je ne bom ponavljal, ampak samo, kaj se mi lahko naučimo iz nje, namreč koliko časa, denarja, jeze in živcev bi mi prihranili, če bi imeli takšno volilno proceduro.

Spoštovane poslanke in poslanci! Dve leti se že shajamo v tej hiši. Dve leti že predstavljamo najvišji organ države Slovenije, toda, upam si trditi, da se presneto malo zavedamo odgovornosti in častne funkcije, ki jo mi tu imamo. To pričajo naše delo in naše razprave, ki so nemalokrat takšne, da je mene, odkrito povedano, dobesedno sram stopiti med volivce. Pričakovati je bilo, da bo nas osamosvojitev Slovenije spameovala, streznila, da bo, z oziroma na to, da smo samosvoji, da smo začeli takorekoč od kraja - sami zase, da imamo možnost, da s tistim, kar si bomo prigospodarili, tudi sami razpolagamo, da bo nas to vse skupaj složno vodilo k skupnem delu samo za blaginjo naroda in države. Toda, žal temu ni tako. Statistika pravi, da je nas Slovencev dva milijona. Jaz pa trdim drugače. Slovencev nas ni dva milijona, ampak 50 krat po 40 tisoč, tako se namreč razhajamo in vlečejo vsak na svoj kraj. Tako v vseh sferah družbenega življenja, predvsem pa tu, v parlamentu, ker smo pa najbolj odgovorni za blaginjo naroda. Med samoosvojitvenimi ukrepi smo sprejeli tudi novo državno himno. Prav je, da smo sprejeli preroške misli našega največjega pesnika, naredili pa smo samo eno napako - nismo izbrali prave kitice. Po moje bi bila najbolj primerna ta: Edinost, sreča, sprava k nam naj nazaj se vrnejo. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. FRANCE BUČAR: Besedo ima Andrej Magajna.

ANDREJ MAGAJNA: Spoštovani! Ali je smotrno, dovolite, menjati mandatarja in izvajati večje rekonstrukcije vlade. To sem

se tudi sam ves čas spraševal in neodvisno od levih in desnih neodvisno takole razmislil. Mnogi menijo, da bi bilo bolje pustiti sedanjo ekipo, saj vsaka zamenjava Vlade zahteva čas za prilagajanje in usposabljanje, kar pa pomeni vsaj za začetek diskontinuiteto, zaostajanje in nove probleme. Že, toda slaba koordinacija med vladnimi resorji in odkrita osebna nesoglasja delo Vlade blokirajo. Kratek stik je na vseh ravneh. Znotraj vlade, v samem parlamentu in tudi med parlamentom in Vlado. Med parlamentom in Vlado gotovo ne moremo govoriti o uspešni koordinaciji. Zatika se. Nekateri bolj ali manj naivno iščejo razlago v nesramnem parlamentu, ki blokira delo Vlade. Toda očitno gre zaobrnjeno razmerje. Parlament je takšen, kakršen je. Izvoljen je bil na volitvah in je zato legitimen. Vlada pa je samo njegov izvršilni organ in ne obratno. Zato bi morala pripraviti takšne predloge, ki bi dobili v Skupščini zadostno podporo. Če na primer določeno zakonodajo rabimo, potem jo je pač treba pripraviti takšno, da bo šla skozi proceduro. In prav v tem je obrnjeno razmerje. Vlada je poimenovala Skupščino kot glasovalni stroj, ko pa je ta postal premalošteviljen in se je tako začel zatikati, je zgubila živce in začela stvari izsiljevati. Pritiski na parlament so se kar vrstili. Poslanci so bili tarča obtoževanj, veliko se je moraliziralo in idejologiziralo, vse to namesto da bi, kot je normalno v parlamentu, pač ponudila sprejemljive predloge. Tipičen primer za to je zakon o lastninjenju, ki ga je po dolgi poti na čakalni dobi Vlada hotela na hitro speljati skozi proceduro. Posledica tega pa je, da še danes nimamo regulacije, čeprav gre za ključne usodne procese preobrazbe gospodarstva, ki bi jih morali že zdavnaj sprožiti, tako pa imamo divjo privatizacijo ter pravni kaos. Toda tudi ta problem Vlada rešuje na neustrezen način. Namesto da bi vzpostavila mehanizme, ki bi te anamolije odpravili, se pravi, poostrila družbeni nadzor, vodi ideoološko gonjo proti direktorjem, potem pa dopušča, da še tiste institucije nadzora, ki smo jih imeli, počasi razpadajo. Na primer od 25 pravobranilcev lani, jih je ostalo na teritoriju Slovenije le še 15, tako da jih številne občine sploh nimajo itd. Ne bom še drugih primerov navajal, da ne bom predolg.

Torej, namesto da bi iskali rešitve, je enostavnejše krivdo preložiti na mračne sile preteklosti, centre izven parlamentarne oblasti in za lastno neaktivnost iskati opravičila v slabonamernosti drugih. Res je. Oblastni aparat pretekle oblasti še ni prenovljen. Vprašanje pa je, ali bomo prenowo dosegli po demokratični poti in po novih kriterijih, kjer bo odločala sposobnost in stroka, ali bomo stare grehe reševali na star način, z metodo malce drugače obarvanega političnega kadrovanja z nastavljanjem naših ljudi. Ne govorim na pamet. Viška afera z ravnatelji je samo eden izmed mnogih primerov. Po tej metodi bi torej dosegli samo to, da bi, še preden bi dokončno ukinili en monopol, nastali novi centri moći, ki bi bili enako izključujoči. Vse takšne metode dobivajo netivo v umetni polirizaciji družbe, na naše in vaše, zdrave in poštene pri nas ter slabonamerne na druge strani.

Polarizacija obstaja v vsaki družbi. Vsekakor pa ni tako kontrastna, kot bi jo nekateri hoteli prikazati. Ravno tu je iskati razlog za oteženo funkcioniranje Vlade in političnega

sistema na sploh. Ta je preobremenjen z velikimi strukturnimi procesi. Osnovna vloga parlamenta, da jih uzakoni in spravi v življenje, je zaradi razdvajanj dodatno otežena ali celo onemočena. Namesto da bi v teh kriznih časih poiskali čim širši narodni konsenz, strnili znanje in moči ter iskali optimalne rešitve ali tretjo alternativo, se parlament izgublja v neproduktivnih polemikah. Ravno za kompromise in tretjo alternativo v teh razdeljevanjih, ni prostora. (Porabili ste pet minut.) Za tako kontrastno polirizacijo pri nas tudi ni prave zgodovinske osnove. Družbena prenova se ni začela z Demosom in z njim je le sodu izbila dno. S svojimi koreninami sega daleč nazaj. Prenova je potekala tudi znotraj partije. Dostikrat se sliši v naši Skupščini: "S komunisti pa že ne bomo sodelovali." Ali pa: "Pri skupni vladi se ognimo levega in desnega ekstrema." Torej SDP-ja in krščanskih demokratov. Kdo so danes komunisti? Kdo je levi in desni ekstrem? Takšna delitev je kontra produktivna. Pelje stran od narodnega sporazuma, poleg tega pa ima v sebi tudi veliko licenerstva. Koliko bivših članov partije je pristalo v Demusu. To vsi vemo. Nekateri so pustili vrste v času razsvetljenstva, lastnega razsvetljenstva, nekateri pa šele, ko so se razmere obrnile in ko so zaslutili, da bo treba hitro preskočiti drugam. Pravzaprav bi morali biti prenovitelji Demusu hvaležni, saj se je skozi Demos partija kar ustrezzo prečistila, mislim, znebila se je številnih aparatčikov in karieristov. Tako da se lahko upravičeno vprašamo, kje je danes več tovrstnih komunistov, pri Ribičičevi SDP ali na primer v Pučnikovi socialdemokratski stranki. Zaključujem.

Torej, namesto da bi polarizacijo v teh kriznih razmerah presegli, jo nekateri z izključevanji še stopnjujejo. Mandatar kot najodgovornejša oseba bi se moral zavedati škodljivosti takšnih izvajanj in ubrati pot sporazumevanja. Sam sem se vedno zavzemal za vlogo narodne enotnosti, če pa tudi ta ni uresničljiva v polnem pomenu besede, pa bi morali iskati čim širši družbeni konsenz. Le na ta način bo preobrazba naše družbe možna. Čeprav cenim napore Vlade in gospoda Lojzeta Peterleta, pa menim, da bi ob vseh blokadah - ideoloških, političnih, vladnih in parlamentarnih - Janez Drnovšek bil tista osebnost, ki bi to dezintegracijo lahko odpravil, lažje združil in strnil vse sile v naši mali Sloveniji.

PREDSEDNIK DR. FRANCE BUČAR: Hvala lepa. Ivan Bizjak.

IVAN BIZJAK: Spoštovani gospod predsednik, gospe in gospodje, dragi prijatelji! Spet se ukvarjam s početjem, ki ga bodo novinarji bržkone poimenovali za sejem, kakor smo brali za prejšnja tovrstna zasedanja. Spet prav do konca nikomur, ne prodajalcem, ne kupcem, ne meštarjem, še manj prizadetim pričam tega dogajanja prav tja do konca ne bo jasno, po čem je na tem sejmu par golobov, da ne uporabim kake druge primerjave. In kot že kdaj doslej bo kdo vzdihoval na koncu pod težo naloženega in vpraševal, kam bi del.

Stalno ponavljanje obravnavanja konstruktivnih nezaupnic z vse krajšim intervalom postaja vse bolj utrujajoče in vse bolj se zdi, da je bilo že vse rečeno. Pa vendorle ne. Življenje

tudi politično gre naprej in čas beži. Od prejšnje tovrstne prireditve je novo vsaj to, da je podpisani dogovor o volilni zakonodaji, ki ga je podpisalo toliko strank, da predstavljajo glasovi njihovih poslancev, po njihovem lastnem prepričanju, dvotretjinsko večino. Kakorkoli že, ta dogovor postavlja tudi rok za volitve, skrajni rok, ki tudi opredeljuje najdaljšo možno življenjsko dobo te vlade, ki bi jo sestavil morebitni, danes izvoljeni mandatar.

Ker si prav vsi želimo volitve sem trdno prepričan, da bo med parlamentarno obravnavo volilne zakonodaje na osnovi temeljnega načela tega dogovora možno oblikovati dovolj trdno večino, da bo ta, vsekakor že skoraj skrajni rok za volitve, tudi spoštovan. Ob tem sem seveda od petka sem pričakoval, da spriče takega dogovora ne bo več treba cnavljati procedure, imenovane konstruktivna nezaupnica, s čimer bi nekolikanj vrnili dobro ime temu ustavnemu institutu in dali dober zgled poslancem, ki nas bodo nasledili v tej hiši. Žal se je to upanje izjalovilo, kakorkoli že je bilo zelo logično utemeljeno.

Ne bi želet razlagati podrobnosti, kako bo po mojem v najboljšem primeru izgledal ta terminski plan zakonodajnih projektov eventualne nove Vlade. Saj vendar Vlada uresničuje svoje zamisli preko zakonov, ki jih spravi skozi zakonodajno proceduro. Vsaj tako si predstavljam. Je pa povsem jasno, da bi prvi projekti utegnili zagledati strani Uradnega lista šele tam nekje v septembru. To je možno seveda le v primeru, če bi že kar v maju ta eventualna vlada prišla s svojimi osnutki v parlament. Če se bo to res zgodilo potem ne bo uspela pritisniti nanje kakega izrazito svojega pečata. No in v septembru, v septembru pa bomo po vseh predpisanih rokih sodeč že v najhujši vročici volilne kampanije, in celo če odmislimo verjetno dejstvo, da tudi morebitna nova Vlada v tem unikatno zgrajenem parlamentu ne bo imela nedeljene podpore v vseh zborih, celo neupoštevaje vse to, nam je vsem jasno, da v takih časih pred volitvami kakšnih prav posebno daljnosežnih projektov ni mogoče spraviti v življenje. Čemu torej kljub vsemu taka nuja za še tretje glasovanje? Mar res le zato, ker ljudje pravijo, da gre v tretje rado, kar je bilo že rečeno.

Tako se spet ukvarjam s početjem, ki razburja večino Slovencev. Nekatere zato, ker bi na vsak način hoteli novo ime, ki ga kar noče in noče biti, pri tem pa se zavedajo, ali pa tudi ne, da resnične spremembe lahko prinesejo le nove volitve. Druge pa zato, ker jim je tovrstnih semanjih dni že čez glavo in bi želeti, da se nas 200 in nekaj glav loti mozganja o čem bolj otipljivem. In končno mnoge razburjam tudi zato, ker so trdno prepričani, da sedanja vlada uresničuje po svojih najboljših močeh tisti program, za katerega so dali svoj glas tudi na volitvah. Prepričan sem, da tudi teh ni malo in da zavzeto spremlijajo delo tistih, katerim so zaupali svoj glas. Mar res misli kdo, da ljudje tako hitro to pozabljujo? Če upoštevamo, da je družba, ki danes predлага odstavitev vlade, kakorkoli je že krhka ob vsej nezdružljivosti interesov strank, ki jo sestavlja, ta združba je še najbolj oddaljena od tistega programa, ki je dobil večino na volitvah. In če to upoštevamo, velja res dobro premisliti... (PREDSEDNIK DR. FRANCE BUČAR: Pet minut je že

minilo.) ...kako glasovati. Za vse tiste, ki smo ob volitvah pripadali večinski koaliciji, mislim, da je odgovor jasen. Hvala za pozornost.

PREDSEDNIK DR. FRANCE BUČAR: Hvala lepa, dr. Anton Žunter.

DR. ANTON ŽUNTER: Spoštovani predsednik, spoštovane kolegice in kolegi, spoštovani kandidat za mandatarja! Danes nam je naloženo razpravljati in odločati še o tretjem mandatarju za sestavo slovenske vlade. Tudi tokratni kandidat, gospod Janez Drnovšek, izreka nezaupnico predsedniku Lojzetu Peterletu. Upam, da me predsednik Skupščine ne bo prekinil in obtožil žaljenja časti, če si bom tudi jaz dovolil izreči nekaj kritičnih misli in s tem argumentirati svojo nezaupnico današnjemu kandidatu. Kdo je pravzaprav skrivnosten gospod, ki sedi pred nami? Osebno ga ne poznam, zavest in podobo o njem so mi ustvarili tisk, radio in televizija. Zato morda ne bom docela objektiven in pravičen, kot ni objektivno in pravično, da nekatere po zaslugi medijev neutemeljeno častijo. Za gospoda, takrat še tovariša Janeza Drnovška, smo prvikrat slišali in ga videli po televiziji pred tremi leti ob tesnih volitvah za člana Predsedstva Socialistične federativne republike Jugoslavije, za "ta zaresne" volitve je bila namreč takrat še pristojna Skupščina Republike Slovenije. Gospod Drnovšek je takrat navdušil ljudi s tem, ko je govoril o demokraciji, o trgu, političnem in lastninskem prulalizmu in pravni državi. To pa je bilo tudi zadnje, kar je po moje mnenju povedal zares vsebinskega. Takoj nato, ko je bil izvoljen, se je pogreznil bodisi v skrivnosten molk, se zavil v tančico zapletenih diplomatskih izjav in fraz, najraje pa se je skril za misteriozni kabinet, ki je v njegovem imenu dajal izjave za ljudstvo. Skratka, gospod je govoril mnogo več s strogo odmerjenim nasmeškom, kot pa z besedami. Ljudje, ki so se bali vojaškega spopada, so v njem videli upanje, da jih takšen umirjen človek vendarle ne bo zapletel v vojno. Morda sem pre malo obveščen, vendar imam vtis, da gospod Drnovšek nikakor ni bil pripravljen prevzeti nobenega resnega tveganja za osamosvojitev Slovenije. Ne morem se znebiti občutka, da vse do zadnjega ni storil dovolj, da bi Slovenija ne ostala v sklopu SFRJ. Sicer pa se bodo dokumenti in pričevanja o tem najbrž kmalu razkrili in takrat se mu bom za svoje besede rade volje opravičil, če se bo izkazalo, da so bile napačne. Skratka, ravnal je zelo podobno kot vodstvo politične stranke, ki se ji je pridružil šele takrat, ko je postalo povsem očitno, da se ne more iti več nadstrankarsko vzvišenega voditelja.

Kot strankarski šef se bo moral gospod Drnovšek jasno in nedvoumno opredeljevati, ne pa zopet skrivati za famozni kabinet predsednika vlade. Zato bi resnično žezel spoznati njegove prave poglede in misli, še zlasti pa njegove dosedanje delovne uspehe. Ni mi poznano, da bi doslej vodil kaj drugega kot proces razpadanja Jugoslavije. Ali je morda kdaj vodil kakšno večje podjetje, banko, zavod? Vem le to, da je bil precej dolgo v tujini, kjer je imel dovolj časa in možnosti, da se je naučil tujih jezikov. Tudi v stroki mi niso poznani kakšni njegovi posebni dosežki. Vedno je skrbno pazil predvsem na to, da ni

povedal kaj napačnega, nikdar nismo slišali od njega določenega in jasnega in vtiš imam, da nikdar ni prevzemal dovolj osebnega tveganja.

Tudi danes v svojem programu ni ponudil nič takšnega, kar ne bi že nekajkrat slišali v tej skupščini. Kako naj bo torej po vsem tem današnji kandidat boljši in uspešnejši od gospoda Lojzeta Peterleta ter kaj lahko ponudi boljšega od njega. Ali bo gospod Drnovšek v teh nekaj mesecih odpravil enormno brezposelnost v družbenih podjetjih in pripeljal svež kapital katastrofalno podkapitaliziranemu gospodarstvu, ki se duši ob neznosnih obrestnih merah monopolne banke? Pravih vzrokov za naše gospodarske težave do volitev, po mojem mnenju, ne more odpraviti niti gospod Drnovšek niti gospod Peterle niti kdorkoli drug, saj generirajo iz desetletij, ko smo postavliali neprave tovarne na nepravem mestu, z nepravimi programi in nepravim vodstvenim kadrom. Gre torej za strukturna neskladja in ne zgolj za kakšne obrobne probleme, ki bi jih lahko odpravili v nekaj mesecih. Zato so vsakršne obljube, da bi bilo možno v času do volitev z operativnim poseganjem v podjetja karkoli pomembnega spremeniti, očemer je danes govoril gospod Drnovšek, čiste iluzije.

PREDSEDNIK DR. FRANCE BUČAR: Gospod govornik, čas vam je potekel.

DR. ANTON ŽUNTER: Reference o dosedanjem delu gospoda Drnovška so torej premalo, da bi zanje dal svoj glas. Ne nazadnje tudi zato, ker postaja slovenskim ljudem čedalje bolj jasno, da je Lojze Peterle očrnjen in zasmehovan po krivici, in to od tistih, ki so svoja delovna mesta morali dolga leta kupovati s priseganjem na realni ali samoupravni socializem.

PREDSEDNIK DR. FRANCE BUČAR: Hvala lepa. Anton Tomažič.

ANTON TOMAŽIČ: Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci! Govoril bom za poslanski klub Narodnih demokratov. Verjetno mi ni treba posebej poudarjati, da Narodni demokrati ne bomo podprli predloga za nezaupnico Vladi. Gotovo je vsakomur znana naša načelna in premočrtna politika, ki se kaže tudi v tem, da se ne udeležujemo neresnih političnih ali bolje politikantskih igric, ki na žalost v zadnjem času prevladujejo v slovenskem političnem prostoru, da ne menjamo koalicijskih partnerjev kar čez noč in da se držimo dane besede. Posebno do volivcev. Pred volitvami smo jim obljudljali, da bomo, povezani v koalicijo Demos, sestavili Vlado in z njeno pomočjo dosegli osamosvojitev Slovenije, odpravili krivice in posledice 45 letne diktature in s tem hkrati vzpostavili pogoje za normalen razvoj Slovenije, predvsem seveda na gospodarskem področju.

Veliko tega smo uresničili, nekaj ne, žal, prav na najvažnejšem, to je na gospodarskem področju. Če smo v skupščini z denacionalizacijo za las prišli skozi, pa moram reči, da nam to ni uspelo s privatizacijo. Tako se še vedno, morda že kmalu zadnji v Evropi, ubadamo z družbeno lastnino in si s tem mazohistično zaviramo produktivnost ter se izoliramo od svetovnih gibanj kapitala in sodobne tehnologije. Te zamude pač ne moremo

naprtiti tej vladi, saj je predlog za izdajo zakona o privatizaciji Skupščini vložila že pred poldrugim letom. Vzrok je v uspešni blokadi preko zadnje trdnjave realnih politično-ekonomskih sil prejšnjega režima, preko Zbora združenega dela. Pa tudi to blokado bi se še dalo premagati, že precej smo jih, če bi vsi Demosovi poslanci ostali zvesti programu in Vladi, katerima so volivci dali največje zaupanje. Kaže pa, da so se nekateri ustrašili lastne sence in začeli vptiti: 'Zaustavite desnico!' In tudi danes tu gre prav za to. Citiram: 'Kakorkoli že, desnico je treba zaustaviti!' To je iz članka Spomenke Hribar v zadnji sobotni prilogi Dela in mislim, da ne gre samo za njeno mnenje, tudi ostali citati so iz tega. Nadaljujem citat: 'Menim, da bi Demokratska stranka morala podpreti kandidaturo dr. Janeza Drnovška za novega mandatarja Vlade, čeprav, priznam, s stisnjimi zobmi.' Konec citata. Seveda, saj bodo morali nekoč, kot že tolkokrat doslej, zopet požreti besedo, saj vemo, da je pred 14 dnevi za tem istim pultom Tone Peršak vesoljni Sloveniji obljubljajal, da če njihov kandidat Bavčar ne bo izvoljen, če ne bo dobil dovolj glasov, da Demokrati tudi Drnovška ne bodo podprtli. Vendar kaže, da beseda ni konj, prestrašila jih je, citiram: 'pritlehna manipulatorska in hinavska politizacija, kakor jo izvaja gospod Peterle.' Poudarjam, citiram Spomenko Hribar, to isto Spomenko, ki je bila glavna pobudnica narodne sprave, danes pa bije plat zvona. Zopet citat: 'Civilna družba je poniknila, širijo se oportunizem, kameleonstvo, lizunstvo, hinavščina. Še včeraj rdeči se danes spreminjajo v črne.' Zaustaviti desnico, kličejo, citat, ne z ognjem in mečem, moj komentar izven citata, hvala Bogu, da vsaj s tem ne, nadaljevanje, ampak z uporabo ustavnega instituta konstruktivne nezaupnice in torej z odstavitevijo gospoda Peterleta s položaja predsednika Vlade, ki hkrati predstavlja vrh vse močnejše piramidalne klerikalne strukture in simbol novega eksluzivizma.' Konec citata.

Ne gre torej za kakšna iskrena prizadevanja za izboljšanje gospodarskega položaja, za odpravo vsesplošne politične krize, ampak enostavno, gre za boj za oblast. Tu seveda dr. Janez Drnovšek niti ni glavni režiser. Gotovo pa bi se moral tega zavedati. Kot ekonomist gotovo ve, da bistvenih sprememb tudi morebitna nova Vlada v nekaj mesecih ne bo mogla doseči. Posebno se ob takšnem stanju sil v parlamentu. Negotovo je, ali bo sploh dobil dovolj glasov za izvolitev ministrov, če jih bo seveda lahko zbral in tudi za najvažnejša politična vprašanja bo težko dobil že navadno večino.

Težnja levice, da zaustavi desnico, je v parlamentarni demokraciji seveda povsem normalna in legitimna. Sredstvo za to pa ni rušenje Vlade nekaj mesecev pred volitvami in povzročanje nenehne politične krize, blokad, negotovosti. Sredstvo za merjenje politične moči so poštene volitve. Teh pa se nekateri očitno bojijo in bi jih radi zavlekli, pred tem pa seveda zrušili Vlado in sami zasedli ministrske stolčke. Prav zato smo Narodni demokrati usmerili vse svoje sile v to, da volitve bodo, da bodo pravočasne in da bodo kvalitetne, takšne, kot si jih ljudje želijo. V iskreni želji po kompromisnem volilnem sistemu, ki bi vseboval dobre lastnosti tako večinskega kot proporcionalnega sistema, smo izdelali predlog zakona o volitvah v Državni zbor na

kombiniran način. To je: polovico z direktnimi volitvami v 44-tih volilnih enotah po vsej Sloveniji in bo na ta način zagotovo izvoljen poslanec iz tiste volilne enote, polovico, 44, pa preko strankarskih list, ker vemo, da tako želi tudi predvsem večina strank, še bolje strankarskih vodstev.

Vse ankete javnega mnenja kažejo, da si ljudje želijo prav tak kombiniran volilni sistem. To kaže celo zadnja anketa, ki je bila objavljena v sobotnem Delu. Za večinski sistem se zavzema 20,4% vprašanih, za proporcionalnega 17,9%, za kombiniran, t.j. naš sistem, pa 34,4% vprašanih. V prepričanju, da se tokrat volja večine strank, tudi teh podpisnic sporazuma za proporcionalni sistem, ne ujema z voljo večine slovenskih državljanov, smo se odločili za uporabo 90. člena nove slovenske ustave, ki omogoča zakonodajni referendum. Ustava jasno določa, da Državni zbor - to vlogo pa trenutno ima ta skupščina - mora razpisati referendum, če tako zahteva 1/3 poslancev ali 40.000 državljanov. Zbrali smo več kot 1/3 - 84 podpisov poslancev; če bo treba, bomo tudi 40.000 navadnih podpisov. In prepričani smo, da referendum mora biti. Toda ne. Ker ta ideja ni zrasla na zeljniku mesijanskih levičarjev, seveda ni sprejemljiva. Gre le za manipulacijo. Citiram isti članek: Zahteva po referendumu o volilnem sistemu dokazuje, da se desnica ni pripravljena odreči nobenemu sredstvu za dosego svojih ciljev, niti manipuliraju z ljudstvom, z volivci ne. (Konec citata.)

Žalostno je, da v stranki, ki se imenuje Demokratska, o referendumu mislijo, da - citiram: ni izvedljiv ne po stari, ne po novi ustavi, brez 2/3 večine v parlamentu. (Konec citata.) Saj je jasno, da je ta ustavna pravica korektiv čistega parlamentarizma, možnost manjšine - seveda kvalificirane - da določen zakonodajni problem ali pobudo ponudi v preverbo volivcem direktno. Toda ne, za Demokrate je ljudstvo preneumno. Citiram: Kako boš ljudem razložil razliko med večinskim in proporcionalnim sistemom? (Konec citata.) Kakšno podcenjevanje slovenskega volilnega telesa! Naš enostavni volilni sistem si upamo vsakemu državljanu razložiti v eni minuti. Če pa tega ne bodo zmogli predlagatelji alternativnega, korigiranega proporcionalnega sistema z volilnimi enotami, z volilnimi okrožji, preferentskimi glasovi, preračunavanjem itd., pa bo to njihov problem. Kam vodi proporcionalni sistem, pokažeta zadnja dva primera v Italiji, kjer je v parlament prišlo 17 strank, na Poljskem pa celo 39.

Gospod predsednik, prepričani smo, da ustavne določbe o zakonodajnjem referendumu niso le okrasne besede, ki bi dajale le videz, da živimo v demokratični družbi, ampak določajo ustavno pravico, katere tudi trenutna večina v tej skupščini ne more preprečiti. O tem, ali bo referendum o našem zakonu o volitvah v Državni zbor razpisan ali ne, se ne sme glasovati. Skupščina je referendum dolžna razpisati. Zato vas pozivamo, da čimprej - po možnosti še na tej seji - pripravite ustrezen ugotovitveni akt, da so podani vsi pogoji za razpis referenduma. Vsi ostali parametri, kot datum izvedbe referenduma, volilna komisija, redakcijske in pravno-tehnične dopolnitve besedila, njegova objava v sredstvih obveščanja, so lahko predmet normalne zakonodajne procedure, vključno z obdelavo po delovnih telesih in glasovanjem po zborih. Veljavni zakon o referendumu in drugih oblikah

osebnega izjavljanja vsebuje vse potrebne določbe za normalno izvedbo referenduma.

To, kar sem pravkar povedal, samo na prvi pogled ni v direktni povezavi z obravnavano nezaupnico vladi. Pismo Spomenke Hribar "Zaustaviti desnico" pa dokazuje, da povezava je. Gre za zgodovinske retrogradne poskuse. Spomenka Hribar očita cerkvi, ker zahteva vrnitev tistega premoženja, ki ji je bilo odvzeto; se zgraža, ker (citiram) "gledamo vsako nedeljo Obzorja duha, vidimo pa le religiozne oddaje". (Konec citata.) Vse naokrog vidi (citat) "gledanje v pamet, dušo in pod kovter" (konec citata); boji se zopet malovredne razdelitve dela delnic... ... (Predsednik ga opozori, da mu je čas potekel...) ... Samo še stavek: Takšen frontalni napad na desnico seveda ne more biti razrešen z zamenjavo Vlade. Ponavljam: za to so volitve; do tedaj pa pustimo, naj ta vlada normalno dela in zaključi številne začete projekte. Hvala. ... (Ploskanje.) ...

PREDSEDNIK DR. FRANCE BUČAR: Hvala lepa. Besedo ima Zvone Žagar.

ZVONE ŽAGAR: Hvala lepa za besedo. Formalno gledano je pozitiven vsak korak, ki je storjen z namenom, da se zmanjša politična in gospodarska kriza. Tako razumem tudi potezo skupine poslancev, ki so predlagali gospoda kandidata za možnega mandatarja nove Vlade. Vsaj ta skupina poslancev je prepričana, da bi nova Vlada delovala boljše od sedanje. Sam pa bi želel še pred glasovanjem nekatera pojasnila oz. odgovore.

1. Kakšna je bila vloga gospoda kandidata pri odhodu Jugoslovanske armade iz Slovenije in predvsem pri odpisu premoženja te armade? V kolikšni meri je gospod Drnovšek sodeloval pri prepustitvi celotnega premoženja armade, tako da Slovenija dosedaj še nikoli ni zahtevala del svojega premoženja in se obnaša kot da ni lastnik te armade, ki se še vedno imenuje jugoslovanska in ni razdeljena na dediče? In tudi ne zahteva, da se vsaj naš del orožja in opreme ne uporablja v vojnih operacijah. Ali smo zavestno prepustili armadno premoženje v roke armadnega vrha in se pogodbeno odrekli odgovornosti? Tisto, kar danes uničuje človeška življenja in ruši izdelke človeške roke po bivši Jugoslaviji, tega je solastnik tudi Slovenija in zato bi bilo logično, da reagiramo. Razen, če ne gre za nek tajni dogovor.

2. Kakšni so pogledi možnega mandatarja na zahtevo o nedeljivosti Piranskega zaliva in na zahtevo po ohranitvi lastnega izhoda na odprto morje?

3. Koliko beguncev bi eventualno nova Vlada sprejela in kje bi vzela denar za to?

4. V kolikšni meri se gospod kandidat zavzema za gospodarstvo in na katero mesto ga postavlja? Še posebej pa me zanima njegova vizija o tem, ali vidi v zasebnem lastništvu predpogoj za gospodarski razvoj.

In 5. Želim odgovor na vprašanje, ali je bil oziroma je še projugoslovansko usmerjen? To so nekatera vprašanja. Zame pa je bistveno vprašanje ali bomo z novo vlado odpravili politično krizo in nasprotja, ki to krizo generirajo. Nasprotja med

posameznimi političnimi glavami so tako velika, da ne verjamem da jo bo odpravila nova Vlada. Še manj pa verjamem, da bodo to storile nove volitve. Vsa razmerja in nasprotja bodo ostala. Zdi se, da v medsebojnih komunikacijah preveč uporabljam čustva in premalo razum oziroma naši politični nasprotniki niso več normalni, drugače misleči sodržavljeni, pač pa postanejo sovražniki in jih tako obravnavamo. Iz enega tetolitarizma, ki smo ga baje razbili, smo dobili množico malih totalitarizmov. Vsi smo prepričani, da imamo prav in da nasprotniki neke sorte manjvredneži. Drug drugega hranim z sovraštvom. Brez izboljšanja teh odnosov ni možno delati kvalitetnih premikov. Upam, da si lahko vsi priznamo blokade se bodo nadaljevale v vsakem primeru. Kriza ne bo nič manjša in zaradi naštetih razlogov ne verjamem da bo eventualno nova Vlada bistveno boljša od sedanje. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. FRANCE BUČAR: Hvala lepa. Schwartzbartl prosim.

MAG. ERVIN ANTON SCHWARTZBARTL: To sem si zapisal da tako mlačnega ekspozeja nočem niti na klop, ker ne bom nič več vedel pozneje kot sem vedel takrat, ko sem ga poslušal. Pa sem ga vseeno dobil. Če bo tako mlačno vodil gospod kandidat tudi Vlado, jaz mislim, da bo to prava katastrofa. Zgolj iskanje konsenza ni stvar Vlade, ampak politike, zato mislim, da bi bil in tudi verjetno bo, gospod Drnovšek dober predsednik države, ne pa vlade. In bi mi ga bilo zelo žal, če bo danes dobil to mesto v Vladi. Opozoril pa je kljub temu na nekaj resnic:

Prvič.

- da bo problem parlamenta še naprej ostal.
- da bo pa zahteval za to ustrezna pooblastila Vladu.
- da se bo vmesaval v odločitve Banke Slovenije, ki pa odgovarja parlamentu, kot vemo.
 - da ga ne zanimajo tehnični vidiki vladanja in da je riziko prevzel kar tako.
 - da čaka na volitve.
 - da ga skrbi Jugoslavija oz. bivša Jugoslavija in kako bo z delitvijo in
 - da predvideva odločenost poslancev že pred glasovanjem; torej bi bilo nesmotrno, da sem se javil za to govornico zato ker verjetno ne bom vplival na nikogar.

Pravzaprav ga razumem pa tudi pomilujem. Naj mi ne zameri te besede. Zdi se mi namreč, da je porinjen v nekaj česar ne želi. Zame je žrtev. Porinili so ga pa tisti, o katerih pa (v nasprotju do njega) nimam dobrega mnenja. In v kaj so ga porinili in zakaj so ga porinili? To je sicer moje mnenje, ki ni nujno, da ga delite z mano.

Gre za željo po levi vladi, ki pa ne bo imela zaupanja tujega kapitala, tega se verjetno zavedamo. Da pa je to leva vlada ni dvoma, ki želi prevzeti oblast. V množične konvertite ne verjamem, v zamrzovanjem partijskih knjižic tudi ne. To pač smatram kot politični maneuver in pa neke vrste kameleonstvo posameznikov, ki želijo oblast za vsako ceno. Strukture, ki se obetajo, so komprimirane s sodelovanjem v prejšnjem režimu. Ker

so brez zaupanja bodo vladale trdo. To so mu nakazali tudi z njegovim ekspozejem. Imena ki jih je gospod Drnovšek predlagal in se širijo po častopisnih vesteh, so znana jugoslovanska, so znana iz monetarnega sklada in ne verjamem da so se imenovani v svojih miselnih vzorcih kaj spremenili.

Breme preteklih obveznosti in zadolžitev v javnem dolgu nobeni vladi ne obeta hitrega uspeha. Tega se tudi kandidat za mandatarja zaveda. Javni dolg pa se ne sme razkriti. Tako mislijo protagonisti tistih strank, ki si želijo njega za mandatarja, ker je pač to razkritje zablod in negospodarnega obnašanja struktur, ki so še vedno na določenih položajih.

Ozdravitev gospodarstva gre skozi brezposelnost, skozi lastninjenje, skozi javna dela, pa tudi v zadolževanje bodočih rodov. Ali ni to spoznanje nas vseh? Razlika je samo v tem, da ta vlada, ki jo imamo, to pove odkrito in jasno. "Budžet", ki smo ga letos sprejemali, je bil najnižji, kar je možno v tej situaciji. Ampak samo sprejet, ne še realiziran. Apetiti že rastejo, zahteve tudi in nova Vlada, če bo slučajno zamenjala sedanjo, bo kupovala do volitev parlamentarni mir z rebalansih renominacijami itd. Gospod kandidat je vsaj nekako to že nakazal. Zastavljeni spremnjati v levo bo naletelo na enake podpore kot levo spremnjati v desno. Blokade se bodo nadaljevale in neiskreno je govorjenje o tem, da bi nova vlada lahko uživala večjo podporo tega parlamenta. Pridobiti zaupanje ljudstva s kratkotrajnimi učinki je nemoralno (zame). Vendar se vedno obnese, vsaki oblasti. Posebno še, če ni zavezana nekim volilnim obljubam, kot je to veljalo za Demosove poslance vsaj nekatere, zame sigurno. (vmes dr. Bučar: pet minut je minilo) Ljudje imajo kratek spomin in se dajo vedno naplahtati, predvsem pa raje živijo od obljub kot od realnosti. Če je to pet minut, jaz imam še nekaj za povedati. (Sklep velja za vse enako.) Potem ste me pač sredi razprave prekinili. (Na žalost.) Bi zaključil samo s tamle. Nekdo je rekel (to sem hotel na koncu povedati). Življenje je prekratko, da bi pil slabo vino; mi ga bomo, če skrenemo na to pot, ki nam je nakazana in dovolimo takšen vladni "puč". Jaz temu ne bom nazdravljal in me na tej restavracijski zabavi ne bo.

PREDSEDNIK DR. FRANCE BUČAR: Hvala lepa. Marjan Podobnik.

MARJAN PODOBNIK: Spoštovani! Konstruktivna nezaupnica je ustavni institut. Izhaja torej iz ustave, ki jo je sprejel ta parlament z veliko večino.

Zato želim najprej v začetku poudariti, da so organi Slovenske ljudske stranke z vso resnostjo obravnavali to ustavno pravico in možnost in se po temeljitem premisleku odločili, da kot najmočnejša stranka Demosove ozioroma sedaj vladne koalicije predlagamo svojega kandidata za mandatarja. Toliko o institutu konstruktivne nezaupnice glede na to, da je bilo v preteklih nekaj tednih precej o tem govora.

Cilj Slovenske ljudske stranke je, da se zagotovi nadaljnje izvajanje programa, ki je na prvih demokratičnih volitvah dobil preko Demosovih strank večinsko podporo. Izvajanje tega programa, ki smo ga v Slovenski ljudski stranki operativno

jasneje definirali, pa ob sedanjih razmerjih v Vladi, ko posamezni resorji, oziroma ministri vodijo svojo politiko mimo prizadovanj predsednika Peterleta, učinkovito izvajanje programa je v tej situaciji torej postavljeno pod vprašaj. Ocenujem, da je cilj današnje konstruktivne nezaupnice žal, drugačen.

Zavedam se dejstva, da kandidat za mandatarja, doktor Drnovšek, uživa v slovenski javnosti velik ugled in da so tudi zato vezana na njegovo kandidaturo velika pričakovanja. Ne postavljam predvsem vprašanja sposobnosti samega doktor Drnovška, menim pa, da so pričakovanja v veliki meri vendarle nerealna. Gre namreč za korak nazaj na mnogih področjih, kjer so stvari z veliko težavo vendarle bile usmerjene v pravo smer. Korak nazaj napovedujejo nekatere napovedane rešitve oziroma kandidati za ministrska mesta v novi vladi. Morda ni primerno ob kandidaturi za mandatarja kritično govoriti o stranki, ki ji predseduje. Zaradi programskeih razlogov pa se mi zdi to nujno.

Če sem odkrit, bojim se posledic odločilnega vpliva te stranke na politično in gospodarsko življenje Slovenije. Odnos Liberalno demokratske stranke do nekaterih ključnih zakonov, ki jih je obravnaval ta parlament, je bil po mojem mnenju izrazito problematičen, predvsem izrazito negraditelski. Ta odnos nima ničesar skupnega z deklarirano sredino usmeritvijo stranke. Program doktorja Drnovška me tudi ni v ničemer prepričal, da bo uspel spremeniti za Slovensko ljudsko stranko izrazito problematična stališča Liberalno demokratske stranke do zakonov o denacionalizaciji, o zadrugah, o državljanstvu in tako naprej. Slovenska ljudska stranka je po vseh pokazateljih število poslancev v državnem parlamentu, število županov, poslancev po občinah, številu članov, razen po zastopanosti v slovenski vladi, danes prva ali druga najmočnejša slovenska stranka. To za nas pomeni veliko odgovornost, saj se zavedamo, da naša moč izhaja iz zvestobe programu, za katerega smo dobili tako veliko podporo volivcev. Podpora programu in volivcem nas zavezuje, da podpremo edino mandatarja, ki zagotavlja izvajanje tega programa. Kandidat Slovenske ljudske stranke doktor Toplak ga je že predložil. Izhaja iz programa Slovenske ljudske stranke in temelji na socialno tržni usmeritvi z močnim poudarkom na varstvo okolja, izobraževanju in infrastrukturi ter kmetijstvu. Program izhaja iz življenjskih potreb in stisk slovenskih ljudi, zato smo že predložili skupščini tudi zakona o avtocesti in obrestih, saj prav obresti potiskajo pod vodo pomemben del slovenskega gospodarstva. Ta program, o katerem govorim, je izvedljiv tudi ob temeljiti rekonstrukciji sedanje Vlade in spremenjeni politiki v tistih resorjih, ki so doslej delovali bolj ali manj kot ohranjevalci prejšnje politike. Naj zaključim, prepričan sem, da je možno politično usmeritev spremnijati le na volitvah, po volji ljudi, zato za kandidaturo doktorja Drnovška ne bom glasoval. Hvala.

PREDSEDNIK DR. FRANCE BUČAR: Besedo ima Ignac Polajnar.

IGNAC POLAJNAR: Spoštovano predsedstvo, spoštovane kolegice in kolegi poslanci, spoštovani gospod Drnovšek! Tretjič v slabih dveh mesecih smo tukaj in govorimo vse prek, po dolgem

in po čez, izrabljamo, ali pa tudi zlorabljamo čas, ki so nam ga drugi dali, ali smo si ga vzeli od drugih. Vendarle pa, mislim da početja niso tako nedolžna in mislim, da to današnje sploh ni nedolžno. Dobili smo tudi papir oziroma program, ki ga je gospod Drnovšek prebral. Moram reči, da bi človek moral imeti nekaj več časa, da bi ga podrobneje prebral, ampak glede na hitro branje, ki ga je bilo pač mogoče opraviti, lahko rečem, da v tem programu ni stvari, ki bi bile bistveno drugačne od vsega, kar je bilo do sedaj programskega povedano s strani Vlade, ali pa morda še koga. Jaz pa sem pričakoval v tem nekaj bistveno drugačnega in mislim, govorim pa v imenu Slovenskim krščanskih demokratov, da dokler nimamo jasno postavljenih ciljev, ki bi bili dosti drugačni od ciljev, ki si jih je zastavila ta Vlada, ni mogoče govoriti o prizadevanjih za boljšo, kooperativnejšo, kompetentnejšo, učinkovitejšo in še kakšno boljšo ali recimo kar najboljšo vlado, pač pa zgolj v poskusih zrušiti sedanjo. Kot vemo, dvakrat ta poskus ni uspel. Zlasti mislim, da ne zato, ker so domnevni koalicijski partnerji igrali predvsem na to, kako zrušiti Vlado, malo pa na to, da bi v resnici mogli ali znali prinesi v ta prostor nekaj novega. Zelo jaso pa se je obakrat pokazalo, da bi morebitni uspeh pomenil krepak zasuk v levo. Pa naj to koalicijski partnerji, tedanji, ali pa tudi sedanji, priznajo ali ne. Ker pa nekateri s to opcijo, s tem zasukom očitno niso bili povsem sprijaznjeni, mislim pač na poslance v slovenskem parlamentu, se je zgodilo, kar se je edino lahko zgodilo. Prejšnja kandidata nista dobila zadostne podpore. Morda gre v tem primeru za bolj jasne stvari. Pravim - morda. Zlasti, če beremo časopisne poročevalce, ki že nekaj dni napovedujejo sestavo vlade - tako in drugačno in kombinirajo, ne da bi jasno povedali, kje so dobili te kombinacije ali so v resnici to tiste kombinacije, ki nekaj držijo, ali so zgolj njihova ugibanja, ne da bi povedali, iz katerega vira so kakšne informacije. Mislim, da gre tudi za vprašanje recimo, kako se lotevamo obdelave neke vesti oziroma nekega dejstva.

Kdorkoli je že hotel pri kandidiranju in sestavljanju Vlade hoditi po sredini, gledajoč pri tem zdaj na levo, zdaj na desno, ta se bo, če se bo stvar ugodno zavrtela zanj, znašel na levi strani. In če je res, kar je naša poslanska kolegica kot velikonočno popotnico ali pozdrav zapisala v sobotni prilogi Dela, da je potrebno zaustaviti desnico, potem seveda razumem, zakaj se tokratna mandatarska igra odvija tako kot se. Res se lahko zgodi, da bo desnica zaustavljena in danes po tem, kolikor sem zdaj poslušal ljudi, v glavnem sem prihaja desnica. Ampak potem je potrebno povedati, kaj se tedaj lahko zgodi z levico. Ta pa doslej, priznjamo si, nikjer ni bila zaustavljena in je nihče tudi ni poskušal zaustavljati. Čeravno je bila sama bolj ali manj bližje oblasti ali pa celo po nekaterih strukturah povsem na oblasti. Zdaj pa utegne dobiti še ugodnejši veter ali kar recimo velik pospešek na svojem pohodu. Sprašujem pa se, ali niso bile prve povojne demokratične volitve v bistvu izrekanje za nekaj, kar ni levo. Čeprav je zdaj jasno, da so nekateri volivci, ki so dali glasove nekaterim Demosovim strankam, nehote in nevede te glasove v bistvu dajali tudi levici. Pa ne katerikoli levici,

ampak levici, ki se je širokogrudno odpovedala oblasti. Če se seveda je res takrat odpovedala oblasti.

PREDSEDNIK DR. FRANCE BUČAR: Pet minut, prosim, je minilo. (Predstavnik sem.) Potem morate pa povedati! (Sem povедal.) Potem se pa oproščam.

IGNAC POLAJNAR: Hvala lepa. In kdo si torej danes upa narediti na oblasti politični zasuk povsem drugam brez volitev? Ali smemo govoriti o legitimnosti takega koraka v tem času, ko recimo celo v Albaniji niso našli drugega izhoda, kot da so izvedli po letu dni nove volitve, da bi preverili, ali ni morda v tem času prišlo do tako pomembnih zasukov v zavesti ljudi, da je bilo to potrebno preveriti na volitvah. Pri nas pa skušamo se enkrat vreči vlado, brez volje volivcev. Zato se v tem delu strinjam s temeljno mislijo že citiranega članka v Delu, obenem pa se sprašujem, kaj naj torej desničar dela poslej, ali naj stopica na mestu ali pa naj morda spozna svojo nujno zmoto, ki so jo očitno narekovali tudi volivci in se umakne tja, kjer je pred prvimi volitvami dolgo bila. Ne v opozicijo, da ne bo pomote, ampak v nebivanje. Desnica v slovenskem političnem prostoru se je namreč ustavila tisti hip, ko je prišlo do demokratičnih volitev in je dobila svoj prostor pod soncem. Nič več ji ni bilo treba riniti kamorkoli, ampak je preprosto legalno in legitimno začela biti in tako tudi bo.

Zdaj se sprašujem, kaj bo naredila morebitna nova vlada v pol leta, kolikor ima na voljo. Eno pa je jasno, slovensko politično prestopanje na mestu, ki ga spremljamo že od novega leta dalje, škodi predvsem uveljavljanju Slovenije v svetu. Predvsem pravim, ker sem ravno danes poslušal ljudi iz tujine, ki so se spraševali, zakaj se Slovenija bolj intenzivno ne uveljavlja v svetu. In kako naj se, če se ukvarja s svojo domačo zgodbo. Koliko koalicij smo že doživelji v tem času, koliko raznih strankarskih kombinacij? Vlada pa je vseeno morala delati, je delala in mislim, da je dobro delala tudi v tem času, ko je bilo toliko političnega prestopanja na mestu. In še tako dobra vlada v takih razmerah ne bi mogla povsem normalno delati. Tisti pa, ki ji danes že tretjič skušajo izreči nezaupnico in nad tem dejstvom, mislim, da se je potrebno dobro zamisliti, bi tudi lahko že vedeli, da je slovenski politični prostor lahko deležen še kaj bolj domiselnega, kot pa so ponavljajoča se mandatarjenja. Zato bi raje poslušal v slovenskem prostoru namesto gesla 'zaustaviti desnico', 'pamet v roke'. Če ima sedanja ali pa samo današnja koalicija resen namen zrušiti to vlado, tedaj dvomim, da bo izven tega načrta lahko naredila še kaj, kar bo več kot samo vreči Peterletov kabinet. Družina, ki se je dobila, je tako pisana, da se ji zagotovo obeta živahnna prihodnost, v kolikor bo dobila mandat, da za nekaj časa to prihodnost vzame v svoje roke, živahnost je torej zagotovljena. Temeljni cilj je, vreči sedanjo vlado, potem pa bomo videli, kako se bodo stvari peljale poslej in bomo vsi skupaj spoznali, da smo obsojeni na vračanje istega oziroma tistega, za kar smo pred dvema letoma verjeli, da se ne bo več vrnilo. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. FRANCE BUČAR: Hvala lepa. Ciril Kolešnik.

CIRIL KOLEŠNIK: Prisrčen pozdrav vsem prisotnim, posebno gospodu kandidatu Drnovšku! Kdo pravi, da se zgodovina ne ponavlja? Vse spoštovanje vsem kandidatom za mandatarja, vendar je od kandidata do kandidata vse slabše. Iz vsega tega se vsiljuje nedvoumen zaključek, po vsej sili le ovirati delovanje legalno izvoljene vlade na eni strani, na drugi pa se odmikati od drugih demokratičnih volitev. Če že v tem tretjem primeru nismo dobili nič, razen splošnega govora gospoda kandidata, iz katerega pa zelo štrli vsaj malo čudna izjava, ki spominja na marsikaj. Zahteval bom posebna pooblastila. Iz zgodovine, to so zahtevali vedno šibki, medli, ki niso zmogli svojega jaza, se mi vse bolj vsiljuje zaključek, da gre za res nekaj čudnega, kar se meni kot poslancu ne zdi hudo demokratično in spodbudno, s čimer očitno ne bomo zmogli iz težav, ki se z ozirom na trenutne potrebe raztegujejo kot hudo prežvečeni žvečilni gumi. To posredno priznava v svojem govoru tudi sam spoštovani gospod kandidat, gospod Drnovšek. Skratka, gospod Drnovšek nam skuša dopovedati tisto, kar že zdavnaj vemo, da smo država v oblikovanju, ki ima vrsto težav, pri tem pa gospod kandidat seveda ne pove, da je to povsem normalno oziroma ne pove, da so te težave podedovane. To bo že znal izkoristiti, seveda, če bo izbran, upam pa, da ne bo, ki naj bi jih bojda morali razreševati, zato pa prav gotovo ne potrebujemo v tem trenutku novega mandatarja. Zato vse to razumem kot izjemno minimalno ubogo ponudbo, ki ne zagotavlja niti tistega, zakar naj bi se gospod Drnovšek v svojem govoru ognjevito zavzel, za čimprejšnje druge demokratične volitve. Pravo presenečenje pa je dejstvo, da v govoru gospoda Drnovška skoraj ni prostora za gospodarstvo, čeprav gospod Drnovšek slovi kot odličen gospodarski teoretik.

Ne zato, ker je gospod Kopač predlagal pet minut, ampak zato, ker gospod Drnovšek s svojim nastopom ni dal snovi (mogoče jo skriva kot kača svoje noge, to je slabo), bom kar moral končati. Vendar bom končal z naslednjim stavkom: To, kar smo slišali, ni vizija, to je gledanje skozi motno okno, morda tudi tam nekje neke hiše v svetu iluzij, v kateri naj bi se naučili politike in vodenja države. Prav gotovo si ne moremo želeti novih eksperimentov, ki smo jim bili priča, tolikim v naši zgodovini, ki se nam obetajo, če bi, Bog nas obvaruj, bil danes izvoljen gospod kandidat za mandatarja. Zato bom glasoval proti, tudi v dobro tega gospoda kandidata, gospoda Drnovška.

Gospodu Magajni: Tisto o narodnem sporazumu sliši kot enoumje oziroma spominja na nek sporazum iz zgodovine. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. FRANCE BUČAR: Hvala lepa. Rajko Pirnat ima besedo.

DR. RAJKO PIRNAT: Hvala. Spoštovane poslanke in poslanci! Danes smo že pri tretji konstruktivni nezaupnici in ta se od prejšnjih razlikuje po tem, da je samo še mnogo manj programsko opredeljena, da je bil program očitno sestavljen skrajno na

hitro in da tiste, ki predlagajo konstruktivno nezaupnico ali jo podpirajo, očitno žene samo ena želja: zamenjati obstoječo Vlado in se dokopati do izvršilne oblasti. Čeprav je seveda ta želja v demokraciji povsem legitimna in razumljiva, pa je nerazumljiva v teh razmerah, ko bi bilo treba pravzaprav vse storiti za čim-prejšnje volitve in to naša stranka tudi dela. Gotovo pa je rezultat tega, da bo prišlo do postopnega gospodarskega preobrata slej ko prej in da se bo mogoče na ta način kritiki tudi s tujim perjem, torej, z ukrepi, ki jih je inicirala in začela že ta vlada in bodo rezultate rodili šele pozneje.

Nova vlada, ki jo predlaga kandidat za mandatarja, naj bi bila strokovnejša od te. Imena, ki so predlagana, me ne prepričujejo v to. Nasprotno, gre očitno spet za trgovino z resorji, za zasedanje mest po še mnogo bolj političnih kriterijih kot so bili dosedanji in naj morda samo sarkastično navedem, da po podatkih, ki jih imam, eden od kandidatov za moje ministrstvo nima pravosodnega izpitja, eden pa sploh ni pravnik. Tudi po akademskih dosežkih predlagane vlade najbrž ta zaostaja za to, ki je. Vendar se je še bolj treba zamisliti nad pisanostjo združbe, ki podpira predlagano konstruktivno nezaupnico.

Ne gre seveda za vodstva nekaterih strank, ki podpirajo to, ampak zlasti za članstvo. Kaj imajo recimo lahko skupnega člani nekdanjih, torej strank nekdanjega Demosa in člani nekdanje Zveze komunistov? Ali Socialdemokrati res misljijo, da bodo lahko svoje socialne programske cilje uveljavili v vladi, ki jo vodi mandatar in predsednik Liberalnih demokratov, ki mora nujno prisegati na relativno liberalno gospodarstvo in ki skozi, katera stranka že skozi usta svojega gospodarskega strokovnjaka gospoda Kopača govori o tem, npr. da so stroški za zdravstvo preveliki. To se bo raztegnilo tudi na vse ostale socialne zadeve.

Ali Zeleni res misljijo, da bodo lahko uresničevali cilje varstva okolja v vladi, katere cilj je, iz katere lahko sklepamo iz današnjega programa, recimo v narekovaju, reducirati javno porabo. Menim, da kratkoročno to na vsak način ni mogoče in da bodo morali v taki Vladi odstopati od svojih ciljev, ki so jih v Vladi Demosa lahko uveljavljali.

Na koncu pa bi zaradi časovne omejitve že lel povedati samo to. Nič nimam osebno proti dr. Drnovšku, vendar je jasno vsak človek vsota svojih preteklih ravnanj. Rad bi prepričal tiste poslance strank, katerih vodstva vam diktirajo, da podprite to kandidaturo, vendar se čutite še zavezani programu, na podlagi katerega ste bili izvoljeni, da trikrat premislite, preden boste glasovali za to, da naj bi bil predsednik Vlade nekdo, ki je bil predsednik Jugoslavije in vrhovni poveljnik jugoslovanske vojske.

PREDSEDNIK DR. FRANCE BUČAR: Hvala lepa. Karel Franko.

KAREL FRANKO: Spoštovani predsednik, spoštovane kolegice in kolegi poslanci! Na tem mestu, kakor tudi v Zboru občin, sem večkrat pozival k pravičnejši delitvi že itak skopo ustvarjenega dohodka. Podpore nisem bil deležen niti s strani Liberalno demokratske stranke, iz katere izhaja mandatar gospod dr. Drnovšek. Vsem je dobro znano, v kako težavnem položaju so nekatere kategorije slovenskega prebivalstva, ker v programu, ki nam ga je

prebral gospod Drnovšek, mandatar, tega problema ne omenja, razen nekaj malega o nezaposlovanju, njegove kandidature ne morem podpreti. Kolikor pa bo gospod Drnovšek vendarle izvoljen v interesu tisočev, ki v tretji dekadi meseca nimajo denarja za osnovne življenjske potrebštine, s tega mesta prosim, da v najkrajšem možnem času pristopi k reševanju omenjenega problema. Kot poslanec Slovenske ljudske stranke ga bom pri tem podpiral. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. FRANCE BUČAR: Hvala lepa. Miloš Urbančič.

MILOŠ URBANČIČ: Mislim, da se ne izplača izgubljati besed, zato bom končal in pozdravljam vesoljno dolino Šentflorjansko. Vse Šentflorjance pa pozivam, da bi imeli čimveč sreče pri nesebičnem uveljavljanju za narodov blagor in da bi pri tem vsaj spoznali vso globoko resnico Cankarjeve resnice.

PREDSEDNIK DR. FRANCE BUČAR: Hvala lepa. Jože Magdič.

DR. JOŽE MAGDIČ: Spoštovane gospe in gospodje! Začel se je drugi krog aprilske volitev, norčevanje iz slovenskih volivcev. Nedinamičnost naše politike je eden od simptomov slovenske samomorilnosti. Ta mandatoromanija se nadaljuje. Iščem en pozitiven smisel, težko ga najdem. Sprašujem se, kaj bi se dogajalo s tistim, ki bi zahtevali odstop mandatarja v bivšem sistemu. Kaj bi bilo, če bi na volitvah pred dvema letoma zmagala levica in bi tako imenovani desni zahtevali odstop vlade? Zdi se mi, da je slovenska politika izgubila stik z narodom. Ali je to namerno? Mislim, da smo Slovenci porinili v podzavest tudi problematiko tako imenovane zamrznjene ZKS. Nikoli nismo dobili pravega odgovora, kaj pomeni zamrznitev ZKS in to me resno moti. ZKS se je od vseh komunističnih partij Evrope najtemeljitejše pripravila na nove razmere, na tako imenovan sestop z oblasti. Del slovenske politične levice noče v zapadno evropsko civilizacijo, odnosno se ne izjasnjuje v tem smislu. Sestop mentalitete zamrznjene ZKS iz oblasti še nikakor ni končan. Ortodoksna levica ne more preboleti volilnega neuspeha pred dvema letoma. Nekateri bivši oblastniki so volitve dojemali kot preštevanje, delanje spiskov, kdo je kdo. Če bi bil krščanski demokrat odstranjen s položaja predsednika Vlade, bi bilo enkrat vse levo. Ker še predsednik Vlade ni levi, naj bi bila levica ogrožena. Večkrat sem že omenjal slovensko levico. Je namreč ta izraz dovoljen. Predsednik Kučan je na koprski TV ob neizvolitvi mandatarja Marka Voljča govoril, da bo odslej na Slovenskem levica, sredina in desnica. Želim, da bo temu dejansko tako, vendar v evropskem smislu, ne pa tako kot se spominjam enega od bivših oblastnikov, ki jim je po volitvah reklo, da če bi komunisti znotraj sebe dovolili pravočasno mavričnost, nas krščanskih demokratov dejansko ne bi bilo na občinskih dvoriščih in tudi ne v parlamentu.

Iz tega aspekta tudi sprašujem gospoda dr. Jožeta Pučnika, ali se je pravilno premislil in ali se zaveda, da bo morda sprejemal vlogo desničarja znotraj take leve politične demokracije, ki pa seveda ni Evropska.

Gospod Drnovšek, vaša reklama vas obožuje. Ne omenja pa ta reklama, da ste bili kot gojenec ZKS deležni vseh izobraževalnih bonitet. Govori se tudi, da se LDS hoče znebiti Drnovška, kalvarija mandatarstva je ena od variant, da ne bo treba delati izrednega kongresa LDS stranke, da bi se na ta način znebili dr. Drnovška. Je pa to podcenjevalni odnos LDS stranke do tega parlamenta. Svoje probleme naj si LDS uredi znotraj same sebe, ne pa da jih eksportira. Za vas dr. Drnovšek se govori tudi, da ščitite manadžerski, jaz rečem manažerski lobi, ki je proti civilizirani obliki lastninjenja. Gospod Drnovšek, sprašujem se, kaj ste storili za Slovenijo med lansko vojno. Zakaj niste bili v Kopru, ko je odhajala jugoslovanska armada? V slovensko politiko vnašate vrstni red. Smatrate, da je sedaj na vas vrstni red. Takšno pojmovanje je nasledstvo boljševizma. Če ste bili predsednik razpadajoče Jugoslavije, še to ne pomeni, da je na vas vrstni red biti premier nove Slovenije. Od politike vrstnega reda se bo treba posloviti. Ne recite Slovenkam in Slovencem, da bi vi uredili Slovenijo, če bi bili izvoljeni za mandatarja, pa vam nismo dali priložnosti.

Ob predstavi, da naj v Sloveniji zmaga civilizirana zapadno evropska demokracija, sem za to, da ostane premier gospod Lojze Peterle. Zavedajmo se, da stoji danes Slovenija pred dvema velikima odločitvami, prvič direktno pod zapadno Evropo, pod zapadno obliko demokracije, drugič dolga pot Slovenije v družino svobodnih narodov. Zaustavitev krščanske demokracije kot tudi celotne demokratične desnice, ki pomeni lahko hojo po levi, za mene na Severni pol zamrznjene ZKS. Zmaga levice bi pomenila uveljavljanje svojevrstne samoupravne lažne demokracije. Vemo, kam nas je pripeljalo samoupravljanje. Tja nas bo pripeljala leva varianta večstrankarske nedemokracije, ki bi morda celo poslužila za eksport, kako naj si države v postkomunizmu urejajo politični sistem.

Odločali se bomo, ali bo Slovenija alpska Romunija ali pa bo odprla vrata zapadnemu, ravno preverjenemu demokratičnemu sistemu. Jaz sem za krajšo in prepričljivo pot. Že počasen tempo naše politike, torej dolga pot spreminja sama po sebi našo politično kvaliteteto, seveda v negativnem smislu. Končal bom z misljijo velikonočnega tedna in za njegova oblačila (pod oblačili smatram ugled) so vrgli kocko. Ugled Slovenije je spet na kocki. Odklanjam, da bi ta parlament postal kockarnica slovenske usode. Hvala.

PREDSEDNIK DR. FRANCE BUČAR: Hvala. Žaro Pregelj.

ŽARKO PREGELJ: Spoštovani! Tako kot sem v dosedanjih dveh krogih, bom tudi danes obrazložil svoj glas. Ne bom sodeloval pri glasovanju iz znanih razlogov. So predvsem proceduralni, in sicer ne soglašam s tem, s tako uporabo tega instrumenta konstruktivne nezaupnice, mislim, da za pravo izvajanje tega instrumenta nimamo poslovniške podlage in zato tudi prihaja do takšnih, jaz bom reklo, izrojevanj tega instrumenta, ki pač ne pripelje do tistega rezultata, za katerega je bil namenjen.

Si pa ne morem kaj, da zraven ne bi tudi povedal svoje opazke oziroma svojega občutja, ki je danes dokaj nelagodno, za

razliko od zadnjič, nimam nobene inspiracije in želet bi mogoče le povedati nekaj misli oziroma mnenj, ki so mi jih posredovali moji volivci. Na eni strani mi pišejo pač, naj vztrajam v svoji drži, pač s svojim mnenjem. Pravijo, da je to edino tisto, kar se zelenim pripiese. Po drugi strani pa npr. moji bivši sodelavci, predvsem sodelavke vzdihuejo, pravijo: "A, Drnovšek je edini, ki nas lahko odreši. Dobro, mogoče je to res. Toda zakaj se ne bi to dogodilo na volitvah, kjer bi direktno volivci lahko odločali, ne pa da to nehvaležno vlogo prepuščajo nam.

Dejansko sem v svoji poslanski funkciji razdvojen. In ostane mi edino, da odločim pač tako, kot mi prepričanje dovoljuje. Verjetno res tudi sedanja Vlada ni daleč od tega, da bi bila dovolj operativna in dejavna, sploh pa ker nekateri nikakor nočejo odstopiti, tako da nas utegne danes čakati še eno poglavje. Bi se pa verjetno z določenimi spremembami marsikaj sprememnilo.

Današnjemu mandatarju so bile ponujene določene funkcije, ki jih pa ni sprejel. Opažam, da se ta krog oziroma ta lov, bi lahko rekli tudi ta mandatarski tek nadaljuje in ko sem zadnjič ugotavljal, da je nekaj v naši slovenski kulturi, ugotavljam, da je še nekaj drugega. Namreč, ko sem nekatere ljudi, s katerimi sem se pogovarjal, opozarjal, ali ga poznate tega novega mandatarja, ali mogoče veste, da je lahko tak in tak in tak. Jasno, sem pač politično obarval s svoje strani, so rekli, vseeno kakšen, glavno da zamenja Lojzeta. Vseeno kakšen je, torej za Slovence ni pomembno kaj bo, ampak glavno, da je nekdo, ki jim bo resnico lahko na pravi način prikril. Malo čudna situacija in še bolj čudna situacija je za mojo stranko, ki se v vseh teh igrah pojavlja ves čas v isti vlogi. Na vsakega mandatarja pikira, za vsakega mandatarja se izjasnjuje, nobenemu pa ne more garantirati absolutne podpore. In to čudno stališče se da razložiti samo z enim samim dejstvom, da so pač znotraj te stranke določene zadeve ne odvijajo tako kot bi se morale. Verjetno te odločitve sprejema preozek krog ljudi, da bi lahko za njimi stala cela stranka. Naj mi bo oproščeno, če bom pač delal po svoji volji, pač sem tudi odgovoren za to, za kar pač tukaj glasujem ali ne glasujem, in tako bom počel vnaprej. Hvala.

PREDSEDNIK DR. FRANCE BUČAR: Hvala. Besedo ima Emil Milan Pintar.

EMIL MILAN PINTAR: Spoštovane kolegice in kolegi! Parlament je z današnjim glasovanjem o konstruktivni nezaupnici spet postavljen na težko preizkušnjo. Težavnost te preizkušnje ni toliko v odločitvi o tem, ali se bomo odločili za ali proti predlaganemu mandatarju. Vse očitnejše namreč postaja, da je za nas poslance preizkušnja že v tem, ali bomo v razpravi vzdržali raven resnosti in dostojniosti, pa tudi dostojanstvenosti, ki jo ljudje od nas upravičeno pričakujejo. Francozi, ki so poznan narod države in diplomacije, poznajo trd pregovor: Nobles oblige. Tudi parlament vsakega naroda je neke vrste nobles, kar seveda zahteva in zavezuje vsakogar od nas, da svoj posel opravlja resno, zavzeto in dostojno. Ljudje ne zahtevajo od nas, da bomo istega mnenja. Toda upravičeno pričakujejo, da se bomo znali

pogovoriti na osnovi argumentov. Zato ne bi smelo biti prostora za komedijanstvo, za krošnjarjanje z bananami, za primitivne nastope, uglešene na najnižje instinkte populizma in ogroženosti.

Zato pozivam in mislim, da danes nam to nekako uspeva, da vzpostavimo in vzdržimo kulturno raven razpravljanja in odločanja, sicer bi res nastopil za predlog, ki sem ga pred letom že dal, da parlament sam zahteva, da se iz psihohigieničnih razlogov preprosto razpusti. In sedaj k vsebinski odločitvi.

Spomnili se boste, spoštovane kolegice in kolegi, da sem bil pred 22. meseci med prvimi, ki sem javno tudi s tega podija podprl Vlado gospoda Peterleta, čeprav sem bil poslanec opozicijske stranke. Takrat sem poudaril, da potrebujemo Vlado in da Vlada potrebuje naše zaupanje, čeprav je bilo vsem jasno, da je bila Vlada sestavljena na hitro in da so stranke vladajoče koalicije na nekaterih področjih vsilile predsedniku strokovno neustrezne rešitve. Prav tako je bilo jasno, da so bila nekatera druga ministrska mesta zasedena s kvalitetnimi strokovnjaki.

To leto in pol je jasno pokazalo, da je bila ta ocena, ki ni bila samo moja - točna. Na približno tretjini mest je bila vlada šibka, da ne rečem slaba. Normalno bi bilo, da predsednik ukrepa in da področja, kjer je delo zaostajalo, okrepi oziroma zamenja odgovorne. Tega vlada oziroma njen predsednik, nista storila. In prav tu je tista točka, kjer je kritika najbolj upravičena. Predsednik, ki vlade ne obnavlja in ki ne skrbi za uravnoteženo uspešnost, ne opravlja svoje funkcije in ravna neodgovorno. S tem svojim obnašanjem sta predsednik vlade in vlada sama vsiljevala poslancem in družbi dogmo svoje nezmotljivosti ob tem, ko je gospodarstvo zdrsnilo na dve tretjini svojih zmogljivosti in svojih kapacetet. Vztrajanje v maniri, da se zamenja samo ministre, ki sami odidejo, je neresno in razvojno nevarno. Najslabši ministri praviloma nikoli ne odstopijo in iz takih vlad zato praviloma odhajajo najboljši. Tu smo imeli priliko videli.

Ne očitam Vladu, da ni ničesar storila. To bi bilo krivično. Nasprotno. Na številnih ministrstvih bi bila inventura dela in rezultatov izrazito pozitivna. To, kar je Vladu mogoče in nujno očitati, pa je, da se ni ustrezno usposobila za drugo fazo svojega dela, za razvojno gospodarsko učinkovitost. Pri tem me niti ne zanima posebej, ali se ni hotela ali to zaradi obstoječega razmerja sil v Demusu ni zmogla. Dejstvo je, da je na tem področju neuspešna in da bo neuspešna tudi v prihodnje, saj ni več enotna v sebi, v parlamentu nima ustrezne podpore, v narodu ne potrebnega zaupanja, kot kažejo analize javnega mnenja. Vrč je razbit in zlepiti ga ni mogoče. Samo po sebi to ni posebej tragično dejstvo. V vseh deželah okrog nas vlade padajo in nastajajo nove, pa iz tega ne delajo ne posebne drame, ne posebne farse.

Tisto, kar je zaskrbljujoče, je, da pri nas v mladi državi vprašanje padanja ali obstoja vlade dramatiziramo, da nanjo vežemo skoraj celotno usodo naroda in mir tako v nebesih kot na zemlji. Ta politizacija politike, ki ni nič drugega kot farizejsko gostoljubje, da nesposobnost, da moderno politiko vidimo kot upravljanje javnih zadev, postaja za žepno Slovenijo nevarna, ali če se poigram z besedami: "ni usodna menjava vlade,

usodna je lahko dramatizacija tega dejstva, ki meri v globino, v razkol naroda do samih korenin. Vlade so potrošno in pokvarljivo blago in prej ko bomo dojeli in sprejeli to zakonitost sodobne politike, prej se bomo osvobodili spon starega režima, za katerega je bilo značilno, da so posamezniki gradili državo na sebi samih. Zato je ta njihova država trajala natanko toliko časa, kot oni sami. Ne ponovimo te napake. (Pet minut je minilo prosim.) Končujem z dvema mislima: razklenimo povratno zvezo med človekom in funkcijo, med imenom posameznika in mandatarsko ali predsedniško funkcijo, kadar nas vztrajanje na tej zvezi zapira v začaranji krog razvojne neuspešnosti. Veste, da rad povem to, kar mislim in poskušam jasno precizirati stvari in ne maram slepomislenja. Z istimi razlogi, s katerimi sem pred 22. meseci glasoval za vlado gospoda Peterleta oziroma zanj in za njegovo vlado, bom danes glasoval za spremembo vlade, da ne bo nesporazuma. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. FRANCE BUČAR: Hvala lepa. Besedo ima Franc Zagožen.

DR. FRANC ZAGOŽEN: Spoštovani predsednik, spoštovane poslanke in poslanci! Komunizem je kot civilizacijska in kulturna stranpot, kot razvojna stranpot, slepa ulica ali suha veja na deblu civilizacije razpadel. To so globalne družbene spremembe, ki so se zgodile v Evropi in v vsem svetu in ob tem je prof. Kržičnik pred dobrim letom v Delu globino teh sprememb primerjal z reformacijo in protireformacijo in posledicami, ki sta jih pustile v evropski civilizaciji. V teh globalnih spremembah, ki so bile nujna posledica zakonov razvoja in so zorele postopno, vse do revolucije med drugo svetovno vojno naprej, in potem pospešeno v preteklem desetletju, smo bili Slovenci prvi. Vrnitev v evropski kulturni in civilizacijski tok, k evropskim kulturnim in civilizacijskim koreninam, bi nam lahko najprej uspela. Slovenska pomlad je bila tak program. Človekove pravice, pravni red, ekološko, socialno in tržno gospodarstvo, emancipacija državljanov in nacija na podlagi samoodločbe. Slovenska država, enakopravna z drugimi in mednarodno priznana, je bil program, projekt, tista reformacija, za katero je glasovalo na volitvah nad 60% volivcev, ko so volili Družbenopolitični zbor in Zbor občin; Zbor združenega dela se ni volil na podlagi političnih programov. Le en del programa je dosežen. To je emancipacija nacije, ne pa še emancipacija državljanov posameznikov.

Demokratizacija je proces, ki bo trajal - je trajen proces političnega, ekonomskega, socialnega in osebnega osvobajanja in je svetovni proces. Nam se je zataknilo jeseni, ko je prišla na vrsto lastninska zakonodaja in sprejemanje pravnih norm, ki bi dale pravni okvir taki ekološki socialni in tržni ekonomiji. Od takrat se pogrezamo v močvirje. Tej globalni reformi ali reformaciji se od jeseni postavlja nasproti reakcija. Protireforma ali protireformacija. Ko je bila septembra napovedana blokada sprejemanja lastninske zakonodaje, sem prosil opozicijo, naj le pljuva na Demos, poliva nanj gnojnicu, ker vemo, da bomo krivi vsega, tudi gospodarske krize in socialne stiske, ne glede na to, kaj storimo. Vendar sem hkrati prosil

opozicijo, naj ne onemogoča nujnih sprememb, naj ne onemogoči normalizacije te družbe.

Ob vsem spoštovanju do kandidata dr. Drnovška sedaj ugotavljam, da ga podpira protireformska koalicija. Celoten blok naslednic nekdanjih družbenopolitičnih organizacij. Od ZKS, ZSMS, do Socialistične zveze delovnega ljudstva. Mislim, da je čas za alarm v naših glavah, mislim, da ne gre za neko prehodno, nekajmesečno vladavino v neki normalni družbi, ampak da gre za poskus restavracije. Kakšne bodo posledice, če zmaga ta protireformacija, je težo napovedati. Vsekakor pa bodo težke. Lahko pomenijo izolacijo mlade države. Ne bodo sicer ustavile razvoja, ker tega ni mogoče ustaviti, lahko pa je v nekaj mesecih ne restavrirati komunizem, ampak vrniti družbo kot družbeni sistem za stoletje nazaj. To je mogoče storiti samo z lastninsko zakonodajo. Vrniti družbo v stanje divjega kapitalizma (opozorilo predsednika - 5 min!) primarne kapitalistične akumulacije in tem v nov predvolucijski čas. Zato vas prosim, spoštovane poslanke in poslanci, zaustavimo protireformacijo, glasujmo za normalizacijo. Hvala.

PREDSEDNIK DR. FRANCE BUČAR: Hvala lepa. Ivan Tomše. Gani. Franci Feltrin.

FRANCI FELTRIN: Spoštovani! (Tudi mene, slišal sem smeh, to bo lep govor, ja.) Želo sem razočaran in moram povedati slovenski javnosti, da sem razočaran, da ravno tiste stranke, ki govorijo o tem, kako podpirajo delavca, v tem programu ni besede o njih. Mislim da, če gledamo ta program, bo še zmeraj delavec tisti, ki ga bodo metali na cesto, posebno Liberalno demokratska stranka se je do sedaj odrezala povsod, da je šla trdo na to, da so si privatizirali, organizirali po vseh občinah, po celiem slovenskem prostoru, da jim ni bilo mar za nezaposlene, da ni bilo mar za tiste delavce, ki delajo za 30% več denarja kot tiste, ki čakajo doma ali so na čakanju ali brezposelni.

In ravno to, gospod mandatar dr. Drnovšek, pogrešam v vašem programu. Jaz sem pričakoval tako kot so ostali in moram reči, da so tudi moji volivci rekli, da ste vi edina rešitev. Želo, res zelo sem razočaran, da tega v vašem programu ni, ker sem bil prepričan, ker od SDP do vseh so se po terenu in povsod po časopisu obnašali tako, kot da se desna (bom jaz sedaj tako rekel) Demosova stran ne zavzema za delavca, ves čas nas kritiziral, da v tem programu pa tega ni. Prepričan sem bil, da bo to tako razdelano, da se bomo mi samo učili. In vidim, da bomo morali to skupno delati, zato povem to, ker nisem hvalil na tem področju prejšnje Vlade, sem jo kritiziral in jo tudi danes in moj predlog je ta. Da če danes gospod Drnovšek ne dobi večine, gremo v rekonstrukcijo Vlade, pa ne samo desna stran, do bom zopet to poudaril, pa ne misliti na zlo, ampak vsi skupaj in da bo tudi gospod Drnovšek, me zanima lahko stopil zraven in da bomo rešili problem, mislim, da nismo tu zaradi političnih ideologij, ampak da smo tu zaradi slovenskega naroda, slovenskega delavstva samega. Ni problem med nami, problem je tam, na terenu itn.

Še nekaj gospod mandatar. V tem programu nisem zasledil, kaj bo z zakoni o denacionalizaciji in zakoni o zadrugah.

Moram reči, da od Nove Gorice do Mursko Sobote, ker se pač s tem ukvarjam, sprašujejo, so telefonirali, kako bo v slučaju, če Peterletova vlada - da jo tako imenujem - pade. Nisem siguren. Iz tega programa nisem siguren, da bo nadaljevanje, da se bo denacionalizacija vršila, da se bo zakon o zadrugah izvajal, prav iz tega, ker smo tudi danes v našem zboru občin razpravljalni o zakonu o gozdovih in so ravno z iste strani poslanci nasprotovali, da bi se vračala zemlja vaškim agrarnim skupnostim, ki jim je bila vzeta. In to je res moja skrb pri tem, ne skrbim to, kdo bo jutri v Vladi, ampak skrbim to, kako bo jutri ta narod preživel in tu prosim vse, da se obrnemo na to, kako bo jutri ta narod preživel to krizo, v katero smo šli zavestno in katero moram reči, da naš slovenski narod zelo zelo trdno prenaša, molče; koliko časa bo še, se pa lahko samo vprašamo. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. FRANCE BUČAR: Hvala lepa. Tomše prosim.

IVAN TOMŠE: Hvala lepa. Spoštovani gospod predsednik, gospe in gospodje, gospod kandidat za mandatarja! Z veliko pozornostjo sem poslušal vaš nastopni govor. Moram reči, da sem osebno pričakoval nekaj več in ker vsega, kar sem pričakoval iz vašega nastopnega govora, nisem slišal, bi rad zastavil dvoje vprašanj oz. dva sklopa vprašanj, da ne bi bil v dilemi pri glasovanju.

Prvi sklop mojih vprašanj se nanaša zame na osnovni problem slovenskega gospodarstva, to je zakona o lastninjenju. To je zame osnovni problem, brez katerega ne vidim možnosti, da bo tuji kapital, da bodo tujci masovno prihajali, prinašali denar v Slovenijo. Dokler teh osnovnih stvari ne razjasnimo, ne razčistimo, sem trdno prepričan, bodo gospodarski problemi takšni kot so; verjetno še nekoliko slabši. Iz tega razloga bi vas rad povprašal.

Pripeljali ste v Slovenijo gospoda Sachsa. Na vaše asistiranje je prišel svetovat slovenski vladi in nastal je model lastninjenja, s pomočjo znanega gospoda "Jeffreyja Sachsa". Vem, da ste za tem nekateri pravijo sicer pod vplivom farusa - mislili, da bi bilo dobro uporabiti nekoliko popravljen Markovićev model za lastninjenje. Pa me danes zanima, ker vem, da ste v tem času nekolikokrat spremenili mnenje o lastninjenju, bi rad danes eksplicitno odgovor, kakšen model lastninjenja, po kakšni poti naj bi lastnini družbeno premoženje v Sloveniji. Torej, kako boste dejansko ta model lastninjenja izpeljali, če boste dobili mandat in predvsem me zanima, v katero korist bi naj ta model, ki ga boste zagovarjali, v kolikor boste dobili mandat, bil izpeljan? Ali bo to model, ki bo šel v korist slovenskega managementa ali slovenskega delavstva? Ker to sta dve različni opciji in v obeh oboji skupaj ne morejo dobiti maksimalno, dobi lahko eden več, drugi manj. Predvsem v drugem koraku me zanima, kako bomo izpeljali to lastninjenje v korist Slovencev. Ali bo šlo to lastninjenje v škodo Slovencev, kajti s kapitalom Slovencev ni računati, da gre za ogromni kapital Slovencev, ki čakajo na to, da bodo Slovenci kupci slovenskega gospodarstva. To je moja ocena, lahko da se motim, lahko, da smo Slovenci bogati. Torej v tem drugem primeru, če ne bo ta model v korist Slovencev, potem

bo v korist tujcev, ki bodo kupili slovensko gospodarstvo. Tu bil že lel eksplisitne odgovore, kako naj bi po vašem gledanju to lastninjenje potekalo? Torej v korist managementa, v korist delavcev, v korist Slovencev ali v korist tujcev?

Drugi sklop mojih vprašanj se nanaša na parlamentarno krizo. Za to govornico sem že govoril, da sem osebno trdno prepričan, da v Sloveniji ne gre samo za vladno krizo, ampak je zame hujša ta parlamentarna kriza. Hujša je ta parlamentarna kriza zaradi tega, ker je nekajkrat v tem mandatu, ker sem tudi član tega parlamenta, prišlo do izraza, da je lahko manjšina izrabila svojo voljo in postavila večini ultimate. Manjšina je torej postavila ultimate in zaradi teh problemov nekatera zakonodaja v tem parlamentu ni bila sprejeta.

Drugi problem tega parlamenta je v tem, da ne znamo spoštovati pravil demokratične parlamentarne demokracije. Ne znamo spoštovani teh pravil in se znamo seliti iz stranke v stranko, pozabljamo pa, da ne gre za problem, kdo je v kateri stranki, ampak gre za problem, kdo je dobil od volivcev mandat, da nastopa v tem parlamentu. Mislim, da pri tem pozabljamo torej na mandate, ki smo jih dobili s strani volivcev, ne pa s strani strank, v katerih smo danes, v katerih imenu danes nastopamo. V tem času nismo uspeli narediti osnovnih pravil parlamentarne demokracije in iger, ki jih je treba igrati v tem parlamentu (opozorilo!) Končujem gospod predsednik. Nismo uspeli narediti teh pravil in ker jih nismo naredili, uporabljamo stara. Zato me zanima gospod predsedniški kandidat, kako boste v takem parlamentu uspeli dobiti večino za vaše predloge, ali drugače povedano, kako se boste borili proti blokadom, ki bodo zelo verjetno samo na drugih lokacijah nastajale? Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. FRANCE BUČAR: Hvala lepa. Ciril Ribičič.

DR. CIRIL RIBIČIČ: Spoštovane kolegice in kolegi poslanci! Naj na miren in argumentiran način, ki je značilen za nastopanje poslancev moje stranke, razložim zakaj SDP podpira predlog, da se na mesto gospoda Peterleta za predsednika vlade izvoli gospod dr. Janez Drnovšek. Prvi razlog je v neuspešnosti dosedanja Vlade, zlasti na razvojnem, gospodarskem in socialnem področju. Drugi razlog pa je v zaupanju in upanju številnih članov, simpatizerjev, volivcev SDP, da bi Drnovškova vlada lahko prispevala k uresničitvi programa gospodarsko uspešne in socialno pravične Slovenije, za kakršno se zavzema naša stranka.

Dosedanja vlada je dajala prednost vsemu, le temeljnim razvojnim gospodarskim in socialnim vprašanjem ne. Namesto da bi povezala prepotrebno ekonomsko znanje, je šla v spor z ekonomsko stroko in tudi v nekritično kupovanje vprašljivega tujega ekonomskega znanja. Z radikalnimi in nekvalitetnimi zakonskimi predlogi na lastninskem in drugih področjih je povzročala blokade. Rezultati so znani: več kot 11% brezposelnost, izjemen upad proizvodnje, huda inflacija, socialna ogroženost ne le brezposelnih in upokojencev, ampak tudi ogromnega dela zaposlenih, propadanje celih regij, vej gospodarstva in slojev. Velik del prebivalstva Slovenije je danes na pragu, velikokrat pa tudi že prek praga revščine, ki lahko vodi v razprodajo Slovenije tujcem.

Takojšnja zamenjava Vlade je nujnost, pa ne zaradi njene ideološke usmerjenosti, ampak zaradi njene nestrokovnosti, neuspešnosti in neučinkovitosti.

V današnjih razmerah je graditev razvojnega projekta, ki naj privede do razvojno uspešne in socialno pravične Slovenije, skoraj utopično. Najprej je namreč potrebno nadomestiti dve leti napačne in neučinkovite ekonomske politike, ki ni bila zasnovana na razvojnem programu. Zato je najpomembnejša naloga tega trenutka, da oblikujemo Vlado, ki bo sposobna doseči sklenepitev socialnega pakta, ponuditi široko sprejemljiv lastninski zakon in resen predlog zakona o soupravljanju zaposlenih. Dobiti moramo Vlado, ki bo sporazumno z zaposlenimi, menedžerji in lastniki kapitala ustvarila pogoje za nov razvojni ciklus, utemeljen na pravični razdelitvi bremen. Potrebujemo Vlado, ki bo svojo spremnost, izkušnje in mednarodne zveze uspešno uporabljala za ohranjanje starih in odpiranje novih trgov za naše gospodarstvo. Namesto vlade, ki pristaja na logiko vse težjega preživetja potrebujemo vlado, ki bo Slovenijo privedla na pot novega razvojnega vzpona.

To so nekateri temeljni razlogi zaradi katerih se SDP zavzema za takojšnjo zamenjavo Peterletove in izvolitev Drnovškove vlade, ki obeta, da bo okoli sebe zbrala sile dela in znanja, ki hočejo in zmorejo zaustaviti in obrniti tok, ki vodi v ekonomsko in politično odvisnost Slovenije in socialno ogroženost in revščino njenega prebivalstva. Izbiramo med zanesljivim nazadovanjem, ki ga nosi s seboj dosedanja Vlada in upanjem, da bo Drnovškova prehodna Vlada že do volitev ustvarila pogoje za nov razvojni vzpon. SDP daje danes svoj glas za takšno upanje. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. FRANCE BUČAR: Hvala lepa. Franc Kovač.

MAG. FRANC KOVAC: Franc Kovač, Narodni demokrati. Vznemirljiv nemir v tej hiši, pa tudi zunaj je vzpodbudil mojo potrebo, da na kratko obrazložim, zakaj danes ne bom glasoval za gospoda Drnovška oziroma za nezaupnico sedanji vladi.

Prvič menim, da ima sedanja Vlada dovolj dobrih, globalnih gospodarskih in družbenih usmeritev. Toda res je tudi, da je napravila zagotovo precej in morda tudi preveč napak in je kriva za erozijo pravne države. Tu mislim na ta divja lastninjenja, probleme z delovno zakonodajo, domala sesutje nekaterih služb, denimo gozdarske, SDK itd. Toda, sodeč po ekspozemu gospoda Drnovška, on teh problemov ne zaznava in jim tudi ne namerava posvetiti večje pozornosti. Po mojem mnenju pa gre za ključne probleme, akutne in prav reševanje le teh je temelj zaupanja ljudi in tudi vsakršnega gospodarskega in družbenega napredka. Temu pa je, izgleda, bližje celo obstoječa vlada kot pa predlagana vlada gospoda Drnovška.

Drugič, simpatičen status skrivnostne osebe, ki ga je gospod Drnovšek uspel zadržati še od takrat, ko je bil na prvih volitvah na predsedstvu izvoljen tako rekoč kot "ne Bulc", je uspel ohraniti vse do danes. Danes verjetno ravno predvsem zaradi te svoje zagonetnosti vzbuja odrešeniška upanja razdvojenih Slovencev. Ocenjujem, da glede na pričakovane skorajšnje

volitve pri tej nezaupnici ne gre za resnejši namen velikega meta.

In tretjič. Demosov volilni program, na podlagi katerega sem dobil mandat v tej skupščini, je med drugim zagotavljal tudi spremembo naše bivše družbene in državne ureditve. Gospod Drnovšek je do nedavnega v precejšnji meri predstavljal ali poosebljal vrh te ureditve, ki smo jo spremenili in jo še spreminja. Glede na to in sodeč po njegovem predlogu nove Vlade in po njegovi predstavitvi programa gre za očiten pomik v levo. Tega pomika volilni rezultati preteklih volitev ne opravičujejo. Torej, mandat za zamenjavo Vlade prepustim volivcem. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. FRANCE BUČAR: Hvala lepa. Jaša Zlobec.

JAŠA L. ZLOBEC: Lepo pozdravljeni! Najprej kolegu Kovaču zato, ker je ponovil že petnajstič ta veliki strah o premikih v levo. Mislim, da so vaše definicije levo - desno skrajno problematične. Rekel bi pa to. Če premik k razumu definirate kot premik v levo, potem sem tukaj prvi levičar. Ampak pojdimo k stvari. Zmeraj sem v tej skupščini nastopal proti veliki patetiki, proti temu, da smo razglašali za zgodovinske zadeve tudi take, na katere smo že vsi zdavnaj pozabili. Ampak danes smo, drage poslanke in poslanci, prav gotovo pred pomembno odločitvijo. Sledila ulica, v kateri je sedanja Vlada, je brez izhoda in to v obe smeri. Že tako krhka Vlada se iz dneva v dan bolj kruši in izgublja svojo verodostojnost navznoter in navzven. To so dejstva, to niso vrednostne sodbe. To so dejstva, ki so neodvisna od tega, ali kdo ljubi to vlado ali je kdo do te vlade ravnušen. V javnosti pa vse bolj narašča apatija in nejevolja na politiko nasploh. Če nekdo "afne gunca" v Skupščini, smo avtomatično vsi poslanci obdolženi, da "guncamo afne". In od tod, od tega nezadovoljstva s politiko nasploh, je samo še korak do zahtev po odločnih rešitvah in po karizmatičnih voditeljih. Take rešitve pa vsi poznamo iz zgodovine, tudi v Evropi 20. stoletja. Ne se slepiti. Danes je pred nami zadnja možnost za izvolitev novega mandatarja. Sam sicer o izvolitvi ne dvomim, vseeno bi pa rad poudaril, da glasovanje proti Janezu Drnovšku ne pomeni v prvi vrsti zaupnice sedanji Vladu, ampak predvsem pristanek na nadaljevanje sedanje agonije. Tu bi rad rekel mogoče eno neprijetno resnico.

Sedanje muke po Peterletu so posledica mentalitete, ki jo je Demos pri svojem rojstvu podedoval iz prejšnjega režima izpred dvajsetih let. Namreč logika: kdor ni z nami, je proti nam; predvsem pa znameniti verz iz internationale: "Bili smo nič, bodimo vse." Nekdanji oblastniki, prejšnji, so desetletja živeli včasih v paranoičnem strahu, da je vsaka opozicija režimu že sama po sebi nevarnost za oblast, zato so opozicijo preganjali in jo prepovedovali. Danes živimo v podobnem paranoičnem ozračju. Že par ur poslušamo grožnje o rdečem udaru, eksplicitne izjave o zlorabi konstruktivne nezaupnice, risanje katastrofe ob morebitni zamenjavi Vlade. Vse skupaj lahko poenostavimo v en sam stavek: "Ali ostanemo mi na oblasti, ali pa bo dokončno vse propadlo in bomo spet imeli 45 let komunistične diktature." Kolega Magdič je govoril o tem - ali alpska Romunija ali zahodni svet. Kolega

Zagožen je govoril o vračanju več sto let nazaj. Skratka, morda se bomo vrnili celo v kameno dobo, če ne bo Peterle več predsednik vlade. Kot da v parlamentarni demokraciji menjava oblasti ni najbolj normalna stvar, seveda ob ustreznih parlamentarnih večini. Vlada pa, ki ima manjšino in noče sestopiti s piedestala, se prej ali slej spremeni v spačeno karikaturo, ki jo lahko gledamo na nivoju ljubljanske mestne vlade. Resnično iskreno bi rad, da bi bilo končno konec s takimi strahovi.

Ko je prišel Peterle na oblast, se ni zrušil svet, čeprav je marsikdo mislil, da se bo to zgodilo. In ravno tako se ne bo zrušil svet z njegovim odhodom. Ne predstavljam si, niti v najhujših sanjah si ne predstavljam, da bi novi mandatar in nova vlada lahko nadaljevala z demoniziranjem političnih nasprotnikov in strank, ki jih ne bo v vladajoči koaliciji. Naj bo za vse večne čase končana ideoološka delitev na naše in vaše, naj bo končana logika: oblast je vse - opozicija je nič. Odhod z oblasti ni tragedija. Čez pol leta bodo nove volitve in do novih volitev bo z izvolitvijo Janeza Drnovška za mandatarja nedvomno prišlo dosti prej, kot bi sicer. Dosti več bo namreč volje vseh strank, predvsem in zlasti tistih strank, ki bodo od tega dne naprej v opoziciji. Vse bi vas naprosil, da se obnašamo razumno, kajti niso zaman rekli že stari Rimljani "quos Jupiter vult perdere primus demente...". Hvala. ... (Klici iz klopi: Prevod.)... Kogar hoče Bog pogubiti, mu najprej vzame razum.

PREDSEDNIK DR. FRANCE BUČAR: Hvala lepa. Dušan Semolič, prosim.

MAG. DUŠAN SEMOLIČ: Spoštovani! Socialisti podpiramo kandidaturo dr. Janeza Drnovška. Naša podpora temelji na upanju in pričakovanju, da bo Vlada pod vodstvom dr. Janeza Drnovška pokazala svojo učinkovitost, še zlasti pri ukrepih, ki bodo zaustavili izjemno slaba gospodarska gibanja. Prepričani smo, prepričan sem, da bomo mnoge nakopičene socialne in gospodarske probleme uspešno rešili le, če bomo z ustrezeno gospodarsko politiko dosegli gospodarski razvoj. Le razvoj bo odpravil dilemo, kako čim bolj pravično prerazporediti revščino. Pa ne vsakršen razvoj, pač pa razvoj družbe, ki bo ohranila tudi socialno pravičnost, svojo socialno podobo, ko se bodo tudi v naprej lahko ukinjala delovna mesta, se pa bodo predvsem odpirala tudi nova. Upam, da bo nova Vlada upoštevala pomembno izkušnjo mnogih evropskih vlad in držav, ki je, da ni vlade, ki bi bila uspešna pri spremnjanju gospodarske strukture kljub dobrim nameram, če vlada ni upoštevala tudi socialnih problemov tega ravnjanja, socialnih problemov in stisk ljudi. Ker upamo, ker upam, da bo nova Vlada čim prej ponudila razvojno strategijo, nov razvojni model, ki bo odprl novo razvojno perspektivo države Slovenije, poslanci Socialistične stranke Slovenije kandidaturo dr. Janeza Drnovška podpiramo. Hvala.

PREDSEDNIK DR. FRANCE BUČAR: Hvala lepa. Vitomir Gros.

VITOMIR GROS: Ponovno se srečujemo z organiziranim poskusom rušitve slovenske vlade in ponovno se to dogaja na

način, ki ni urejen z ustreznimi predpisi, tako kot bi to moralo biti v demokratični državi. Ponovno smo se prisiljeni odločati o kandidaturi mandatarja, ki v okviru priprav na to sejo svojega truda ni posvetil pravočasni pripravi vladnega programa, še manj pa je poskrbel za to, da bi takšen program pravočasno predložil poslancem slovenske skupščine ali še bolje, da bi z argumenti svojega programa pridobival simpatije javnosti. Zgodilo se je prav nasprotno. O programu je govor šele danes in do danes ga tudi nihče ni videl. Ves trud mandatarja pa je bil posvečen organizirанию političnih kupčij. Tako do današnjega trenutka poslanci slovenske skupščine, še manj pa slovenska javnost, ničesar ni slišala o tem, kaj ponuja gospod Drnovšek slovenski državi.

Dovolite, da se ob tem spomnimo podobnega ravnanja gospoda Voljča in gospoda Bavčarja. Ob kandidaturi gospoda Voljča se je namesto o programu veliko govorilo o finančni pomoči sveta, ki naj bi bila zagotovljena zgolj zato, ker je gospod Voljč nekakšen uradnik v Svetovni banki. Ni slučajno, da je ta naivnost dobila svoj ironični izraz. Tudi ob kandidaturi gospoda Bavčarja se ni govorilo o programu, ampak predvsem o odločnosti, moči in oblasti. To naj bi bilo jamstvo za slovensko demokracijo zgolj zato, ker je gospod Bavčar od nekdaj odločen policijski človek. Ni slučajno, da so razmišljjanja o Bavčarjevi kandidaturi dobila svoj simbolično ironičen izraz v podobi zaporniških okov in verig.

Ob pomanjkanju programskeih argumentov gospoda Drnovška in prekomernemu poudarjanju pomena političnih kravjih kupčij, to je kupčij dveh o blagu tretjega, se prav tako vsiljuje simbolen in ironičen izraz, vendar to pot ne v podobi banan, ali verig, ali kaj podobnega, ampak v podobi odsluženih in tisočkrat zlorabljenih jugoslovanskih zastav.

Gospod Drnovšek, o katerega kandidaturi danes razpravljamo in odločamo, je namreč doslej storil prav vse za idejo jugoslovenstva in prav ničesar za idejo slovenstva in še manj za slovensko državnost. Dovolite, da za to trditev naštejem nekaj dejstev.

Gospod Drnovšek je bil član Predsedstva propade Jugoslavije vse do takrat, ko mu je slovenska skupščina odvzela ta pooblastila. V tem svojstvu je vedno vodil politiko skrivne diplomacije in nikoli poročal niti slovenski Vlad, niti slovenski skupščini o svoji dejavnosti v jugoslovanskem predsedstvu, še manj pa je v Sloveniji iskal navodila za svoje ravnanje. Enkrat samkrat je gospod Drnovšek prišel v slovensko skupščino, in se takrat to le zato, da bi slovenski narod zavedel na katastrofalno pot odcepitve od Jugoslavije in s tem na pot katange, namesto da bi podprt mednarodno-pravno priznano pot razdružitve, na katero je kljub njegovim poskusom zavajanja odločno in pravilno stopila slovenska država. V svojstvu člena Predsedstva Jugoslavije je bil kolektivni poveljnik tuje vojske, ki je napadla in poskusila okupirati Republiko Slovenijo. V času njegovega predsednikovanja v Predsedstvu SFRJ pa je njemu podrejena jugoslovanska vojska napadla in pokorila Kosovo. V svojstvu člena Predsedstva Jugoslavije je tudi zagovarjal odvzel orožja slovenske vojske; pozneje, ko je okupator doživel poraz na slovenskih tleh, pa je

skušal ponujen umik jugoslovanske soldateske spremeniti v svojo osebno zaslugo. V vsakem primeru pa je s svojim ravnanjem objektivno podpiral dejavnosti jugoslovenskih oblasti in vojske.

Dovolite, da se vprašamo, kaj bodo rekli slovenski ljudje in mednarodna javnost, če bo komandant premagane okupacijske armade postal demokratično izvoljen predsednik Vlade mednarodno priznane Republike Slovenije? Ni najpomembnejše, je pa zanimivo za presojo naravnosti gospoda Drnovška dejstvo, da tajnica njegovega urada v palači slovenskega predsedstva ne zna slovensko, ampak govorí izključno srbsko - gospa Brankica Petković.

Seveda jugoslovenska naravnost gospoda Drnovška in pomanjkanje programskega argumentov niso edini razlog za nezaupanje do njegove kandidature. Njegova prislovična previdnost, navidezna preudarnost, ki se vse prevečkrat pokaže kot nesposobnost odločanja, tudi ti nista jamstvo za uspešno izvrševanje tako pomembne funkcije. Naj naštejemo tudi za to trditev nekaj dejstev.

Gospod Drnovšek je obiskal vse slovenske politične stranke in se dolgo ni mogel odločiti, kateri bi naklonil svojo naklonjenost. Tudi pri Liberalni stranki je bil, pa smo sodelovanje z njim zavrnili. Drugim strankam je najbrž obljudbljal isto kot Liberalni stranki, kaj od tega pa je, ali bo storil, vedo njegovi sogovorniki. ... (Opozorilo predsednika na določen čas, vendar ga zavrne, da ima 10 minut - in še eno minuto, ker je bil prekinjen.)...

Gospod Drnovšek je tudi dolgo izbiral med možnimi funkcijami, dokler se ni odločil za današnjo kandidaturo. Doslej je kandidiral za direktorja Triglavskega naravnega parka, Slovenskega olimpijskega komiteja in že večkrat tudi za šefa slovenske vlade. Očitno mu je bilo vseeno, kje poskusi svojo srečo, važno je le, da je prvi in na prvih straneh slovenskega časopisa. To je sicer njegova pravica, vendar je enaka pravica poslancev, da ocenijo ambicioznost gospoda Drnovška in jo primerjajo z njegovimi dosedanjimi rezultati. Ravno rezultati dela gospoda Drnovška na političnem in gospodarskem področju namreč niso preveč znani. Vedno je namreč nekaj urejal, ne ve pa se, kaj - če sploh kaj - je uredil. Vedno se je nekaj skrivnostnega in po nekakšnih meglenih mednarodnih kuloarjih dogajalo v zvezi z gospodom Drnovškom, nič pa ni znano, kaj se je tudi dogodilo. Če gledamo dosedanje neodločno politično ravnanje gospoda Drnovška, upoštevamo dejstva, da nikomur niso znani nikakršni pomembni ekonomski ali politični rezultati in vemo, da se do današnje seje ni ukvarjal s programskega argumenti niti približno toliko kot s političnimi kupčijami, lahko mirno rečemo, da kandidatura gospoda Drnovška ni nikakršno jamstvo za uspešno vodenje slovenske vlade.

Tukaj imam še par stvari, pa bom to prepustil gospodu predsedniku, da si bo sam prebral.

Sedaj pa o programu gospoda Drnovška. Gospod Drnovšek je ustno podal program. Jaz sem si nekaj zapisal in potem sem naknadno, ko je bilo že vse mimo, dobil nekaj napisanega, vendar moram povedati, da ima ta program predvsem pet značilnosti.

1. Ni nikakršnega papirja, dokler ga nismo naknadno dobili.

2. Ves osrednji del je eno samo jamranje. Jaz sem si tukaj 2, 4, 6, 7, 8, 9 alinej napisal. Potem moram povedati, da je nekakšna (mogoče bo malo ostra beseda) aroganca. Kajti gospod Drnovšek je izjavil: "Sem se odločil, da skupaj s poslanci LDS ponudim konstruktivno nezaupnico." Gospod Drnovšek ne more ponuditi nezaupnice!

In tretja zadeva: govor v imenu Banke Slovenije. To je že gospod Schwarzbartl razložil. Potem je pa jasno izražena zahteva po diktaturi: "Zahteval bom posebna pooblastila Vladu." Dobesedno je to izjavil. Naprej o tem ne bi razpravljal, vendar je tukaj notri precej takih stvari, ki v resen program mandatarja ne sodijo, zato mi dovolite, da načnem samo še eno vprašanje.

In sedaj predlagam, da zapremo sejo za javnost! Gospod predsednik, podal bom predlog, da obravnavamo Službeni list Socialistične Federativne Republike Jugoslavije, Poverljivo glasilo, številka 32 iz leta 1989. V tem listu je namreč gospod Drnovšek kot predsednik Predsedstva podpisal Smernice za eliminiranje vanrednih prilika. V tej listini je toliko obremenjujočega za gospoda Drnovška napram ravnanju proti slovenski državi, da mislim, da se moramo najprej odločiti o glasovanju, ali bo seja javna, ali ugotovimo, da Službeni list ni več v veljavi v Sloveniji.

Prosim, gospod predsednik, ali lahko odločite o zadevi:

PREDSEDNIK DR. FRANCE BUČAR: Ja, jaz mislim, da ni več v veljavi. (Smeh.)

VITOMIR GROS: Torej, gospod predsednik me je odrešil kakršnekoli odgovornosti. Sedaj karkoli govorim, govorim na njegovo odgovornost in če bo kaj narobe, bo on odgovarjal.

(Predsednik Bučar ga ponovno opozori na čas, toda Vitomir Gros odgovori, da ima še eno minuto in dodatno še eno minuto, ker ga je prekinil.)

1. točka: Predsedništvo SFRJ utvrdjuje postojanje vanrednih prilika ako oceni, da je ugrožena... in tako naprej. Prevod si dobite. To bo gospod predsednik zrihtal. Ustavom SFRJ utvrđujemo društveno uređenje. To se pravi, socialistično ureditev.

Potem v 4. točki se zopet govorí o samoupravni družbeni ureditvi, to namreč govorim zato, ker je gospod Školjč govoril, kako se je zavzemal za demokracijo in tako naprej. Ako se masovno vrše druga krivična dela protiv osnova socialističkog samoupravnog društvenog uređenja i bezbednosti SFRJ, uputrebom oružja i drugih oblika. Potem, tretja točka, teritorij, oziroma četrta točka: Postojanje vanrednih prilika može se utvrđivati za celu teritoriju SFRJ ili za određene njene djelove. Potem, četrta točka, šesta točka: Obavijesti se Predsjedništvo Centralnog komiteta Saveza komunista Jugoslavije i Predsjedništvo Savezne konferencije SSRNJ, to je še tik pred volitvami bilo, 1989. leta. Potem, prisluhnite novinarji, v točki na drugi strani, to je 6. podtočka 2. točke: Stavlju pod kontrolu odlazak stranaca, a posebno novinara u području, u kome se nastale vanredne prilike. Skratka, vrši represiju proti novinarjem. V 7. točki predvideva kontrolu telefonov, v 8. točki, podtočke naslednje točke

predvideva omejeno gibanje in pa koncentracijska taborišča, v 8. točki prisilno delo, v 1. točki nadaljevanja. ... (Klic iz klopi.) ... Nimam časa gospod, si boste sam prebral, vam bom dal, pa piše takole: "Poveravanje gotovosti oružanih snaga za borbo protiv neprijateljskih oružanih i drugih kontrarevolucionarnih snaga..." Skratka, še vedno se bori proti kontrarevoluciji, se pravi, se bori za revolucijo. Ravno tako v 4. točki piše "unutrašnjeg neprijatelja". Potem pa, ko vse to zaključi, pa pride: "Sa sadržajem smernicama upoznat će se i Predsjedništvo Centralnog komiteja Saveza komunista Jugoslavije."

Zdaj pa predlagam oziroma celo zahtevam, da ta službeni list razmnožite in ga razdelite poslancem, da bodo videli, kaj je gospod Drnovšek pred slabimi tremi leti podpisal. Moram pa še replicirati na gospoda Školjča, nič, razen osebnih podatkov, kar je govoril o gospodu Drnovšku, namreč ne drži, če upoštevamo tole. Hvala lepa. ... (Aplavz.) ...

PREDSEDNIK DR. FRANCE BUČAR: Hvala lepa. Janko Halp.

JANKO HALB: Hvala lepa, spoštovani predsednik!. Za gospodom Vitomirom Grosom je zelo težko kaj izvirnega povedati, ampak eno prispoobodo bom, preden bom šel na resni del, dal, in to je, ko se bogata aristokracija naveliča lastnih resnih obrazov, si izmisli bal in v tem smislu se maskira. Maskira se v vse razne možne variante, nekateri dajo maske na obraze, drugi jih držijo tako pred obrazom in jaz se sprašujem, ali ne bi bilo morda enkrat tudi dobro, da bi se ta naš parlament maskiral v karkoli. Za današnjo varianto te tretje konstruktivne nezaupnice bi lahko izbral masko gospoda kandidata Liberalno demokratske stranke in jaz se sprašujem, kako bi gospod, ko je podajal svoj programske ekspaze, gledal v lastne obraze, ki bi sedeli vis-à-vis. In dosti o tem.

Spoštovane poslanke in poslanci Skupščine Republike Slovenije, Družbenopolitičnega zбора, Zбора občin in Zбора združenega dela! Namesto da bi že na tej seji, poslanke in poslanci, razpravljalni in sklepali o lastni in naši konstruktivni nezaupnici tej slovenski državni tridomni skupščini, torej o volitvah po novi ustavi v državni zbor, državni svet in predsednika republike, se po magično mickem pomenu številke tri, srečujemo s tretjo konstruktivno nezaupnico sedanji Vladi in njenemu predsedniku ministrov.

Če bi danes razpravljalni in odločali, ali bodo predčasne državne volitve 20. ali 27. junija oziroma ali je potreben vmes še referendum o načinu volitev, bi človek verjel, da je volilni sporazum sedanje opozicije nekaj resnega in gotovega. Toda ne. Potrebno bo pasti verjetno še tretjič pod križem, pa naj bo to sedanja Vlada, njen predsednik, kandidat LDS plus koalicija 4+1 za mandatarja, ali celo ta troglavi parlament. Vidno preobremenjeni, relaksirani in kadrovsko prenovljeni ter okrepljeni so odrasli mladinci in drugi spoštovani liberalni demokrati po kongresu prenove in samoočiščenja malo zatem vložili svojo kandidaturo za konstruktivno nezaupnico sedanji Vladi in to na solo način, saj so celo zavrnili možnost obravnave svoje kandidature skupaj z drugim kandidatom. Pragmatičnost programa LDS, ki

daje prednost mojemu pred tvojim, našemu pred vašim, posameznemu pred skupnim, je tudi jasen dokaz, da LDS ni za postavitev na ogled lastnega, tudi volilnega programa pred volivce, skupaj s programi drugih strank v enakopravni konkurenči na predčasnih volitvah, njim je bolj za prihod na oblast po bližnjici. Torej, s tretjo konstruktivno nezaupnico. Smem trditi, da je sredstvo take nezaupnice kompromis med kongresnim programom LDS, osebnimi pogledi in interesi kandidata za mandatarja, vse skupaj pa je lepotno še začinjeno, če povzamem po današnjem Delu, z minimalnim strankarskim interesom koalicije 4+1 po opojnosti prihoda na politično oblast. V dosedanjem parlamentarnem delu poslancev v začetku še ZSMS, potem z dodatkom LS, na koncu pa kot Liberalnih demokratov je bila glavna značilnost kot opozicije kritična previdnost ali previdna kritičnost dela Vlade, parlamenta in slovenske države. Previdnost, ki je bila velikokrat neodločnost, cincanje in celo omahovanje, skratka logika čistega platna oziroma krožnika, ali po domače zihraštvo.

Spomnimo se samo na zahteve gopoda prejšnjega predsednika LDS, ko je pred usodnimi odločitvami spomladi 1991 neprestano zahteval od Vlade jasne izračune, verjetnostne projekcije in prognoze in gradiva, kaj nas bo osamosvojitev stala in kako bo po njej. Po drugi strani smo pa slišali, da je že nekje pokalo. Ali je spraševal o podobnem svoje člane, ko je nedavno tega prepuščal predsedniško mesto svojemu nasledniku in sedanjemu kandidatu za mandatarja. Spomnimo se stališč poslancev LDS predvsem v tem Družbenopolitičnem zboru ob sprejemanju proračunov, zakona o zadrugah, denacionalizaciji, vojaški dolžnosti, demilitarizaciji, privatizaciji podjetij, zastavi, grbu in tako dalje in tako naprej. Poslanci LDS verjetno odločajo na osnovi določil programa stranke in ker je njihov kandidat za mandatarja hkrati tudi njihov predsednik, stari program pa je verjetno ostal jedro novega, obstaja nujnost povezave stališč politika, ki je njihov kandidat za mandatarja in programa LDS ter predstavljenega programa nove Vlade, ki bi jo vodil gospod kandidat.

Afirmacija programa LDS in eventualna izvolitev novega mandatarja na način konstruktivne nezaupnice je suspenz politične hrabrosti na neposrednih volitvah, po drugi strani pa tudi riziko za nerealizacijo ali celo suspenz zakonov, katerim poslanci LDS niso dali svojih glasov. Odgovornost pred volivci za to leži pred tem parlamentom. Omeniti moram še nenehno kritiko poslancev LDS na predimenzioniranost, potratnost in številčnost državne uprave in sedanje Vlade. Ugotavljam, da jim je kaj malo mar, zraven pa še koaliciji 4+1 za racionalizacijo in številčno zmanjševanje Vlade, saj po časopisnih poročilih sestavljajo ali pa so že enako številčno Vlado, še celo več, zadnja dva, tri dni se o teh koalicijah mrzlično igrali odprti poker za ministrska mesta.

PREDSEDNIK DR. FRANCE BUČAR: Potrebno bo končati, oprostite. Prosim vas, mi smo se zmenili pet minut, jaz sem vam dal več kot minuto čez. Hvala lepa. Gospod Marcel Štefančič.

MARCEL ŠTEFANČIČ: Hvala lepa. Spoštovano predsedstvo, spoštovane poslanke in poslanci, spoštovani kandidat za mandatarja. Prvič. Blagor nam, ki smo poslanci. Drugič. Blagor nam, ki

sмо poslanci parlamenta v letu neštetih možnosti za konstruktivne nezaupnice, ki so vmeščene v hrupna, na trenutke komedijantska, pogosto celo vodilska dogajanja. In tretjič. Blagor nam, ki smo poslanci parlamenta izjemnih sans.

Najprej je imel parlament izjemno šanso s pragmatičnim magistrom Markom Voljčem. V drugo je imel parlament izjemno šanso s pragmatičnim Igorjem Bavčarjem. Obe izjemni pragmatični šansi je parlament gladko zapravil kar tako, meni nič, tebi nič. Kljub, nedvojbenemu zavedanju, da sedanja Vlada nima nobenih šans, ker je nestrokovna, usmerjena le k parcijalnim, namesto k nacionalnim interesom. Zgolj po naključju nam vlada Vlada, ki nima minimalnega zaupanja prebivalstva in gospodarstva. Vlada nam Vlada brez osnovne notranje homogenosti, brez elementarnega občutka odgovornosti. Prosim! In kaj sedaj? Enostavno. V tretje je pred nami izjemna pragmatična šansa. Tretja po vrsti. Kaj vse se je v ljudskem bitju in žitju dogajalo po trikrat. V pravljicah o treh bratih sta kar praviloma prva dva brata neumna, tretji pa zvit in tako gre našemu tretjemu mandatarju, že po ljudski pregovornosti vse v prid. Samo še konstruktivno glasovanje in imeli bomo v rokah mandatarja hitrih in učinkovitih potez. Mandatarja, ki bo potešil vsa pričakovanja prestreljenega parlamenta, pričakovanja o strokovni, zlasti ekonomsko kompetentni vladni, ki ne bo usmerjena k parcijalnim, temveč k nacionalnim interesom z maksimalnim zaupanjem prebivalstva in prebivalstva, s kompletno in ne le z elementarno notranjo homogenostjo. Poenostavljeno povedano, novi mandatar je še celo zadnja realna šansa za boljše plače, za nova delovna mesta, za življenje brez inflacije in brez vsakdanjih stresov revščine. Je ta mandatar tudi zadnja realna šansa za pot iz politične blaznice, iz vsesplošne ubožnice in iz družbenega razhajanja. Gospod doktor Ludvik Toplak zaradi svoje nepragmatičnosti ne šteje niti med resne rezerve. Sedanjemu predsedniku vlade gospodu Peterletu pa preostale le še današnji volilni izid in v najslabšem primeru mu ostane krmarjenje Vlade, ki je je vajen. Iluzije se tako in tako pridobivajo, ali pa izgubljajo. Vse je tedaj na parlamentu. Ta bo odločil. Sliši se, tako pravijo, da je že vse odločeno. Zaradi zaupanja? Komu? Njim, ki iz prakse moralno politične neoporečnosti razpredajo nauke o časti in morali? Ta čast in morala pa jim narekuje, da glasujejo hkrati za Voljča, Bavčarja in Drnovška, če bo treba ali pa ne. Post sckriptum - In potlej se je umaknil v puščavo!

PREDSEDNIK DR. FRANCE BUČAR: Peter Jamnikar.

PETER JAMNIKAR: Spoštovani poslanci in poslanke, jaz bi vam predstavil stališče kluba poslancev Zelenih Slovenije. Predsedstvo Zelenih Slovenije je podprlo kandidaturo gospoda Janeza Drnovška, če bodo izpolnjeni kadrovski in programski pogoji. Po zadnjih posvetih je jasno, da so kadrovski in programski pogoji, vsaj kar se tiče Zelenih Slovenije, izpolnjeni. Svojo podporo je dal z večinskim mnenjem tudi Klub poslancev Zelenih Slovenije in dal svojim poslancem priporočilo naj upoštevajo, glasujejo pa naj po svoji vesti in po svojem prepričanju. Podpora kandidaturi za mandatarja pa vendarle ni naperjena proti nikomur, ni proti sedanji vladni, ni proti posameznim strankam.

Gre predvsem za odnos, gre za nove ljudi, za bolj kompetentno vlado. Gre za poskus, da se naredi preboj na gospodarskem področju. Jaz mislim, da je točno to točka, kjer je sedanja vlada zatajila. Ker ne bo volitev spomladi, menim, da je potrebno izvesti točke, iskati točke konsenza v parlamentu in možnost, da se vendarle sprejme tako sporno lastninsko in ostalo zakonodajo. Ne gre, da bi sedaj peli slavo neki novi bodoči vladi, kajti dejansko stanje je, vsaj na področju gospodarstva in sociale dokaj kritično. Zato bo tudi nova vlada imela izredno težko delo. Menim, da ne gre le za soglasje v parlamentu, ampak celo širše. Gre za soglasje na nacionalni ravni. Menim, da bi vlada pod vodstvom gospoda Janeza Drnovška vendarle lahko zbrala okoli sebe več ustvarjalnih narodovih sil - jaz mislim, da je to bistveno. Ocenjujem, da je to ena zadnjih resnih priložnosti za spremembo vlade in zato predlagam, da poslanke in poslanci podprejo gospoda Janeza Drnovška. Hvala.

PREDSEDNIK DR. FRANCE BUČAR: Janez Gajšek.

JANEZ GAJŠEK: Se oproščam, ampak najprej repliko mojemu predgovorniku. Napada Vlado, v kateri ima največ ministrov - kar pet ministrov. Res ne razumem, kako se lahko tako postavlja. Gospod Drnovšek! Ker je gospod Kopač omejil to na pet minut, bom poskušal biti kratek. Nekoč, v tistih časih, ko ste vi vstopili na politično prizorišče kot kandidat za predsednika, sem bil prepričan, da imamo novega človeka, človeka ki bo nekaj naredil. Prvič v življenju sem šel na volitve. Prvič sem obkrožil za, pred tem sem vedno prečrtal volilni listek. To sta delala tudi moj ata in moja mama in predvsem moja bližnja okolica. Bil sem prepričan, da smo začeli z nekim novim časom, ki ga vi odkrivate, pa sem sledil vašim dejanjem v Beogradu - razočaran sem bil nad vami! Bili ste član predsedstva in celo predsednik razpadajoče Jugoslavije v trenutku, ko je šlo vse navzdol. V vašem času je ta naša ljuba bivša Jugoslavija, za nekatere simbol lepih spominov, tamle na levi, kupila kar precej novih MIG-ov, ne vem 28 ali 29 številka. Vi ste bili soudeleženi pri tem nakupu in ti MIG-i danes trosijo smrt tam doli. Nikoli niste "mu" rekli proti temu. To je moje drugo razočaranje. Še posebej ko sem to zvedel. Potem ste se umaknili v eno osamo pod prisilo slovenskega parlamenta. Eno leto ste imeli čas pisati program - program, ki bo dal nekaj novega slovenskemu prostoru. Pa danes naredite nekaj medlega, mehkega, pasivnega, brez hrbtenice. To je karikatura od vsega, kot je nekdo rekel za ta parlament. Razočaran sem nad vami.

Govorili ste o recesiji v svetu in v Sloveniji, ki je v senci te recesije. Jaz sem malo poetičen, čeprav ne znam biti, da smo na robu vojnega žarišča in imamo zato veliko rizičnost in zaradi tega probleme, da je potrebno urediti odnose z Jugoslavijo, do tujine, v takih razmerah. To bi lahko vi kot predsednik bivše Jugoslavije z nekim političnim imidžom pomagali gospodu Peterletu. Tega niste naredili. Svoj politični ugled bi lahko zastavili zato, da bi pomagali Peterletu v tistem trenutku. Bistveno drugače bi lahko zastavili vso politiko. In kako naprej? Čuda stvari ste povedali. Da ne bom predolg, pa da mi ne bo nekdo krajšal, ker bom po tem sila nerodno stvari končal, bom rekel vaš

stavek "vsi vemo, za kaj gre" - vemo; gre za to, da se zruši peterleta, to ste hoteli povedati - tako jaz razumem in nekdo z leve je v tistem trenutku celo približno v tej smeri povedal. Vaša zadnja grožnja me je najbolj presenetila - tista, ko ste rekli, da boste zahtevali posebne ukrepe. Jaz si zelo lepo predstavljam, ko slišim ali preberem v časopisu, da ste imenovali gospoda ministra - notranjega ministra istega, ki je bil že sedaj. Ta je pa vendar požegnal 400 ljudi bivše politične policije v nekih službah. Ali ste mislili, da boste uporabili te v teh posebnih grožnjah? Pardon, posebnih pooblastilih - se oproščam.

Čisto za konec, govorili ste o kupu problemov, ki jih je treba na gospodarskem področju rešiti. Saj ne boste imeli drugačnega parlamenta kot je ta, ta pa je razbit na koščke, in če bi želeli konstruktivno sodelovati, bi morali sodelovati z gospodom Peterletom in zapeljati ta voz do čim hitrejših volitev, za katere pa ste rekli, da se boste zavzemali samo, če ne boste izvoljeni - tako je povedano približno na koncu. Tako ste rekli, da potem želite čim hitrejših volitev, vmes pa ne. Zato sem prepričan, da vse skupaj ne pomeni neke pomladi slovenstva. Vi ste za to pozna pomladanska pozeba. Hvala lepa!

IVAN VODOPIVEC: Spoštovani predsednik, spoštovani kolegi poslanci! Prinašam vam pozdrav s Krasa, žal brez burje, ki mislim, da bi po teh razpravah zelo vsem koristila tu v parlametu. Že tretjič pazljivo poslušam ta instrument konstruktivne nezaupnice in mislim, da je ratal prvič in tretjič popoldansko pljuvanje na kandidata. Prvič, mislim, da smo uspešni bili pri doktor Voljču, enem izmed redkih Slovencev, ki se je uveljavil v svetu. Drugič smo hitro pozabili na zasluge Bavčarja za demokracijo v junijskih dogodkih in sedaj zelo uspešno delamo tudi z doktor Drnovškom.

Po takem uvodu, ki je navadno scenarij, vedno isti, s komedijantskim nastopom proceduralne narave, ki preizkuša predsedujočega, da se zmede, sledi rafalno streljanje poslancev. To bomo sedaj še en čas mleli in na koncu bo gospod Peterle povedal kandidatu, da pač vse tiste stvari, ki jih je on predlagal v nastopnem govoru, Vlada že izvaja. Sledilo bo glasovanje in tako naprej.

Zakaj te stvari poudarjam, ki jih vsi vemo? V Sloveniji nas je 2 milijona. Malo nas je, tako delamo med seboj in od tega 100.000 nezaposlenih. Mlada generacija nima perspektive, socialna varnost ljudi se znižuje in ljudi zanima, bolj kot vse te naše visoke razprave o kmetijstvu, Svetemu pismu, pesništvu, jutrišnje preživetje in razvoj. V tem obdobju ki smo sedaj v parlamentu, mislim, da smo dosegli eno veliko stvar. To, kar so generacije pred nami, moramo biti pošteni, samo sanjale, smo uspeli, da smo prišli do svoje lastne države. To vsi ponosno pravimo, da je to uspeh vseh nas Slovencev, vendar posamezniki, od Kučana, Bučarja, pa ministrov Janše, Rupla, Bavčarja, Kacina, torej ti so nosili največjo težo in zdaj jim želimo, torej sedanja Vlada, predsednik, na hitro spraviti na smetišče zgodovine. Detajli o teh dogodkih bodo normalno ocenjevali zgodovinarji.

Vsi poslanci radi govorimo, kako se bomo vključili v Evropo in tako naprej, vse stranke, vendar vsi istočasno pa vemo, da ta Evropa ni obljudljena dežela. Vsi ti evropski podjetniki, ki prihajajo k nam, je osnovno njihovo razmišljanje profit, kako nas bodo poceni odkupili, kako bomo postali cenena delovna sila in bojim se, če bo šlo tako naprej, da iz enega fevdalizma, bomo lahko prišli v drugi fevdalizem. Zavzemamo se, da bi imeli vlado, ki ji bo osnovna preokupacija ekonomski razvoj, valorizacija, ponovna, komparativnih vrednosti, ki jih ima država Slovenija in vlado, ki bo skrbela za zaščito najrevnejših slojev. Sedanja vlada tega ni sposobna izpeljati. Zakaj? Preveč je ministrov, med seboj so vsi skregani in preveč je v tej vladi strankarskih veljakov. Torej, mi v parlamentu, bodimo pošteni, smo zrcalna slika vlade. Vsi smo mojstri brezplodnih razprav, najrajši razpravljam na takih sejah, kot so konstruktivne nezaupnice, splošne teme, proceduralne zaplete, no in če nam kakšen kaj reče, kaj tukaj delamo, pa vemo, da je pač to demokracija in da vsak ima pravico, da reče, kar hoče. Zavedati se pa moramo to, da smo Slovenci uspeli izbojevati svobodo z orožjem, priznanje z diplomacijo, pravne ureditve države z ustreznimi predpisi, ki jih bo lahko uporabilo gospodarstvo, ki bo motiviralo nadaljnji razvoj naše države, pa ne bo sprejel nobeden brez nas v parlamentu. Osebno menim, da smo se poslanci v tem parlamentu preutrudili z osamosvajanjem, da povezava poslancev v boju proti komunizmu, izganjanju hudiča komunizma, da je več ali manj utrujajoča in zato bi kolege poslance prosil in gospoda predsedojočega prosil, da čim prej to današnjo mukotrpno razpravo zaključimo, da damo predlog mandatarja na glasovanje in da gospod Bučar pride čimprej s predlogom v Skupščino, kdaj bodo te volitve, da želimo volitve, in da preidemo tudi na dejanja. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. FRANCE BUČAR: Andrej Šter.

ANDREJ ŠTER: Lep pozdrav! O povezavi med volitvami in konstruktivno nezaupnico je bilo danes že govora in mislim, da ni treba utelejiti in ponavljati. Pri tej vojni za volitve, če jo lahko tako imenujem, smo prešli kar nekaj bitk. Od ustavnega izhodišča, ki predpisuje volitve v letu 1992, do sporazuma iz Dolskega z volitvami aprila, pa razprav v ustavni komisiji, kjer je bilo izračunano, da volitev do junija niti teoretično ne more biti, zaklinjanja vseh strank za volitve takoj, ob hkratni rezervaciji, vendar take volitve, ki bodo "tri pikice". Med razpravo o Bavčarjevi mandaturi smo prvič eksplicitno slišali tisto, kar so nekateri v reakciji že dolgo čivkali, namreč, da volitev letos ne bo. Temu posmehu demokraciji, namreč gre za izrazito zaviranje ustave, je sledilo še evidentno nasilje tako imenovane Plutove demokracije nad skupščinsko ustavno komisijo. Slišali pa smo tudi vse glasnejši protest iz baze, z veliko, ki se je glasil približno takole: "Dosti vas imamo". Ta "dosti" se je nanašal na sterilnost slovenskega političnega prostora, v kateri je dosti lažje najti soglasje za nedelo kot za delo in je dosti lažje podirati kot pa graditi. Današnjo sejo razumem kot nov poskus takega nedela, če ne celo podiranja. Trenutni kandidat za mandatarja, gospod Drnovšek, pri vsem skupaj niti ni pomemben,

oziroma je pomemben le zaradi svoje silovite medijske popularnosti. Na Voljčevem primeru smo se lahko prepričali, koliko res tehta medijska privlačnost in kako se do imidžev v javnosti pride na zelo kratek način. Bavčarjev mandatarski poskus je pokazal, kako minljiva je medijska slava. Zanimivo je, da so razen glavnega akterja protagonisti mandatarijade vedno isti oziroma težišče antipeterletovske koalicije drsi vedno bolj v levo, oziroma če parafraziram gospoda Ribičiča - postaja vedno bolj skrajno sredinsko. Pri tem pa vedno očitneje vlogo katalizatorja pri tej igri prevzemajo trojanski konji, ki so se odsečili iz nekdanjega Demosa. Naj ilustriram, iz poročil pred nekaj dnevi, v radijskih poročijih je bilo razbrati, da so v Bosni srbski jurišniki, da bi lahko prodrgli na branjeno ozemlje, prebarvali tanke v belo, si nadeli plave čepice in preslepili branilce bosanskega ozemlja. Namen pri nekaterih, morda, res posvečuje sredstvo, vendar je to tipično azijatska kvaliteta in vprašanje, ne morale, pač pa egzistence je, koliko in kdaj bo morebitni partner takšnim prebarvancem splošno zaupal.

Ugotavljam, da gospod Drnovšek kot novi mandatar ne prinaša, razen svojih morebitnih kvalitet, ničesar novega, niti programa, oziroma z veliko zamudo. Celo več, v svojih rešitvah ponavlja nekatere modele, ki se jih je Slovenija že naveličala in se jim odrekla. Ne vem, morda obstaja že nov spisek ministrskih mest, a že včerajšnji me ni navdal ravno z zaupanjem v njihovo kompetentnost. Nasprotno, še mnogo bolj kot sedanja, bi se ta nova vlada morala podrejati strankarskim prekucijam in kuhinjam, kar niti nas, niti predlaganega mandatarskega kandidata, najmanj pa države, ne more veseliti. Kako da v vladi ni gospoda Pintarja, ki se je kot predsednik že kalil v senci!? Kje je gospod Kopač - nesporen strokovnjak za monetarna vprašanja? Kulturnih in šolskih ministrov sedi tukaj celo perišče, pa ni nobenega v vladi oziroma izpadli bodo vedno najboljši. Zakaj se ukvarjam s sestavo bodoče vlade? Namreč, drugega nam poslance mandatarski kandidat do današnje seje niti ni ponudil oziroma je bilo ponujeno samo posredno.

Morebitne Drnovškove kvalitete, ki so nam znane, pa utegnejo biti sporne, vsaj v takem delu slovenske politike, kot so postale kvalitete sedanjega premiera gospoda Peterleta. Zato brez stisnjениh zob, povsem sproščen in miren lahko povem, da bom glasoval proti gospodu Drnovšku kot novemu mandatarju.

Pa še dovolite mi kratek komentar dejstva, ki smo ga slišali iz tajnega uradnega lista. Če sem si prav zapomnil, datira glasilo iz sredine leta 1989 - to je pol leta po času, ko so bile tukaj v Sloveniji ustanovljene prve opozicijske stranke. Pol leta za tem je prišel gospod Kadijević - general, strašiti Mariborčane pred prvimi pravimi volitvami in zdi se mi zelo pomembno, da se poslanci seznanimo, kaj je hotel ali pa moral podpisati takratni predsednik SFRJ, gospod Drnovšek. Namreč, zlasti ob dejstvu, da nam je gospod Drnovšek ponovno obetal posebna pooblastila, ki jih bo zahteval zase.

PREDSEDNIK DR. FRANCE BUČAR: Janko Deželak.

JANKO DEŽELAK: Spoštovano predsedstvo, spoštovane poslanke in poslanci, spoštovani delegat za mandatarja gospod Drnovšek! Ker gre za časovno omejitev, bom poskušal biti kratek. Ta material, ki ste ga na sami seji predložili - to je vaš program, jaz se opravičujem, ker bom zaradi kratkosti zelo jedernat - mene zelo spominja na stare dobre resolucije. Govori o dobrih namenih. V njem ni nobenih, tu sem osebno rahlo razočaran - nobenih tabel, verjetno niste imeli časa ali ste vzeli drug koncept; nobenih tabel s številkami, s katerimi bi lahko sprožili eno produktivno konstruktivno diskusijo okoli številk, okoli projekcij, okoli trendov, indeksov in tako naprej. Zgolj resnično demografsko. Govorite o inflacijski stopnji, ki grozi. Ta seveda grozi in mi delamo v tem parlamentu danes vse, da bi se ta inflacijska stopnja ne izrodila v nenadzorovano hiperinflacijsko rast zelo hitro. Govorite, da se izgube v gospodarstvu manjšajo, ni res, izgube v gospodarstvu da se večajo. Izgube v gospodarstvu po uradih podatkih se realno manjšajo. Zelo na kratko, nimam časa detalnejših podatkov argumentirati, govorite o nepričakovati trgovinskih presežkih, tako na notranjem področju, kot na konvertibilnem področju. Ti nepričakovani presežki seveda niso nepričakovani. Iz znanih razlogov. Da se je slovenski trg na prostoru bivše jugoslovanske države bistveno zožil, je tudi jasno. Govorite se o amputaciji slovenskega trga v zvezi z vašim predhodnikom, gospodom Bavčarjem. Govorite o tem, v bistvu, da ta vlada uresničuje politiko, govorite o tem, da je ne uresničuje na adekvaten način, da se ubada z vrsto težavami, tako da v bistvu jaz niti ne vidim, da je ta program - program te vlade da je aut oziroma da je slika že črna. Kar osebno pogrešam, je odsotnost jasnih opredelitev do lastninskega koncepta. Kot veste, smo mi v parlamentu pripravili neki predlog. Jaz danes ne vem, ali je to vaša zamisel glede bodoče privatizacije. Ali naj se vrnemo na izhodiščne točke ali štartamo od tu? Torej, se opravičujem, vendar, glede na kratkost časa in prostora dodatnih argumentov nimam časa izreči. Kakšno lastninsko zakonodajo predvidevate? Seveda je popolnoma jasno, da v kontekstu teh dogajanj je to vse skupaj v funkciji borbe za oblast, ne pa reševanja realnih problemov.

Sedaj bom pa povedal nekaj o konkretnih številkah, ki jih vseeno za ožje področje smatram, da jih moram povedati. Namreč, gre za ekonomsko-finančno monetarno situacijo perdane, za razliko od tiste ob razpravi pri kandidaturi gospoda Igorja Bavčarja pred tremi tedni ali štirimi. Niste navedli, da mednarodne devizne rezerve te države dandanašnji že presegajo 600 - 650 milijonov dolarjev in da so v trendu do 700 milijonov dolarjev. To sproža vrsto problemov, vrsto opcijskih rešitev, pa jih bom navedel nekaj. Niste navedli, da je možno s temi deviznimi rezervami danes predčasno vršiti predčasni odkup nespornih dolgov Slovenije pri zunanjih kreditorjih. V tem trenutku se ta država že nahaja v akciji razčiščevanja razločevanje tega pomembnega monetarnega agregata. Ljudje so na poti v Washington. Ti krediti kotiranja na deviznih trgih z indeksom pod 40, torej kot opcija se ponuja, da mi s sedanjimi deviznimi rezervami praktično odkupimo ves nesporen slovenski zunanji dolg. Niste navedli, da v tem primeru pridemo do neke zunanje kredibilnosti države

Slovenije, ki ni primerljiva s tisto, ki jo imamo danes. Torej neprimerljivo. Jasno je, da je Slovenija glede tega agregata na poti k enemu rejtingu tistih držav, ki se jim želimo zaradi drugih ukrepov normalno približati. Niste navedli, da bi lahko s temi deviznimi rezervami opcijsko financirali, torej z lastnimi sredstvi, nov investicijsko-razvojni ciklus. Tudi ta možnost kot opcija obstaja. Na programih, ki bi jih verificirala bodoča agencija za prestrukturiranje realnega sektorja - to ste sicer omenili, vendar bočno - za mene je to središčni problem. Torej, poleg sanacije bank niste omenili, kaj sanacija bančnega sistema v tem trenutku, če jo ne izvedemo, pomeni. Pred štirimi tedni sem izrekel misel, da je to katastrofa. V tem trenutku trdim, da je to dvakrat ali trikrat več. V tem trenutku je možno še nadalje, niste navedli, da padec fizičnega obsega industrijske proizvodnje dejansko beleži, da so mesečni inpulzni indeksi pozitivni, da gospodarstvo očitno, vendar težko, uspešno nadomešča izpadle trge bivše Jugoslavije. Govorite prav o proračunskej primanjkljaju, kar ni res. Proračunski primanjkljaj po podatkih, s katerimi mi razpolagamo, je samo opcija o proračunu iz leta 1992, opcija po večkratnih zagotovili finančnega ministra ta opcija ne bo realizirana. Proračun 1991 seveda ni bil deficitaren. Torej proračun ni bil v funkciji monetarnega destabilizatorja. Nasprotno, imel je drugo funkcijo. Privatizacijo smo omenili. Začenjam vse to znova, s tem destabiliziramo eno pomembno vejo oblasti v roku nekaj mesecev do volitev. Jaz bi z veseljem z vami še prediskutiral o posameznih delih tega programa, vendar v rokih, ki so tukaj na razpolago, vidim vse to dogajanje predvsem v funkciji pridobivanja oblasti, mačizma, za ceno vseh teh aggregatov, torej da padejo in da se Slovenija dejansko nahaja tam in pride do tiste točke, za katero smo vsi morda edini, da tja resnično ne sodimo. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. FRANCE BUČAR: Hvala lepa. Besedo ima Daniel Starman.

DANIJEL STARMAN: Spoštovani, kolegice in kolegi! Trudil se bom, da bom kratek, vendar govoril bom v imenu Demosovega kluba. V imenu kluba, ki ga je tudi naš kandidat kot znani delegat zamolčal, čeprav je nesporno jasno, da strankarski liderji nimate v kontroli vseh glasov vaših poslancev. Torej Demosov klub igra tudi izjemno pomembno tehtnico pri glasovanju. To se je pokazalo tudi pri obeh kandidatih. Ne bom govoril o programu, ne bom govoril o vprašanjih, ki so jih že kolegi temeljito razčistili. Gospod kolega, Ciril Ribičič, je izjemno pedantno in rizično obrazložil, da želi vlado, vlado sile in znanja. Mi smo že doživeli vlado sile in znanja, vlado v senci, ki nam ni predložila niti enega zakonskega teksta, še manj pa, da bi en zakonski tekst spravila skozi ta parlament. Zanimivo je, da tudi kandidat za mandatarja, gospod Bavčar, ki je zadnjič lepo obrazložil, kaj vse ta vlada ni naredila, ni predložil niti enega svojega koncepta zakona, ki bi ga lahko kot minister normalno peljal v parlament. Zdi se mi, da je treba povedati sledeče.

Vsa tragedija, ki jo doživljamo danes, je posledica nekega razgovora v avionu iz Ljubljane ali Zagreba v Bruselj.

Razgovora med predsednikom predsedstva in gospodom Ruplom, ki ga žal ni tukaj, ki sta se dogovorila za razbitje Demosa. Vso to kalvarijo mi danes rešujemo, danes bijemo plat zvona in usoda tega so naši razumniki, novi demokrati, ki so zgubili stik z ljudstvom. Razumnik, ki zgubi stik z ljudstvom, je izgubljen. Zato iščemo danes preduceralne in nemogoče igre, da bi ukanili to ubogo ljudstvo. In kot pravnika me je sram, da smo danes dobili po prebranem referatu program na mizo, da smo omejili pravico poslancev do govora in mislim, da če se bo še enkrat zgodilo, da bomo imeli konstruktivno nezaupnico, da bomo glasovali po telefonu. Če ni to sramota za parlament to, da se izniči temeljna pravica poslancev, da govorí prosto v parlamentu. In drugo, da ima poslanec pravico do priprave na sejo in konzultacijo v svoji volilni bazi.

Danes je točno dve leti, odkar je bil drugi krog volitev v Zbor občin. Veliko težkega smo doživelji in tudi veliko lepega smo doživelji. Vendar to, kar zdaj doživljamo, produceralno igro, ki ima temeljni namen prinesi resnico, prinesi prava dejstva. Procesni predpisi so namenjeni iskanju resnice in so izjemno komplikirani. Današnji kandidat je za razliko od prejšnjih dveh izjema v tem, da je predložil vsaj v sredstvih obveščanja sestavo Vlade. Nekaj je bilo že ocen o ministrih, zlasti mislim na dr. Purnata. Mislim pa, da je ta vlada in koncept, ki nam je ponuden, sposobna vladati v Kavkazu, v Albaniji. To ni slovenska vlada. Ta vlada je univerzalna, ki nima korenin, nima temeljev, nima cementa. Ta vlada se dela za rešiteljico. Mi ne rabimo rešiteljev, mi rabimo sodelavce, ki bodo skupaj z nami sodelovali in reševali tekoče probleme. Tako vlado imamo. In Demosov klub je od prve konstruktivne nezaupnice dalje enoten kot eden, da ne podpiramo nobenega novega kandidata, ampak se zavzemamo za čim hitrejše volitve. To je skupna točka nas vseh. In če dovoli dr. Drnovšek, ki ga nisem imel še čast videti, še manj pa govoriti z njim, če mi lahko odgovori samo na tole vprašanje. Kako bi v primeru izvolitve uspel ohraniti enotnost politične in upravne usmeritve Vlade in usklajevati delo ministrstev, ko je že danes jasno, da je njegov koncept zunanje politike precej drugačen od koncepta dr. Rupla? Kako si zamišlja izvajati, kar je bilo meni izjemno simpatično, pomorsko usmeritev slovenske države, ko so vodilni predstavniki njegove stranke v ostrem konfliktu s tako usmeritvijo? Ko je zunanje ministrstvo na jasnih principih, da ni sposobno formirati svoje volje za pogovore s sosedji o normalni pravični meji. Ko ni sposobno uveljaviti statusa quo pomorske države in odprtosti naših meja. Ko je krivda, čista krivda, na strani zunanjega ministra, da danes naši ribiči stojijo; 119 ribičev stoji. Zaradi ignorance in ignorance ministra za pomorstvo republike Hrvaške.

Končno, največja zasluga se je danes pripisala dr. Drnovšku, da smo z olajšanjem dočakali trimesečni rok odhoda JLA iz Kopra. Tukaj je bilo malo disonance med predsednikom predsedstva in dr. Drnovškom, kdo bo na lestvici višji glede tega izjemno pomembnega dogodka. Pojdimo malo v zgodovino. Zdi se mi, da je že leta 1917 ali 1918 znani politik, srbski Pašić, predlagal tedanjim slovenskim voditeljem, da naj ne hodijo v Jugoslavijo. Da Srbija nima interesa na Slovenijo. Srbija vendar ne

more obvladati Jugoslavije. To je tisti temeljni razlog, da je Adžić, general Adžić spoznal, ne naši politiki, da se mora vojska umakniti iz Slovenije, da bi bila sposobna uničiti Hrvaško in zdaj dokončno Bosno. Torej, daleč od tega, da bi jaz zanikal ali zmanjšal usluge, toda treba je biti relativen, treba je biti pošten do svojih zaslug in zlasti do svojih volivcev. Zato bi prosil vse eventualne bodoče kandidate, tukaj imamo še gospo Lavtižarjevo, imamo še predhodnega kandidata, umirite žogo, pustite nas delati, da sprejmemo lastninsko zakonodajo in volilni sistem, in da ljudstvu damo besedo in ne, da se tukaj prepiramo. Hvala Lepa.

PREDSEDNIK DR. FRANCE BUČAR: Hvala lepa. Besedo ima Angelca Žerovnik.

MAG. ANGELCA ŽEROVNIK: Spoštovano predsedstvo, spoštovani poslanci in poslanke, spoštovani gostje, spoštovan pa tudi kandidat za mandatarja, ki ste trenutno na prangarju ali sramotilnem stebru. Od vlade vedno zahtevamo napisane predloge. Napisane programe. To gospod dr. Drnovšek, da nam niste predhodno napisali niti programa, niste nam nakazali politične usmeritve, to jemljem kot žalitev in poniževanje parlamenta in volivcev, ki vam še niso mogli dati svojega glasu. Da nekoga izberemo za voditelja, nam mora le-ta pokazati pot, pokazati nam mora smer, da bomo vedeli, kam naj gremo. Vi pa ste to opravili za vogali, za zaprtimi vrati. Zakaj gospod Drnovšek? Kako boste odpravili nesoglasja v vladi, ki jih v tem času ni moč preseči. Dobri medčloveški odnosi so sen tisočletij. Za razrešitev nesoglasij pa ste nam obljudili posebna pooblastila za Vlado. V javnih medijih je bilo marsikaj zapisanega. Toda to moram pripisati vam, gospod Drnovšek, kajti naši novinarji so izjemno ustvarjalni in cenim njihovo ustvarjalnost in njihov ustvarjalni prispevek, ki pa seveda ni vaš prispevek. Kako naj vem, da ste pravi mandatar? Saj ste v pozneje zapisanih vrsticah izpustili družbene dejavnosti, da niso vredne vsaj enega stavka. Ne znanost, ne šolstvo, ne zdravstvo, ne kultura, ne vsa druga področja, ki sodijo v družbene dejavnosti. Ljudski pregovor pravi: "Pomilujte ljudi, ki odslavljajo svoje voditelje samo zato, da bi lahko z nagovori in nepokorsčino sprejemali nove voditelje". S tem zaključujem in seveda podpreti vaše kandidature ne morem. Hvala.

PREDSEDNIK DR. FRANCE BUČAR: Hvala lepa. Besedo ima Franco Juri.

FRANCO JURI: Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci! Vse kaže, da so kljub splošnemu negodovanju dela tega cenjenega zbora postale te skupne seje za izglasovanje konstruktivne nezaupnice najbolj priljubljena rubrika za poslance kluba Demosa, vsaj sodeč po številu udeleženih poslancev. Veliko nastopajočih in njihovih ugovorov kandidiranju dr. Drnovška je predvsem ugotavljanje političnih namenov predlagateljev konstruktivne nezaupnice. Drugi, ponavljajoč stereotip oziroma stereotipni ugovor in nekoliko zvitejši je domnevna nesmiselnost nove vlade za razmeroma kratko obdobje do volitev. Pri drugih je bilo

slišati veliko vehemendnih ideooloških in celo osebnih diskvalifikacij ter predvsem demagoških in zato neprepričljivih puščic, ki govore kvečjemu o njihovih strelcih. Skratka, bili smo priče še enkrat scenarijem, ki smo jih doživljali že na drugih tovrstnih sejah. Ker si marsikdo beli glavo z vprašanjem o političnosti oziroma nepolitičnosti te vlade in tega poskusa, da bi sedanjo vlado zamenjali, je potrebno odgovoriti jasno in nedvoumno. Zamenjava vlade je vedno, tudi danes, eminentno politične narave. Ker politična je tudi kriza, ki paralizira sedanjo vlado gospoda Peterleta. Da politična blokada v koaliciji, ki je ni več, oziroma ki je v manjšini, pogojuje družbeno in gospodarsko krizo nasploh, je vsem nam poslancem in javnosti povsem jasno.

Nekdo je rekel danes, da gre predvsem za boj za oblast. Naj mi kolega, mislim, da je bil kolega Tomažič, ki je to prvič izrekel, pojasni drugače smisel vztrajanja sedanje vlade, da ostane na oblasti, kljub svoji manjšinskosti. Naj mi ti isti poslanci povedo, kaj sta pravzaprav politika in parlamentarna demokracija, če ne boj za oblast. No, kljub temu in ne glede na to posredno priznanje, da gre danes tudi za boj za oblast, lahko ugotovimo, da bi bila nova alternativna vlada gospoda Drnovška precej manj politična ali vsaj manj spolitizirana, kot sedanja Peterletova vlada. V svoji pluralnosti je več poslancev opozarjalo na neskladnost strank, ki so se dogovorile za ta poskus. Jaz mislim, da je ta sum pravzaprav tisti dokaz, da gre za pluralno stranko, torej ne gre za LDS-ovsko ali za kakšno levičarsko ali centristično stranko, ampak gre za stranko, ki računa na podporo različnih političnih usmeritev. Mislim, da je prav ta edina garancija, edino jamstvo, da ne bo prevladala ena teza, ena monolitnost, kot se sedaj dogaja v Peterletovi vladi, in to v manjšini, s podporo tako imenovanega fantomskega kluba Demosa, ki izbere nekaj poslancev in potem nastopa kot nekakšna mega stranka seveda vedno v imenu ljudstva, vedno v imenu naroda. Vemo, da je to zelo poceni demagogija. Zato se ne bi spuščal v polemiko s svojim cenjenim kolegom Starmanom.

Mislim, da je bilo danes vseeno premalo govora o gospodarskem vidiku krize, ki je politična, je pa tudi gospodarska in družbena in dejstvo je, da s tako vlado, kot jo imamo danes, ne glede na poslovnost tega ali onega ministra, mi ne moremo jamčiti partnerjem, sogovornikom, ljudem, ki bi vlagali, govorim o domačih partnerjih in o tujih partnerjih, nobene prave gospodarske in politične stabilnosti. Ker vlada, ki bo naletela stalno na blokado, na večinsko opozicijo, je vlada, ki v šestih mesecih lahko le poglablja krizo in ne ponudi ustreznih rešitev.

Na koncu, če imam še kakšno minuto, bi se ustavil pri nesporazumu. Stalno se ponavlja očitek, da je gospod Drnovšek govoril o posebnih pooblastilih. Jaz bi še enkrat na kratko prebral citat. Gre: "Če bom ocenil, da bodo potrebne hitre in odločne poteze za uskladitev proračunske politike in javnih izdatkov v celoti z gibanji na ostalih področjih, bom zahteval posebna pooblastila vladi." Jaz cenim to korektnost gospoda Drnovška. Gospod Drnovšek si je upal povedati, da če bo to potrebno v zvezi s proračunom, ne gre za izjemne razmere, ne gre za nič navadnega, ampak za normalno prakso, ki jo lahko zahteva predsednik vlade od parlamenta, parlament pa je prost ali taka

pooblastila dovoli ali ne, ampak bi rad opozoril na to, da ko gospod Drnovšek to danes najavlja to možnost, se je večkrat zgodilo, da si je gospod Peterle in Peterletova vlada si taka pooblastila vzela brez dovoljenja tega parlamenta. Ne bom govoril o aferi Slovenec, pa o igricah okrog proračuna in nemenski uporabi proračunskih sredstev. Vsem je znano, kaj je delala ta vlada. Taka pooblastila si je vzela brez našega dovoljenja.

PREDSEDNIK DR. FRANCE BUČAR: Hvala lepa. Besedo ima Cveto Gradišar.

DR. CVETKO GRADIŠAR: Spoštovano predsedstvo, spoštovani kolegi! Sem za vsak vsebinski, realno obetaven program, ali prihaja z leve ali z desne strani ali od zgoraj ali od spodaj. Tvegal bom tudi strankarsko pasivnost ali omlednost, pa tudi srboritost, ki je tako v navadi in razvadi v našem parlamentu. Torej, vzdržal se bom za imenovanje kandidata mandatarja. Dolžan sem še opravičilo za predsedstvo, ki sem mu večkrat rekel, da me spominja na parfumirano lakirnico - politično leporečje. Vlada kot razglašen orkester muzikalnih posameznikov, parlament kot skregana čreda. Vendar tudi v tem parlamentu se kaže svetloba na koncu tunela politične krize. Predlog za odstop gospoda Voljča in Tanciga kaže na pokončnost naših kolegov, ki bi jim zelo rad sledil tudi sam, da se ustavi ta nori vrtiljak in da sestopim, ker se teh igric enostavno ne grem več, če ne morem izskočiti iz kože. Vloga javnega delavca, v katero nehote kot v politiki tudi padem, pa je seveda v znamenju zaščitnega znaka pisoarja in predpražnika javnega mnenja.

Blokade so takšne in drugačne, vendar zakaj? Največ zaradi odsotnosti, da bi nekateri zagreti politično ambiciozni in ostali strankarski veljaki odkrili sami cepivo in se cepili proti strankarski politični steklini. V parlamentu pogovor s kolegom iz LDS v našem zboru, se strinjam, da je žal v parlamentu, v tem, ne pa v bodočem, preveč uradnikov in premalo gospodarjev. Nimamo pa herbicida zoper zimzelene birokrate. Vitalna gospodarska vprašanja in kost v zvezi s temi vitalnimi razvojnimi vprašanji seveda ni predmet za grjanje uradnikov, ampak tistih, ki poznavajo ta problem. Preveč je idealiziranosti in preveč je strankarskega, ideološkega strupa, preveč brazgotin preteklih travm; kjer se nasilno hoče ustoličiti nespamet, mora pamet abducirati od sramu. Posledica pa je veseljska beda in kriza, v kateri se nahajamo. Dovolj je frnikulanja in kupčkanja s človeškimi usodami, političnim kameleonstvom, meštarstvom z odrešeniki, namesto osvobajanja vseh človeških produktivnih ustvarjalnih potencialov.

Rad bi poskusil pobrati čast in dostojanstvo tudi mojega predsednika države in novega kandidata, mandatarja - gospoda Drnovška. Neki neodgovorni in zlonamerni državljan mi je dejal sledeče: pri novem mandatorskem kandidatu gre za srečno naključje za umik predsedniškemu tekmeču na bodočih predsedniških volitvah države. Novi kandidat mandatarja naj bi prevzel vlogo žrtvovanega jagnjeta na kriznem in strankarskem oltarju in obenem še za obdukcijo, telesno in duhovno, na živem premierovem telesu, preko mogoče nekaterih srboritih mlajših političnih janičarjev. Potrpljenje ljudi, tako volivcev kot davkoplačevalcev, pa seveda

ni brezmejno. Vsekakor ne zaradi strahospoštovanja razmajene oblasti, niti ne zaradi preplašenosti razsula družbe, ampak zaradi preproste zdrave ljudske pameti, ki je odgovorni od zgoraj navzdol ne zmorejo ali ne zmoremo. Če hočeš se dvigniti v življenu, preprosta življenjska filozofija - moraš prej pasti. Pravi odgovor na stara vprašanja, sedaj že stara, novih in novih mandatorjev, novega razvojnega ciklusa, nove vlade - so nova vprašanja novih volitev. Sanse bodo imele samo neprodane in nekarambolirane duše. Torej ljudje od dobre volje in pravega znanja. Hvala.

FRANC OGRIS: Spoštovani! Ko sem zadnje čase prisiljen gledati in doživljati to nadaljevanje, ki ji ni videti konca, sem se odločil, da se tudi sam pridružim tej igrici - kdo se boji črnega moža; oziroma, da tudi sam vržem kakšno kost v ta čuden lonec, ki ga bomo na koncu tako ali tako morali sami pojesti. Včasih sem si predstavljal, da je za ukvarjanje s politiko bolj potrebna modrost kot znanje. Že nekaj časa pa opažam, da je celo oboje dosti premalo. Nujno potrebne in zelo cenjene so postale tudi nekatere druge čednosti kot na primer sprenevedavost, računskost, pritlehnost in podobno. Škoda! Kakor mi je bilo ob osamosvojitvenih korakih nekako prijetno pri srcu, da imam možnost sodelovati v tem parlamentu, tako mi je zadnje čase postalo bivanje tukaj zelo mučno in silno neprijetno. Pred kom? Ne pred samim seboj, temveč pred volilci, ki so nam zaupali odgovornost, da se lotimo in speljemo tisto, o čemer so sanjali naši dedje. Ob volitvah si ljudje tudi niso predstavljali prihodnosti kratkomalo kot nadaljevanje neke preteklosti ali preživelosti, ampak kot povsem novi začetek. Svojega upanja niso izpeljevali iz izkušenj, zato obsega njihovo odprtost tudi pripravljenost soočiti se z vsemi nastajajočimi problemi in težavami.

Zadnje mesece pa so se začele dogajati kaj čudne stvari. Kot da je ura že polnoči, so začeli snemati maske politični tehnologi, ki se zbirajo v svojih kovačijah in kujejo nove programe in nova orodja, pri tem pa ne pozabljam nenehno poudariti demokratičnost svojih ciljev, sredstev in postopkov. V parlamentu ne vidijo več ljudstva. Vlado hočejo zamenjati z oblastjo, ljudem pa odvzeti njim pripadajočo prihodnost in preprečiti, da bi ustvarili svojo lastno zgodovino. Še več. Ljudi hočejo spet stlačiti v vlogo objekta in sredstev, ki naj uresničijo zgodovino nekomu drugemu. Zato se sprašujem, ali ni nesmiselno, da bi takšni bolj ali manj odtujeni ljudje hoteli vladati tej prihodnosti, ki ni njihova.

Še nekaj bi omenil. V vseh teh postopkih predlaganja novih mandatarjev, se mi čedalje bolj potrjuje nek obrazec, ki prav danes dobiva še jasnejšo podobo. S tem obrazcem se je namreč pred nekaj leti pravzaprav začelo. Ali ni bil takrat izvoljen gospod Drnovšek predvsem zato, ker nismo bili za gospoda Bulca? Morda je bil ta obrazec takrat naključje, toda danes je postal rutina. Današnja kandidatura mi prinaša še eno novo spoznanje oziroma bolj zavedanje, ki sem ga v zadnjih dneh srečal tudi pri svojih volivcih. Ob nekaterih zadnjih potezah je gospod Drnovšek pozabil na previdnost, ki je bila zanj nekako zelo značilna in to ga je razkrilo. Zato mu je od včeraj dalje začela padati cena, na

kar ne bo več vplival niti izid današnjega glasovanja. Naj končam - ževel bi, da se bolj kot v nezaupnicah pogovarjali, delali in gradili na zaupanju vase, medsebojnem zaupanju in predvsem na zaupanju ljudi. Ne bi namreč rad, da bi naše delo končali z grenkim občutkom - ustvaril sem vodo, pa mi je spolzela med prsti.

PREDSEDNIK DR. FRANCE BUČAR: Alojzij Metelko.

ALOZIJE METELKO: Spoštovani poslanci, kolegi! Ker ni novega predstavnika oziroma mandatarja za novo vlado, bom samo obrazložil svoj glas. Glasoval bom proti konstruktivni nezaupnici oziroma ne bom glasoval za novega mandatarja. To pa zaradi tega, ker smatram, da ni s svojim programom ponudil popolnoma nič takega, česar ta vlada že ne bi izvajala. Nasprotno, ponudil je še bistveno manj. Ker sem pa že pred mikrofonom, bom pa svoj glas obrazložil še s tem, da bom kratek. To pa zaradi tega, ker so mi volivci naročili: Lepo vas prosimo, bodite kratki, končajte s to nezaupnico, s tem glasovanjem, vsaj do teh ur zvečer, da bomo lahko šli krave molst. Ker s prejšnjim glasovanjem so bile krave nepomolžene, živila nenakrmljena, polja neobdelana in ne smemo si privoščiti še enega takega posta. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. FRANCE BUČAR: Tomaž Pavšič. Se odpoveduje. Dr. Peter Glavič.

DR. PETER GLAVIČ: Spoštovani! V imenu poštenja in etike bi rad odgovoril na nekaj stvari, še posebej zato in zaradi tega, ker sem neobremenjen s takšno ali drugačno preteklostjo, to lahko povem. Oba finančna ministra in oba gospodarska podpredsednika sta zatrdila, da je bila LDS zelo koristna pri stabilizaciji našega gospodarstva in mislim, da so očitki o neresnosti stranke, ki so bili izrečeni, milo rečeno, na zelo trhlih nogah. ZSMS je naredila za prehod iz enega na večstrankarski sistem več, kot večina tukaj prisotnih strank. In med njimi je bila tudi inkubator marsikatere od teh strank, tudi SLS.

V obrambo mandatarja bi rad rekел to, da je bil on predsednik Predsedstva Jugoslavije od maja 1989 do maja 1990. V tem času je bil izdelan stabilizacijski program, sprejet na decembrskem zasedanju in ta je rezultiral v doslej najboljšem poskušu gospodarske reforme, ki je pripeljala do ničelne inflacije v juniju leta 1990. Žal je dr. Drnovšek moral maja 1990 prepustiti mesto dr. Joviću in s tem seveda so bili že maja izplačani novi večji dohodki za vojsko in potem se je program rušil zelo hitro in avgusta je že prišlo do hladovne revolucije, kot veste, na Hrvaškem. Pred tem, torej v času njegovega mandatarstva, so bile še realne možnosti za miren prehod v demokracijo in za vključevanje v Evropo. Tudi njegov predčasen prihod ali pa prilet iz ZDA v ta parlament sem jaz doživeljal kot veliko podporo takratnim demokratičnim procesom, ki je bila napravljena navkljub članom predsedstva in navkljub jugoslovanski armadi in navkljub ZK.

Ne gre za to, da bi bila nevarnost bodisi klerikalizma bodisi fašizma, kot je bilo v tem parlamentu večkrat izrečeno.

Gre za pojav tradicionalizma, ki je bil lepo opisan v eni izmed številk Dela: "Program, ki je usmerjen v preteklost, ki časti hierarhijo, avtoriteto, podložnost, kjer je pomembno, kdo si in od kod prihajaš, ki plačuje za zvestobe in ki vrača fevdalne pravice. In ta razvoj ni nič manj nevaren, kot bi bil razvoj totalitarizma." Zato je seveda očitek v tem, da moramo iz te prehodne faze čimprej preiti v moderne evropske stranke in ravnati tako, kot ravnajo te stranke. Ponudba, ki je pred nami, ni komunistična, ampak je socialno demokratska in liberalno demokratska koalicija, taka, kot je bila na oblasti predzadnja vlada v Zvezni republiki Nemčiji, kot je oblast marsikje v razvitem svetu in ravno recimo, liberalna demokracija vodi Japonsko že od leta 1945. SDP se je izkazala tako pri sestopanju z oblasti kot v sedanjem dveletnem parlamentarnem delu kot demokratična stranka, vredna vsega spoštovanja in zaupanja, tako kot je zame tudi Slovenska krščanska demokracija, Slovenska ljudska stranka ali Narodna demokratska stranka. Ne nazadnje je treba reči, da je dr. Drnovšek prav slovenski krščanski demokraciji ponudil sodelovanje v prehodni vladi do volitev.

Riziko, ki se postavlja pred nas s sedanjo izvolitvijo, je majhen. Koristi so lahko velike. Če bo vlada res slaba, kot se nekateri bojite, bo pač pol leta hitro minilo in ne bo kakšne večje škode. Na volitvah bomo lahko postavili ali pa boste lahko postavili drugo vlado. Sedanja politika "le se pase", ki jo izvaja sedanja vlada, ne bo napravila tudi nič kaj revolucionarnega (Vmes predsednik: Pet minut je minilo.) Če bo pa delala dobro, bo pač delala štiri in pol leta in bo odpadlo vse, kar ji sedaj očitamo ali pa očitate. Še tole. Če bo dr. Drnovšek izvoljen, računam, da mu boste nasprotniki nudili enako podporo, kot smo jo nudili mi Demosovi vladi leto in pol, ali pa vsaj, da ji boste dali to, kar je v vsaki demokraciji, to je 100 dni za to, da pokaže kaj zmore. Hvala.

PREDSEDNIK DR. FRANCE BUČAR: Hvala lepa. Tone Kramarič.

TONE KRAMARIČ: Spoštovano predsedstvo, spoštovani kolegi, spoštovani mandatar! Pred nami je tretji poizkus o glasovanju konstruktivne nezaupnice Vladi. Glede na dejstva, ki smo jim priče, me položaj ne preseneča. Če se vrnemo v obdobje prve slovenske države Karantanije, so bile volitve vsako leto. Ko so karantanski plemiči volili izmed sebe kneza, so prav gotovo izbrali tistega, ki bi bil sposoben v tako kratkem času uresničiti potrebe prebivalcev. Vrnimo se v naš čas. Živimo v novi državi, katere močne temelje smo zgradili lani z namenom, da bi v njej lepše živelji, boljše in lepše življenje pa pričakujejo tudi naši volivci sedaj. Pravijo, da nas niso izbrali zato, da bomo mašilo TV programa in časopisnih stolpcev. Od nas pričakujejo konkrette rešitve. Pri odločitvah v parlamentu nam tudi bog ne bo pomagal, ne nam poslancem, ne predsedniku vlade. V Skupščini je treba samo delati. Sklicevati se na vsemogočnega v politiki je nesmisel. Ta pripada ljudem. V Sloveniji je 90% krščanskega prebivalstva in okrog 10% prebivalcev drugih ver. Vsi pa tudi niso volili samo

eno stranko ali niso samo člani ene politične stranke, zato je takšno barantanje z njim neprimerno.

Moti me, da še kar naprej poslušamo, da je potrebno zamenjati parlament, ljudstvo in ne vlado. S tem se strinja tudi vlada sama in dokazuje svoje prepričanje in pravilnost odločitve s podpisi ministrov. To je nonsens. Ministri v vladi res lahko podpirajo ministrskega predsednika in so mu vdani, delati pa morajo v korist državljanov in po črki zakona. Ali niso pred nami celo zaprisegli? Zaradi stabilnosti našega političnega sistema se vedno bolj zavzemam za uveljavitev načela tripartitnosti. Sredinski blok bo moral doseči umiritev stanja in odločanje prenesti na povprečno populacijo ljudi. Doseči bo moral uveljavitev pluralnosti pri oblikovanju mnenj in odločitev. Izključiti bo moral vsako novo možnost nastanka revolucionarnih dejanj, revolucij, ki bi se s precejšnjo verjetnostjo lahko udejanila, če ne bomo v celotni družbi glavnih problemov sposobni sproti reševati.

Kot demokrat in učitelj pa bi se rad dotaknil konkretnega primera, ki iz načela pluralnosti ni sprejemljiv. V prihodnjem šolskem letu bo v Ljubljani pričela z delom eksperimentalna "wardorfska" šola. Na Dunaju se že izobražuje šestnajst učiteljev ter po eden v Angliji in Nemčiji. Za njimi pa se bodo novi učitelji še usposabljali doma. In kje je problem? Strokovni svet za vzgojo in izobraževanje je že rekel, da za prve štiri razrede osnovne šole. S tem je zaprl možnost alternativnega izobraževanja otrok na drugih projektih. Izobraževanje samo je pomemben in permanenten proces za našo državo, ki bo pravo mesto v pravem pomenu besede šele dobila. Na žalost pa ugotavljam, da se preveč naslanjam na avstrijski model izobraževanja, ki je v organizacijskem pogledu v primerjavi z ostalimi državami tog in zastarel. Vpeljati samo "waldorfsko" šolo v naš sistem, je po mnenju stroke nedopustno. Zlasti: učiteljem po dveh mesecih izobraževanja daje naziv profesor, šola je bolj ali manj zaprtega tipa. Izhaja iz samostanske šole, pri nekaterih predmetih učitelji uporabljajo aritmijo, v celotnem 10-letnem šolanju se morajo otroci učiti inštrumenta. V pravih waldorfskih vrtcih in šolah otroci v dogovoru s starši ne smejo v šoli in doma gledati TV programa.

Naši mladini se pišejo težki časi. Svetle bodočnosti še dolgo ne bodo videli. Probleme občutijo starši in dijaki srednjih šol, ki ne vidijo rešitve v nadalnjem izobraževanju. Ministrstvo za šolstvo in šport zapira smeri, ukinja oddelke in prepušča mladino cesti. Ne pomaga niti javni protest Neodvisnosti konfederacije novih sindikatov gorenjske regije. Nezaupanje v pravilnost odločitev se čedalje močneje kaže v vrstah predavateljskega kadra. Ravnatelji osnovnih šol so preko časopisa opozorili širšo javnost o aktualnih problemih prenove šolstva. Prihaja do vedno večjih organizacijskih, upravnih in finančnih prvin (vmes opozorilo predsednika: Čas se vam je iztekel.), ki so posledica slabega projekta. Izobraževalni sistem, ki se sistemsko ne posodablja in ne prilagaja potrebam države, se bo lahko sesul. Da je problem res kritičen, je dokaz ta, da pedagoški delavci zahtevajo nazaj dr. Srečka Zakrajska na krmilo zavoda. Želim, da bi gospod mandatar ob eventualnem sprejemu tudi zastopal naša stališča. Hvala.

PREDSEDNIK DR. FRANCE BUČAR: Hvala lepa. Spomenka Hribar.

MAG. SPOMENKA HRIBAR: Hvala lepa za besedo. Spoštovano predsedstvo, spoštovani kolegi in kolegice! Demokrati smo skupaj s skupino 4 plus 1 seveda imeli resen namen z našim nastopom z mandatarjem Igorjem Bavčarjem. Tako je lahko gospod Peršak izjavil, da v primeru, če Bavčar ne bo izvoljen, ni nujno, da bomo podprli dr. Drnovška. Torej to, kako je citiral njegove besede gospod Tomažič, to ne drži, kar je mogoče preveriti v magnetogramu. Toda po padcu oziroma neizvolitvi Bavčarja, smo morali resno premisliti, kako ravnati glede na to, kako živimo. Glede na nujo, glede na stisko, v kateri smo, ekonomsko, duhovno, politično. Zato smo sklenili, da bomo dr. Drnovška podprli. Ta nuja, ki sem jo omenila, ni le v tem, da je treba zaustaviti desnico, kakor je z užitkom tukaj ponavljal gospod Tomažič, ampak prvenstveno v tem, da je življenje naših ljudi vsak dan slabše. S številkami se lahko operira gor ali dol, številke so številke, ljudje pa na lastni koži občutijo, kako živijo.

Tretji razlog je v tem, da je ta stiska, tudi ekonom-ska, posledica načina in političnih metod, ki se jih poslužuje desnica. To je lahko razvidno vsakomur, ki hoče videti, je v tem, kako smo oziroma nismo sprejemali zakon o lastninjenju. Najprej je Vlada pol leta zamudila s tem, ker je prinesla drugačen predlog, kot je bil osnutek, sprejet v parlamentu, in potem je s svojo agresivnostjo, ko je na vsak način hotela, da je ravno ta predlog sprejet, zamudila še pol leta. To so dejstva, ki jih lahko preverjamo na stotinah in na tisočih straneh magnetograma naših sej.

Morda še dve besedi o zvestobi in Demosu. Tisti, ki so Demosovo politiko reducirali na desno opcijo, tisti, ki uveljavljajo novo absolutno resnico, so se izneverili velikemu delu, pravim velikemu delu Demosovih volivcev, saj je bil Demos pred volitvami koalicija cele mavrice opcij od desnice do nove oziroma nastajajoče levice. Zdaj tisto, kar je od Demosa ostalo, pa se še vedno oklicuje za Demos, nastopa v imenu celotnega volilnega rezultata, ki ga je dosegel Demos, kar je neligitimo. Sprememba, ki je nastala, in na kar desna opcija ne pristane, je vzrok, da vidijo v ohranitvi Demosa cilj, ne pa zgolj sredstvo za dejansko dosego cilja, ki je ustvariti deželo blaginje državljanov in ljudi svobodnega duha. Glede na ta cilj se Demokrati odločamo za dr. Drnovška kot novega mandatarja, ne pa cilj ohranitve Demosa in njegove oblasti. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. FRANCE BUČAR: Hvala lepa. Stanko Buser.

DR. STANKO BUSER: Spoštovano predsedstvo, cenjeni so-kolegi in spoštovani gospod Drnovšek! Cenjeni gospodarstvenik ste, cenjeni politik. Vem, da nam želite Slovencem dobro. Škoda, da ste dali svoj program le z malenkostno zamudo. Svoje besede, ki jih bom izrekel tukaj za pultom, bi bil rad izrekel vam osebno, ali tudi tistim, ki so vam pomagali sestavljati program. Hočete nas popeljati v boljše gospodarske čase, o tem sploh ne dvomim. Vendar pa veva obadva in vsi vemo, narod, ki hoče uspeti

gospodarsko, mora biti vzgojen, šolan in zdrav. Izredno mi je žal, kar je ugotovila že ga. Žerovnikova, da ste vendar pozabili navesti v svojem programu vsaj besedo o vzgoji, šolstvu, raziskovanju, znanosti, kulturi in zdravstvu. In nenazadnje tudi o kmetijstvu in gozdarstvu. Ker ste v svoji 8. točki, na kar sem ponosen, omenili tudi ekologijo, omenili ekološko usmerjeno gospodarstvo, zato menim, da niste zgolj pozabili tudi teh disciplin, ki so prav tako pomembne za gospodarstvo, kot tudi ekologija, za katero sem srčno vesel, da je v vašem urniku morebitnega bodočega predsednika Izvršnega sveta. Če boste postali to, seveda bom sodeloval, zelo rad. No v drugi točki svojega programa pravite naslednje. "Zavzel se bom, da z različnimi interesi usklajen koncept lastninske preobrazbe končno zaživi in doživi hitro praktično uporabo."

Gospod Drnovšek, ali ste seznanjeni s tem, da mnogi tisti, ki se danes zaklinjajo na vas in ki vam želijo dobro in ki vam izrekajo zvestobo, so v tej skupščini glasovali proti lastninski zakonodaji? Žal mi je, moram vam to povedati. Nikogar s tega mesta ne obsojam, njegova volja - njegov svet. Ali morda mislite, da ne boste imeli tudi zavoljo tega tudi med tistimi težave in ne boste mogli morda opraviti tistega, kar bi lahko in radi.

V svoji 3. točki svojega programa na 3. strani pravite, da bi naj celo, če bi bilo potrebno, prišlo celo do spremembe nekaterih zakonov. Upam, in to ja upam, da to, verjetno ja ne teh, ki so bili zelo težko in še ne docela v tem parlamentu sprejeti. Gospod Drnovšek, kot znanstvenik in kot pedagog oprostite, ker ste pozabili tisto, o znanosti in vse to vstaviti v svoj program in morda je to bil kratek spodrsljaj. Lahko to verjamem, lahko pa tudi ne. Sedanja Vlada te stvari že rešuje več ali manj uspešno. Zato ji moram v temu pogledu dati prednost. In oprostite mi, da če bi prišlo do spreminjanj tistih majčkenih korakov v lastninski zakonodaji, ne bi rad videl, da bi se srečala za tem pultom in v tej dvorani kot človek s človekom, ki ne želi tega, da se spreminjajo ti programi oz. ta zakonodaja. Zato mi nikar ne zamerite, če danes ne bom glasoval za vas. Ponovno vam rečem: vsekakor, če boste postali predsednik Izvršnega sveta, vedno bom pa rad takrat sodeloval. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. FRANCE BUČAR: Hvala lepa. Janez Žampa.

JANEZ ŽAMPA: Spoštovano predsedstvo, spoštovane zbrani poslanci in drugi gosti! Visoko spoštovani gospod dr. mandatar! Obrazložil bom seveda svoj glas. Gospod, vi ste nam dali ta program, takšen, kakršen je. Žal, zbolelo me je, ko nisem niti enega stavka v tem programu prebral o slovenskem kmetijstvu, o slovenskem agrarnem prostoru, kateri daje več kot 80% hrane vsem nam Slovencem. In da ti ljudje, ki na tej grudi delajo in moji vrstniki, ki prav v tem trenutku drvijo po naših njivah, rahljajo našo zemljo, da bi nam dala košček kruha, vi kot naš novi mandatar, ki se ponujate, niti enega stavka nimate za nas. Kako se naj potem kot kmet, kot slovenski kmet, v imenu tistih, ki sedaj prav imajo rosno čelo že v poznih urah, sem prepričan, da so vsi moji vrstniki še na njivah, na poljih in vinogradih, pa dam svoj glas

za nekega vladarja, ki niti enega stavka nima? Še nekaj več gospod dr. Resnica je samo ena. V naši vasi je bil star kmet, pa je rekel vedno takole. Veš, če si pozabil na rojstno grudo, si pozabil na sebe in na svoj narod. Hvala.

PREDSEDNIK DR. FRANCE BUČAR: Hvala lepa. Štefan Kociper.

ŠTEFAN KOCIPER: Spoštovano predsedstvo, spoštovane poslanke in poslanci! Bilo je že mnogo, preveč poetičnih, literarnih, praktičnih in tudi dramatičnih besed. Teh prav gotovo v bran obstanka demokracije in mlaude suverene države več ne potrebujemo. Potrebujemo le še odločnejših korakov, seveda s prenovljeno Peterletovo vlado, ker le teh korakov namreč ni mogoče storiti s svinčenimi čevlji opozicijskih ministrov v lastni vladi. Živimo vroče, celo pregreto politično obdobje.

Danes po dveh dobrih letih od prvih, recimo jim skoraj že demokratičnih volitev, potem ko se je po 45 letih sesulo komunistično enoumje, lahko ugotovimo v tej pregreti skupščinski areni, da smo že pred veliko nočjo dočakali še zadnje izredno pomembno in nad vse ohrabrujoče, če ne celo odločilno mednarodno dejstvo. Mednarodno priznanje od vzvišene ekonomske velesile, Združenih držav Amerike. Po številnih naletih vseh mogočih mandatarjev, ki so imeli očitno edini cilj zaustaviti naglo kotaleče se kolo demokracije, popolne suverenosti mlaude države in začetka gospodarskega vzpona, je sicer Vladi Lojzeta Peterleta ostalo in ostaja nekaj okruškov in razmetanega inventarja v narodovi hiši. Vendar številnih zgodovinskih dosežkov te vlade, ki ji slovenski krščanski demokrati načeljujemo, se ne bo dalo nikoli več izbrisati iz zgodovine. Seveda po ljudski modrosti se brez muje niti čevelj ne obuje, kaj šele dela čisto nova in v mednarodnih odnosih popolnoma enakopravna in trdna država.

Mnogi vrhunski ekonomske strokovnjaki iz strank, ki so poizkušale in še danes poizkušajo spodnesti, zrušiti to vlado, so napovedovali mnogo višji davek za izkopavanje izpod kremljev jugoslovanske pošasti, ki še vedno grozljivo krvavo straši po Bosni in Hercegovini in sosedni Hrvaški. Kajpak ga ni Slovenca, Slovenke, ki ne bi sam jasno uvidela in čutila prednosti dosežkov slovenske politike in v primerjavi z drugimi republikami nekdanje Jugoslavije. Treba je tem dosežkom reči samo pravo besedo, ali so to zasluge t. im. Peterletove vlade ali velika zgodovinska krivda. Žal nas skušajo mediji vsak dan sproti največkrat prepričati v tisto, kar je evidentno v nasprotju z resnico. Predlagal bi torej, da to vprašanje že vendarle postavimo volivcem s čimprejšnjimi, sedaj že čisto demokratičnimi volitvami v Državni zbor in tako res demokratično odločimo, kdo naj vlada našemu narodu, ki se sedaj že povelikonočno, pomladansko iz skoraj že poletno dviga z dna. Ne bi bilo prav, da bi bogato jesen obiranja sadežev prepustili tistim, ki mu to ljudstvo tega ni poverilo in ne zaupalo. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. FRANCE BUČAR: Hvala lepa. Ivan Krefl

IVAN KREFL: Spoštovano predsedstvo, spoštovane poslanke in poslanci, spoštovan mandatar oz. kandidat dr. Drnovšek! Program, ki ste ga nam predstavili, je splošen in ne prinaša nič novega. Zavedamo se vsi, da je gospodarski položaj kritičen, da je življenje vsak dan slabše, ampak program, ki ga imamo danes tu vsi na klopi, rešitve ne prinaša. Še posebej, ko sem ta program na hitro prebral, me motijo tri zadeve, in sicer: da je v programu nepričakovani presežek slovenskega gospodarstva v prih dveh mesecih, v programu ocenjen kot negativen. Potem me nadalje moti tudi zadeva glede prejudiciranja proračunskega primanjkljaja. Zato se sprašujem in vas vprašam gospod Drnovšek, na osnovi kakšnih podatkov navajate zgornjo trditev v programu? Verjetno se zavedate, da kandidirate za predsednika vlade, kjer je potrebna strokovna argumentacija za vsako odločitev. Vi pa v svojem programu navajate samo to, kaj boste napravili, ni pa jasno, kako boste to naredili. Kako boste program izvedli. Kako boste racionalizirali svoje delo itn. Na kratko, pred nami je ogromno neznank in v bistvu smo poslanci postavljeni pred zadevo, ki je neznanka z večimi neznankami. Za takšno enačbo poslanci ad hoc, na hitro ne moremo glasovati, kajti zavedamo se odgovornosti, če v programu ni argumentov, da bo zadeva šla na bolje, da se bodo stvari uredile.

Ker sem pa že tu in ker bom sila kratek, bi imel še tudi repliko na trditev gospoda Jurija, ki pravi, da je krivec, da ne prihaja kapital v našo državo, Peterletova vlada. Namreč, povedati moramo drugo resnico. Krivec za to, da ne prihaja kapital v novo državo je nesprejetje lastninske zakonodaje. Sprašujem se, kdo bo od zunanjih kominentov odnosno predstavnikov kapitalov vlagal v državo, kjer se v bistvu ne ve, kdo piše, kdo plača. Jaz takšnega ne poznam. Verjetno, to je moja trditev, v kolikor bi bila lastninska zakonodaja sprejeta pravočasno, se tudi danes ne bi o tem mandatarstvu tukaj pogovarjali in dokazovali drug drugemu, kdo ima prav in kdo nima prav. Upam, da je gospod Drnovšek, ki je bil po neki čudni igri prisiljen v to kandidaturo, premislil, kajti kot strokovnjak na gospodarskem področju se mora zavedati, da v nekaj mesecih, ki so še do volitev, praktično z novo vlado ne more narediti skoraj nič. Hvala.

PREDSEDNIK DR. FRANCE BUČAR: Darja Lavtižar-Bebler.

DARJA LAVTIŽAR-BEBLER: Hvala lepa gospod predsednik. Spoštovani, res se nisem imela namena danes oglašati, ampak ni, da bi človek molče gledal, kako z njegovim imenom po nemarnosti opletajo po skupščinskih klopeh. Gospod Starman je rekel, da bom menda naslednja jaz na vrsti, najbrž je predpostavljal, ena varianta je, da je moj poslanski klub vložil takšen predlog. Zagotavljam mu, da ni. Torej je druga možnost, da je to storil prislovčno trden Demos, ampak verjetno tudi ni. Torej ne bo nič iz tega. Če je žal vam, je žal tudi meni.

Današnja mandatarijada se, četudi boste ugovarjali, se bistveno razlikuje od prejšnjih dveh. Očitno ste jo vzeli zelo za res. Tudi podporniki manjšinske vlade in že to ji daje osebno vrednost, da ne rečem poseben čar. Čudi me, priznati moram, da

ste nekdanji Demosovi veljaki prevzeli doslej naš besednjak. Govorite zaskrbljeno o usodi delavca, ki vas ni zanimala domala dve leti. Sprašujete se, kam bi deli, potem ko ste pred letom zelo jasno citirali velikega Antona in rekli: "I, kjer ste vzeli". Da ne govorim o tem, da se nekateri sprašujete, ali smo res v Butalah. Seveda smo. Le kdo neki je tam pod kovtrom? Pod tem kovtrom smo, žal, vsi in močno prekratek je, da bi lahko skril vso neumnost, zaplankanost in druge naše nemoči, predvsem pa eno veliko bedo in brezperspektivnost.

Rečeno je bilo, da nas je samo 2 milijona. Ja res, ampak smo iz hudiča, to je očitno. Tako kot gospodu Grosu tudi meni ni všeč, da je gospod doktor Drnovšek bil podpisal kot bivši predsednik bivšega Predsedstva bivše SFRJ ukaz o objavi citirane vsebine v tajnem, torej neobjavljenem uradnem, torej neuradnem listu SFRJ. Vse sorte argumentov za in proti gospodu Drnovšku ste navedli. V glavnem se strinjam s tistimi, ki so njemu v prid. Nihče, če se ne motim, pa ni navedel naslednjega, zelo pragmatičnega. Če bi se še tako trudil, bo težko slabši mandatar in predsednik vlade, kot je sedanji. Utegne pa se zgoditi, da bo boljši, celo zelo boljši. Jaz celo verjamem, da bo res. Vredno je poskusiti, mar ne? Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. FRANCE BUČAR: Tone Partljič.

TONE PARTLJIČ: Od mene pričakujete navadno kaj vedrega, ampak tudi to o Butalcih, vendar se moram strinjati s predgovornico, da je današnji pogovor precej drugačen kot prejšnji in svojega poklica dodatnega humorista ne bom sposoben danes tu pred vami pokazati, razen morda v detajlih.

Zadnjič sem gospodu Peterletu zunaj povedal, da danes zadnjikrat glasujem, če se sme temu tako reči, proti njemu, kajti, če ga sedaj nismo sposobni vreči, ko so tako v manjšini njegovi pristaši in se ta velika koalicija nasprotna ni sposobna dogovoriti, potem je on od hudiča in bom potem kar lepo z njim držal, ne bom držal, ampak ne bom več glasoval proti njemu in tudi ne vem, kakšen smisel bi še to imelo. Naj med drugim povem tisto, kar danes ni bilo rečeno in seveda ni noben trden argument za glasovanje, verjamem, ampak moram reči, da imamo pred seboj kandidata, ki se marsikomu zdi čudno zakaj, ampak že kar celo leto in več vodi nekako po priljubljenosti med slovenskim narodom. Zato se mi zdi, da tako bianco in da si teh degradacij, ki jih je danes tu poslušal, ne zasluži.

Tudi moram reči da to, kar smo sedaj dobili na klop - ta službeni list, ga ne bom poskušal komentirati, vendar ga ne štejem za kaj večji argument kot banane. Moram povedati, da je verjetno ta kredit, ki ga ima gospod Drnovšek pri Slovencih, izvira prav iz teh časov. Mi se dobro spominjamo sej Predsedstva Jugoslavije, kjer smo slišali, da je eden proti ali dva proti in smo vedeli, da je to naš Drnovšek proti in ljudje so tudi tako razumeli.

Mislim, da ne bo nobena tragedija, tudi če gospod Drnovšek ne bo izvoljen. Malo večja tragedija morda bo, če bo ostalo, pa tudi to ne bo takšna tragedija - po mojem s tem sploh malo pretiravamo in vedno mislimo, da se bo slovenski narod

zrušil - se ne bo. Jaz se gospoda Peterleta ne bojim niti malo, niti njegovega mandatarstva. Moram pa reči, da sem se danes po enem letu in pol, ko se tukaj tako srečujemo vendarle prestrašil tistih, ki ga branijo. Moram reči, da me je stisnilo pri srcu, da poslanec, ki misli, da mora braniti gospoda Peterleta, primerja intelektualce, ki so odšli iz neke politične naveze drugam, s srbskimi klavci v prebarvanih tankih. Če si to Spomenka Hribar, Rudi Šeligo, Tone Peršak, da jih ne naštrevam, Dimitrij Rupel zaslužijo, oprostite, tu mi pa sapa zastane. Ko rečete, Drnovšek je poskušal s spremembami, mi pa nismo smeli. Ali je Spomenka smela reči - sprava? Ali je smel Janša svojo reč narediti? Spomnim se, oprostite, vas, gospod Tomšič se spomnim, da ste tudi poskušali takrat, kaj prej pa ni bilo lahko. Ampak, prosim, teh intelektualcev; ali je Kocbek smel reči kaj bolj kot vi, da smo pobili domobrance, se mi to zdi, nismo smeli, oprostite, vis-à-vis takšnih osebnosti, ki slovenskemu narodu nekaj pomenijo, imajo svoj opus, imajo kaj pokazati, ki bo za zmeraj ostalo. Tu jih primerjati z nekimi srbskimi klavci, tega se bojim. In ko se mi spominjam nazaj, kako se delimo na protestantizem in protiprotestantizem. Nemogoče, da tako govorimo v parlamentu, kjer je demokracija in bomo glasovali. Po tej logiki so se protestanti in protiprotestanti iztrebljali - ali se bomo mi sedaj začeli, ker se med seboj ne strinjam? Meni se ne zdi pravično kazati in govoriti - moj kolega iz Maribora, ta leva stran. Ja 'kruce fiks', katera leva stran? Prvič se je stranka zelo premešala, drugič smo bili izvoljeni kakor vi in si ne dovolim več tega maltretiranja, da sem nekakšna druga stran zato, ker sem za Drnovško, vi ste pa za Peterleta. Jaz spoštujem to voljo, da ste za njega.

Drnovšku - samo dve stvari bi še rad rekел; Drnovšku ocitate, da ni sestavil programa takšnega in česa vse v tem programu ni. Poslušajte, vsi vemo, kaj bi radi, samo nisem prepričan, da lahko s temi ljudmi to speljemo. Vsi smo nekoč pripovedovali tisti vic o bordelu, kaj je treba menjati, ne bordela pa obrti, treba je menjati tiste, ki tam notri delajo. Jaz mislim, da je to hotel dokazati ravno s tem, da je imenoval nove ljudi in v njegovem predlogu je veliko ljudi iz prejšnje vlade, za katere mi mislimo, da so v redu, tudi jaz osebno in ne vem, zakaj - gospodu Peterletu bi veliko več simpatij imel z njim, če bi zamenjal tiste, za katere je evidentno, ampak se po neki drugi logiki družijo z njim. To je ena stvar.

Drugič, gospodu Drnovšku postavljate vprašanja, kaj boš naredil z neenotno vlado. To vprašanje postavimo Peterletu. Kaj boš naredil z vlado, ki je tako v manjšini v parlamentu? To je treba nekomu drugemu postaviti, ne temu, ki misli, da bo te reči poskusil konsolidirati ali jih ne bo. Skratka, danes je zadnja šansa, resna, da zamenjam vlado, če mislimo, da jo je treba, potem jaz ne bom več glasoval, danes pa bom seveda glasoval za vas. Hvala lepa. Edino obžalujem, za to pa res obžalujem, če bo prejšnja vlada padla, mislim da je res imela velike uspehe v nogometu, potem pa so začeli 'faulat' in ni šlo več naprej.

PREDSEDNIK DR. FRANCE BUČAR: Mirko Krajec.

MIRKO KRAJEC: Spoštovani zbor, spoštovani doktor Drnovšek! Pesti sem držal takrat, ko smo pred leti izvolili naše ljudi v predsedstvo SFRJ, vedel sem in spremjal vaše delo, vendar sedaj mi se zastavlja neko vprašanje in bi prosil, da bi mi na to odgovorili. Namreč, mislim si, da ste si postavili nekako svoje sporno izhodišče. Izhodišče ste si postavili v stranki, ki je blokirala toliko dobrih idej, ki smo jih plasirali ven in ena med njimi je še posebno boleča, kar je bilo rečeno pred dvemi ali tremi meseci, to je, da izglasujemo ugovor vesti za rezerviste. Ta zakon bi ogrozil obrambno sposobnost države, po drugi strani. Če nimamo obrambe, tudi nimamo države. Zato vidim, takrat ste se izrecno vse stranke odrekle tega - od komunistov pa tja do krščanskih demokratov, edino te fame se še ni rešila LDS. Druga zadeva me moti, ker sem videl danes navedbe ministrov na straneh v časopisih in s katerimi že naprej sestavljate neki kabinet, ker pa vsi vemo, da se kabinet sestavlja po določenem mandatarstvu. Tako, da ne bi rad, da bi bil nekdo tukaj opeharjen in bi tukaj rad vedel, kakšno je vaše izhodišče. Postavljam si to vprašanje, da bom čisto kratek, sedaj ne vem, kje in kaj zagovarjate in kakšno je vaše izhodišče. Hvala lepa!

PREDSEDNIK DR. FRANCE BUČAR: Hvala lepa. S tem je lista prijavljenih izčrpana. Za besedo je prosil še predsednik Vlade, gospod Peterle. Prosim!

ALOJZ PETERLE: Spoštovane poslanke in poslanci, cenjeno predsedstvo, spoštovani doktor Drnovšek. Jaz bi najraje rekel samo - glasujmo, ampak mi le žilica ne da, da ne bi izkoristil svojih pet minut. Nastopil bom na nek način nenavadno, ker tudi vsa ta zadeva teče nenavadno. Vlada kot vlada, kot izvršilni organ oblasti ni dobila ničesar v roke, ne s strani mandatarja formalno, niti s strani vodstva Skupščine in na tak način tudi ne more odgovarjati, kot bi se to spodobilo. V normalnih razmerah, kakor razumem take prilike drugod po svetu, se vlada umakne na posvet, če ne že na sejo, se pripravi na obrambo, pripravi argumente in potem usklajeno in urejeno nastopi. Ker tega pač ni bilo, nastopam samo jaz. To se je zgodilo sedaj že tretjič in kar programsko nismo slišali nič novega, programsko tudi skoraj, da ne bom niti govoril. Dovolite samo nekaj kratkih stavkov.

Odklanjam debato o levici, o desnici, z vsemi strašnimi atributimi. Strah me je samo, da bi šli nazaj in zato me zanima precej vprašanje, kako naprej. In za naprej, ta naprej bi morala biti naša skupna skrb, morali bi težiti k sodelovanju ne k obvladovanju. Smo v tako občutljivi in zahtevni razvojni fazi, da je za nas nazadovanje že v tem, če stojimo na mestu in mandatar-ska bolezen nas dobesedno priklepa na ista tla. Kako torej naprej? Tako kot smo tukaj že govorili in kakor smo dokumente razvojne in druge narave že sprejemali, nekateri pa še čakajo na sprejetje. Marsikaj od tega, kar smo tudi danes slišali v razpravi tukaj, je že nekaj časa v Skupščini in ni treba Vlade nagovarjati, da bi začela recimo pripravljati zakon o soupravljanju oziroma o soodločanju.

Izgradnja gospodarskega sistema oziroma nadaljevanje izgradnje tega sistema je seveda ključna zadeva, ne pa izključna.

Enako je treba naprej nadaljevati izvajanje socialnega programa, ki ga imamo, imamo tudi socialno politiko, ampak o tem ne bom podrobneje govoril. Skleniti je treba socialni pakt, za katerega pri vladi ni nobene ovire, ne more pa seveda, pristajati vlada na nemogoče zahteve, ki gredo preko meja tega, kar ustvarimo skupaj kot država. Če govorimo o gospodarskem sistemu je jasno, da moram tudi jaz ponovno reči nekaj besed o privatizaciji in sanaciji bank. Glede prvega slišim predsednika Skupščine, da je sedaj ta zakon v taki fazi, in da je dosegel tako soglasje, da bi lahko še naprej - bogu hvala, če se to zgodi. Sanacija bank je v pripravi, oziroma vladni resorji so dali že mnenje k prvemu osnutku agencije za sanacijo bank in ta dela sedaj naprej kot neodvisna institucija.

Ne bom navajal vsega tega, kar smo, pač pravim, v tej hiši že sprejemali. Ne predstavljam si pa tega koraka ali večjih korakov naprej, če ne bomo ustvarili stabilnih razmer, če ne bomo preprečili nepotrebnih polen pod noge in če ste brali današnje časopise, včeraj je tudi kanadska delegacija, ki se je oglasila v zvezi z urejanjem naših prometnih oziroma cestnih razmer, povedala tisto preprosto resnico - če se boste bodli doma, ne boste imeli zaupanja zunaj. Tuji kapital ne bo zanimal Slovenije in s tem se moram strinjati. Rado se govorí, da podpore vladi ni. Tukaj se da zadevo rešiti z dokaj preprostim vprašanjem; kdo ji jo je odtegnil oziroma kdo ji jo je odklonil. To govorijo tisti, ki so podporo vladi odrekli in pravim tisti, ki ponudbe za vstop v vlado, čeprav so jo imeli nekajkrat, niso hoteli izkoristiti. Zato odklanjam inverzijo, da smo mi krivi, ker se nekako nismo priključili ponudbi gospoda Drnovška, do katerega imam spoštljiv odnos in ga želim tudi ohraniti in je tudi veliko pomagal v svojem vmesnem statusu pri nekaterih posebej finančnih vprašanjih in cenim to njegovo sodelovanje in bi rad povedal seveda, da tukaj na to inverzijo res ne želim pristajati. Ni pa edina iz narobe sveta, ki ga poslušamo tukaj.

Govori se tudi, da vlada nima večinske podpore, vendar je tudi ta zadeva na nek način relativna. Ne vem, zakaj sicer potem vlada dobiva zaupnice za zaupnico, doslej dve in zakaj gredo nekateri temeljni zakoni skozi to skupščino.

Zanimivo je seveda tudi to, da ljudje, ki so že trikrat poskušali reševati vlado na način rušenja, da sedijo še vedno kljub trem poskusom notri in da obljubljenih odstopov ni.

Še nekaj besed o imenih v novi vladi. Silno zanimivo zame kot predsednika vlade je, da če je medijem kaj zaupati, da se pojavljata kot nova ministra oz. ministra v tej vladi dva propadla mandatarja. To bo spet zanimiv projekt, da se, tako bi rekel, mandatarji vendar v igro vračajo. Mislim na gospoda Voljča in na gospoda Bavčarja. Ne čudi me, da v programskega nagovoru gospoda Drnovška ni bila omenjena denacionalizacija, kar so ugotovili tudi drugi govorniki, saj si ne predstavljam, da bi z najavljenim ministrom na tem področju, gospodom Bekešem, nekdanjim članom ZK, doživel denacionalizacija kakšne pospeške. In če je res, kar pišejo mediji, potem bo ta vlada zares zelo učinkovita, kajti bral sem v teh seznamih številna imena iz sedanje vlade in če sem jaz res edina ovira in nesreča za to državo, gospodje, volimo čim prej.

Še nekaj bi rekel mimogrede, pa to sem že povedal. Nerodno mi je osebno, da se toliko zadev suče okrog mojega imena, ker mi ta pozornost ni posebej v veselje. Počutim se v tej funkciji kot lokostrelec, ki bi moral zadevati v sredo tarče, pa mu nekdo stalno spodnika komolec. Če ste kdaj streljali z lokom, lahko veste, kako to izgleda. Hvala, ker ste me poslušali in prelagam čim prej glasovanje.(Aplavz.)...

PREDSEDNIK DR. FRANCE BUČAR: Hvala lepa. Ali želi gospod Drnovšek še kakšno besedo? Prosim.

DR. JANEZ DRNOVŠEK: No vsaka stvar enkrat mine in verjetno bo tudi tole popoldne minilo - to sem si nekajkrat mislil danes.

Veliko je bilo vprašanj, veliko razmišljjanj, veliko je bilo tudi kritik. Zanimivo, da je bilo kritik zlasti veliko s strani tistih ljudi, za katere menim, da mi očitajo predvsem ta današnji greh, torej da sem se pojavil tukaj kot kandidat za mandatarja. Če se ne bi pojavil, če bi odstopil, se mi zdi, da bi me ta del poslancev, ta isti del poslancev, verjetno zelo hvalil in tudi hvalil mojo preteklost. Sploh je to razmišljanje o levici in o desnici, moram reči, daleč od mojih motivov, daleč od razlogov, zakaj se danes nahajam tukaj za tem pultom.

Pol leta so me sedaj zmerjali, da se preveč pogovarjam z desnicico in da se približujem desnici. Danes sem poslušal, da je to neke vrste levi udar, kar danes pripravljam, s tem, s to kandidaturo za mandatarja. Pol leta sem poslušal, da ne upam prevzeti tega, da ne upam priti v takle položaj. Kamorkoli sem šel, so me ljudje spraševali, zakaj ne in kdaj. Razmere so vedno slabše, ljudje sprašujejo, torej zakaj? Ali upravičeno taktizirati in čakati do volitev, da sedanja vlada še bolj izgubi v svoji priljubljenosti, da sedanja vlada prevzame še večje breme in še večji del nezadovoljstva. Seveda, veliko bolj udobno bi bilo počakati še šest mesecev in potem izkoristiti ta položaj na volitvah. Vendar mislim, da to ne bi bilo odgovorno in tudi ne mislim, da ne, moralno dejanje. Če torej ponujam danes to svoje mandatarstvo, je to ponudba, ki jo lahko sprejmete, ki jo lahko odklonite. Odgovornost seveda je na vas, sami boste presojali. Mislim, da sem sam svojo odgovornost s tem prevzel na svoj hrbet, ponudil mandatarstvo, ponudil, da se v naslednjih mesecih torej soočim z izjemno težko ekonomsko situacijo.

Zakaj program ne oblikuje čudežev? Čudežev ni mogoče pričakovati. Bilo bi skrajno neodgovorno, če bi skušal sedaj pridobiti vašo naklonjenost, naklonjenost ljudi s tem, da bi ponujal lahke in hitre izhode v teh mesecih pred volitvami. Vlada bi res to lahko storila. Neodgovoren mandatar oziroma predsednik vlade bi lahko v teh mesecih igrал na to karto, da se doseže navidezno izboljšanje. Sedaj vam zagotavljam, da tega ne bom storil in da tega namenoma tudi danes nisem oblikoval. Zavedam se vseh težav, v katerih se je nahajala sedanja vlada, zavedam se, in danes mi je postal še bolj jasno, kakšne težave me čakajo v tem parlamentu. To nikakor, moram reči, ni privlačna naloga. Vendar program ali pa ekonomska teorija, ekonomski izhodi, ti so poznani. Programi so poznani, veliko se ne razlikujejo. Velika

razlika je v tem, ali se izvajajo ali se ne izvajajo oziroma na kakšen način se izvajajo. In kar lahko obljudim, je predvsem poskus, da se bo tak program izvajal pač maksimalno dobro oziroma po svojih, ponujam to izvedbo po svojih močeh in z namenom, da v ekonomksi del vlade kadrujem najboljše kadre, ne glede na njihovo strankarsko pripadnost, ljudi, za katere menim, da bi lahko v takšni zaostreni ekonomskej situaciji opravili svojo naloge in ljudi, za katere menim, da jih pri tem ne bodo vodili strankarski interesi ali pa interesi lahkega pristopa k volitvam.

Res je, da je nekaj, da bo del vlade tudi rezultat, če bo do tega prišlo, tudi rezultat strankarskega dogovarjanja, vendar tisti del vlade, ki ne bo ekonomsko usmerjen in tudi pri tem drugem delu bi moral prevladovati kriterij sposobnosti, zadostne sposobnosti. Nikdar nisem obravnaval sedanje vlade kritično oziroma nikdar nisem skušal nabirati lahkih točk v javnosti s kritiko sedanje vlade. Skušal sem ji do sedaj in v preteklih mesecih večkrat pomagati in pričakujem podobno sodelovanje, podoben korekten odnos tudi s strani tistih, ki so sicer danes pokazali povsem drugačno sliko. Vendar, če bo do tega prišlo, mislim, da sedaj postaja situacija res takšna, da bo naša strankarska delitev, naša politična razcepljenost vedno bolj nerazumljiva ljudem in vedno težje jo bo zagovarjati.

Če skušam na kratko ugotoviti, za to danes ni časa, ni priložnost na sklop vprašanj oziroma lahko bi tudi rekel sklop podtikanj v zvezi z mojo prejšnjo funkcijo v zveznem predsedstvu. Mislim, da so si ljudje o tem ustvarili v veliki meri svoje mnenje in sicer sproti ob takratnih dogodkih. Težko jim ga bodo izbrisali posamični napadi, demagoški napadi, posamična podtkanja. Takrat sem odšel v Beograd sam, brez podpore takratnega političnega establišmenta, katerega del nisem bil, ga nisem poznal. Takrat, ko se je pravzaprav marsikdo še udobno kam skril tukaj doma v Sloveniji, v Beogradu pa ni bilo nikogar. Situacije so bile velikokrat kritične, o tem bi moral napisati knjigo. Če po pravici povem, sem jo že začel in če me danes ne boste izvolili, bom imel vsaj priložnost, da te stvari napišem in do konca pojasnim. Velikokrat je bilo treba napraviti kakšen delni kompromis zato, da so se na koncu stvari iztekle tako, kot je bilo najbolje možno.

Tudi ta uradni list, o katerem je danes tako vzneseno govoril gospod Gros, je tak primer takšnega kompromisa. Takšnih uradnih listov, s takšnim izrazoslovjem je bilo takrat, leta 1989, veliko povsod. Včasih smo zamenjali kakšen prejšnji, še veliko slabši z boljšim in z današnje perspektive še vedno zelo čudnim. S takratne perspektive seveda ni bil. Vrsta demokratičnih držav ima še danes podobne akte, kot je ta, o katerem je gospod Gros govoril. No, in konkretno je ta uradni list takrat zamenjal nekega drugega, v katerem je bilo razpisovanje izrednih razmer praktično v rokah takratnega partiskskega vodstva države, ne predsedstva, in sprememba, ki je bila vnešena v ta uradni list, o katerem je danes govor, je ravno v tem, da se je ta odgovornost oziroma pristojnost vzela partiskskemu predsedstvu. Da ne govorim o vrsti drugih dogodkov, da ne govorim o velikih zapletih pred volitvami leta 1990. O zapletih, o katerih je še malo znano, o grožnjah armade, da bo preprečila volitve v Sloveniji in

Hrvatski, ob tem da je šlo za zelo zelo zapletene odnose in za zelo zapletene manevre, s katerimi smo skušali takrat preprečiti krizo in intervencijo. Edina osnova za večstrankarski sistem in večstrankarske volitve v takratni Jugoslaviji je bil moj govor v zvezni skupščini v začetku februarja 1990, v katerem sem predstavil, v nasprotju s takratno ustavo, večstrankarski sistem kot osnovo za volitve in ki ga je takrat zvezna skupščina molče sprejela.

V nadalnjih konfliktih z generali sem se vedno skliceval na ta sklep zvezne skupščine, in to je bila edina osnova, s katero smo takrat prešli takratno krizo. Pomilostili smo po dolgotrajnih prizadevanjih takrat vse politične zapornike. Celo leto sem si za to prizadeval, o tem se je malo vedelo. To je bilo v takratni Jugoslaviji, v kakršni sem se takrat jaz znašel, izjemno težka naloga.

Nekateri poslanci mi jo očitno ne priznavajo oziroma slabo priznavajo. Priznal mi jo je Svet Evrope s podelitevijo posebnega odlikovanja ob koncu mojega mandata. No, v zvezi z drugimi zadevami v svojem nastopu seveda nisem mogel obseči vseh področij. Govor je bil o kulturi, šolstvu, znanosti. Moram reči, da je Liberalno demokratska stranka, ki ji sedaj predsedujem, dosedaj naredila največ ravno na teh področjih oziroma da ima povsod pripravljenе programe in da so pravzaprav ta področja do sedaj bila izrazito prioriteta v tej stranki. Zato sem želel dati posebno pozornost in seveda veliko večjo težo ekonomskim vprašanjem in vsemu, kar je s tem povezano. Nikakor pa to ne pomeni, da bi ta področja v svojem delovanju zanemarjal.

S tem bi počasi zaključil. Mislim, da je čas da končamo s tem. Če torej, kot sem že prej povedal, če bo glasovanje pozitivno, računam kljub vsem izrečenim besedam danes na vaše sodelovanje oziroma na konstruktivno razreševanje nastale situacije, če pa ne, pa resnično upam, da se bomo kmalu srečali na volitvah, da se ne boste več tako sklicevali na tiste volitve v povsem drugačnih okoliščinah in na tisto voljo ljudi. Mislim, da je čas, da jo tudi vi preverite. Hvala. (Aplavz.)

PREDSEDNIK DR. FRANCE BUČAR: Hvala lepa. S tem je razprava zaključena in prehajamo na glasovanje. Po določbah 2. odstavka 111. člena Ustave Republike Slovenije je glasovanje o izvolitvi predsednika vlade tajno. Glasovanje bom v skladu s 6. odstavkom 16. člena začasnega poslovnika vodil sam, pomagal mi bo generalni sekretar Skupščine in trije poslanci, ki jih bomo izvolili v ta namen. Predlagani so naslednji poslanci, in sicer: Slavko Kmetič, Marjan Dvornik in Roman Jakič. Ali so imenovani poslanci tukaj, da jih ne bi volili, če jih ni. Prosim? (glas bi rad pojasnil - nekdo iz klopi). Ja, ne vem o čem, tu gre samo za vprašanje, ja ali ne. Dobro, torej, mislim, da lahko preidemo na glasovanje o tem, torej Slavko Kmetič, Marjan Dvornik in Roman Jakič so.

Prosim, ugotovimo najprej navzočnost. Družbenopolitični zbor? (43 prisotnih.) Zbor občin? (66 prisotnih.) In Zbor združenega dela? (62 prisotnih.)

Ugotavljam, da je na podlagi teh izidov seja sklepčna in torej prosim za ta predlog članov volilne komisije.

Kdor je za? (82 poslancev.) Je kdo proti? (5 poslancev.) Se je kdo vzdržal? Glasujemo o izvolitvi tričlanske volilne komisije, za katero so predlagani Slavko Kmetič, Marjan Dvornik in Roman Jakič. Dobro, torej.

Kdo je za? (196 poslancev.) Precejšnja razlika res. Je kdo proti? (1 poslanec.) Se je kdo vzdržal? (2 poslanca.)

Ugotavljam, da je volilna komisija v sestavi Slavko Kmetič, Marjan Dvornik in Roman Jakič izvoljena.

Torej glasujemo na običajen način, ki smo ga pravzaprav že vajeni, kar je postalo že rutina. Torej, ta komisija pride v sobo 103.

(Seja je bila prekinjena ob 20.10 uri in se je nadaljevala ob 20.46 uri.)

PREDSEDNIK DR. FRANCE BUČAR: Spoštovani! Nadaljujemo sejo. Preberem poročilo o izidu glasovanja o izvolitvi predsednika Vlade Republike Slovenije.

Glasovanje je potekalo 22. aprila 1992 v Skupščini Republike Slovenije. Glasovanja se je udeležilo 210 poslancev. Oddanih je bilo 208 glasovnic, neveljavnih glasovnic ni bilo. za kandidata Janeza Drnovška je glasovalo 126 poslancev. (Aplavz.)

Komisija v sestavi France Bučar, Marko Herman, Slavko Kmetič, Marjan Dvornik in Roman Jakič ugotavlja, da je bil dr. Janez Drnovšek izvoljen za predsednika vlade, ker je dobil večino glasov vseh poslancev, kot to določa prvi odstavek 116. člena ustave Republike Slovenije.

Prosim, seja še ni končana.

Preden preidemo na točko o odobritvi zapisnika, je prosil za besedo Rudi Šeligo, ki bi rad dal neko izjavo v zvezi z vojno v Bosni.

MAG. RUDI ŠELIGO: Spoštovani! Po podatkih, ki prihajajo v zadnjih urah iz Bosne in Hercegovine se razmere dramatično poslabšujejo. Vojna dobiva neslutene razsežnosti, število ranjenih in mrtvih narašča takorekoč iz minute v minuto. Na katastrofo kažejo grozljive slike današnjega popoldneva, predvsem v Ilidži in Sarajevu. Predlagam, da za hip prekinemo svoje, torej naše vendarle precej luhkotnejše polemike in se zamislimo nad požarom tik nad našo južno mejo. **PREDLAGAM POSLANKAM IN POSLANCEM, DA NAŠA SLOVENSKA SKUPŠČINA NASLOVI NAJOSTREJŠI APEL NA REPUBLIKO SRBIJO, MILOŠEVIĆA IN BIVŠO JUGOSLOVANSKO ARMADO, DA NEMUDOMA, NE DO 29.4., USTAVIJO ABSURDNO UNIČEVANJE NA TLEH SUVERENE DRŽAVE,** ki smo jo priznali tudi mi, to je na tleh BOSNE IN HERCEGOVINE. Hvala. (Aplavz.)

PREDSEDNIK DR. FRANCE BUČAR: Hvala. Iz vašega aplavza posnemam, da je ta predlog z aklamacijo sprejet.

Prehajamo na 2. TOČKO DNEVNega REDA - ODOBRITEV ZAPISNIKA 32. SKUPNE SEJE. Želi kdo o tem razpravljati? V kolikor ne, dajem zapisnik na glasovanje.

Kdo je za? (106 poslancev.) Je kdo proti? (1 poslanec.) Se je kdo vzdržal? (8 poslancev.)